

VERSLAG RAADSVERGADERING 15 DECEMBER 2020

Aanwezig

Voorzitter

De heer G.A.A. Verkerk

Raadsleden:

Mevrouw M. Alberts
Mevrouw F. van Amerongen
De heer F. van Bemmelen
De heer A. van den Berg
De heer E.G.T. Braam
De heer D.R. Cupedo
De heer C.P.I.M. Dolmans
De heer M.J. van Enk
De heer M.A.J. Ezinga
Mevrouw P.G. Kames
Mevrouw C.J. Kistemaker
Mevrouw A. Koegler-Böhm
Mevrouw M.E. Koopman
Mevrouw H.L. van der Kooij
De heer A.P. Kooy
De heer G. Kruger
De heer M. El Majjaoui
Mevrouw R.F. de Man
De heer R.A.J. van der Meij
Mevrouw C.J.T. de Mooij
Mevrouw W.A.A.M. van Nunen
De heer U. Oelen

Vervolg aanwezig:

De heer J.C. Paredes Sanchez
Mevrouw M. Pelzer
Mevrouw J. Schröter-Haas
De heer C.G. Sleddering
De heer Q.L.A. Veerman
De heer R.J. de Vries
De heer M.V. Weterings
De heer M. Wit
Mevrouw E. Woudstra

Portefeuillehouders

Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen
Wethouder, mevrouw J.N. Besteman-De Vries
Wethouder, de heer J. Keus
Wethouder, de heer B.D. Lugthart
Wethouder, de heer A. van de Laar

Griffier

J.A. Massaar bpa
Verslag: P.E. van Santen

Afwezig:

-

Betreft

Verslag digitale gemeenteraadsvergadering 15 december 2020

Datum

December 2020

(de opname van deze vergadering is te zien en te beluisteren op onze site www.rijswijk.nl onder Raad live)

1. Opening

Voorzitter: Dames en heren, ik open de raadsvergadering van 15 december 2020. We vergaderen in bijzondere omstandigheden, omdat de uitbraak van het coronavirus nu toch wel grote hoogte kent en we met zijn allen in Nederland in een bijna lockdown gaan om dat virus eronder te krijgen. Dat wil zeggen: zo min mogelijk contacten te onderhouden, waardoor het virus kan overspringen. Het is heel vervelend. Het is niet anders, maar we zullen ook daar onze bijdrage in moeten leveren, door dan vandaag digitaal te vergaderen. Dat vergt een zekere vergaderdiscipline. Ik heb in een briefje aan de fractievoorzitters ook gevraagd om discipline te betrachten door het debat bondig te houden en debat vooral te richten op de politieke elementen. Dat is dat er gewoon besluit moet worden genomen door

deze raad. Dat is het belangrijkste. En bij de aanpassing en de uitvoering van de besluiten hebben we het vooral over de amendementen en de moties. Dus dat betekent wat mij betreft dat u niet heel breedvoerig hoeft te debatteren. Veel zaken zijn in het forum en in de voorbereiding al uitgebreid aan de orde geweest, dus mijn indringende verzoek aan de woordvoerders is om zich zo snel mogelijk te richten over het standpunt van de fractie, over een voorstel en dan snel ter zake te komen. Dat maakt dat we nog enigszins op tijd vanavond kunnen eindigen. Als er echt gestemd moet worden, wordt dat hoofdelijk gedaan. Griffier zal een naam voor lezen en dan zegt u voor of tegen. Dat kan betrekkelijk snel. We zullen dat voor een paar gevallen nodig hebben, maar veel zaken kunnen ook per hamerslag. Zullen wij dit zo doen? Goed, dan gaan we dat zo doen. Ik heb verder geen bijzondere mededelingen. We hebben geen berichten van verhindering ontvangen, dus dat betekent dat we met 31 raadsleden zijn. Hebben de fractievoorzitters hun fracties geteld? Zijn ze aanwezig? Dan gaan we uit van 31. Oké. Dan gaan we naar punt C, de trekking van het stemmingsnummer. Dat is nummer achttien, heb ik. Mevrouw De Man, u mag beginnen als er hoofdelijk wordt gestemd. Dan hebben we dat gehad. Dan gaan we naar de leden van het bureau stemopneming. Voorzitter van het bureau van stemopneming is de heer Braam, en als leden mevrouw Woudstra en de heer Wit. Gefeliciteerd.

1. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Ik heb hier een verzoek tot spreekrecht van de heer Wilderbeek en de heer Schot. Dat gaat over het agendapunt Voetgangerstunnel Herenstraat/ Geestbrugweg/ Oranjelaan en in verband met de techniek van het inspreken, zullen de teksten worden voorgelezen door mevrouw Van Santen, raadsadviseur van de griffie. Mevrouw Van Santen, u heeft het woord.

Mevrouw Van Santen: Namens eerste inspreker de heer Wilderbeek, centrummanager van het winkelcentrum Oud Rijswijk:

Geachte gemeenteraad en college. De afgelopen jaren zijn we vanuit het winkelcentrum Oud Rijswijk bezig geweest om de inrichting en uitstraling van winkelcentrum Oud Rijswijk te verbeteren. Dit is met een groot aantal zaken gerealiseerd. Een nog steeds bestaande doorn in het oog is de entree vanuit de Haagweg. Aanpak van deze entree wordt onder andere belemmerd door het grote ruimtebeslag wat de voetgangersfietstunnel inneemt op de kruising Herenstraat Haagweg. Daarnaast heeft de voetgangersfietstunnel geen aantrekkelijke uitstraling om doorheen te lopen. Met of zonder fiets, wordt in verhouding minimaal gebruikt en veroorzaakt de tunnel een verhoogd risico als gevolg van nachtelijke ongewenste activiteiten, die in de tunnel plaatsvinden en een eenvoudige vluchtweg voor winkeldieven. Vanuit het winkelcentrum Oud Rijswijk willen we daarom pleiten voor het verwijderen van de voetgangerstunnel en het realiseren van een goede en overzichtelijke kruising voor fietsers en voetgangers, waarbij door middel van een goede uitstraling sfeer en beleving aan de wijk Oud Rijswijk recht wordt gedaan. Belangrijk onderdeel van een goede kruising is een goede verkeersafwikkeling en dan met name voor fietsers en voetgangers. We hebben begrepen dat binnen de gemeente hiervoor al initiatieven ondernomen zijn. Voor de uitstraling van de entree van de Herenstraat zijn diverse voorstellen gemaakt en ondernemers en bewoners willen graag meedenken over een goede uitstraling die past bij Oud Rijswijk. We hebben signalen ontvangen dat er zorgen zijn dat de ruimtes die vrijkomen door uitstallingen en terrassen in gebruik zouden worden genomen. Dit is een aanname die niet onderbouwd is en slechts op basis van onderbuikgevoel gemaakt wordt. In samenwerking met de afdeling handhaving en vergunningen is de afgelopen jaren juist ingezet op het reguleren van de uitstallingen, de terrassen, waarbij zeer goede resultaten zijn bereikt. De samenwerking tussen ondernemers en gemeente op dit gebied is juist te prijzen. Ter afsluiting wil ik daarom namens de ondernemers van winkelcentrum Oud Rijswijk benadrukken dat we smachten naar een goede entree voor het winkelcentrum, die ook recht doet aan het unieke winkelgebied dat de gemeente Rijswijk heeft binnen de regio Haaglanden. Daarnaast streven we naar een veilig

winkelcentrum, wat onder andere gerealiseerd wordt door hercertificering van het keurmerk veilig ondernemen op 17 december aanstaande. Om al deze zaken te realiseren is het essentieel dat de voetgangerstunnel zo spoedig mogelijk verwijderd wordt.

Namens de tweede inspreker, de heer Schot van restaurant De Wit: Beste raad. Afgelopen donderdag, 3 december, was er een vergadering over de voetgangerstunnel. Er was ook algemeen spreekrecht. Hier werd gesproken om de tunnel te behouden. Hiervoor waren wij niet ingelicht. Daarom maken Erik Wildenbeek, centrummanager Oud Rijswijk, en ik, Michel Schot, ondernemer café-restaurant De Wit en bewoner Herenstraat, gebruik van ons spreekrecht. Wij, als directe bewoners en ondernemers, waren hier toch wel van geschrokken. De tunnel wordt niet of nauwelijks gebruikt, gebleken uit tellingen van de gemeente, maar wel door hangjeugd en onpure types in de late avonduren. Denk hier aan en drank- en drugsoverlast. De tunnel is ook gevonden door menig graffitiartist. Het is al jaren niet onderhouden. Wij zijn van mening dat het helemaal heringericht moet worden. Maak van deze kant van de entree het paradepaardje van Oud Rijswijk. Door het weghalen van de middenstrook van parkeren voor twee auto's in de Herenstraat kan je al heel veel ruimte maken voor de veiligheid van fietsers. Haal de betonnen rand weg aan de kant van de Gouden Leeuw en maak daar een bewaakte fietsenstalling met oplaadpunten voor e-bikes, Felyx of Go scooters van. Zorg ook dat de stoplichten voor fietsers sneller op groen gaan. Dit zorgt voor onnodige irritatie en daardoor onveilige situaties. Nu ziet het er niet uit en samen kunnen we er echt iets moois van maken. Dit ter bevordering van de leefbaarheid, veiligheid en gezamenlijk collectief. Voor ideeën of suggesties wil ik graag nogmaals met u aan tafel zitten. Namens de volgende ondernemers en bewoners hopen wij op een positief resultaat. Een nieuw begin voor Oud Rijswijk. Slagerij De Jong, Intermezzo mode, Idz Heerlijk, Bruna, Binck Bikes, De smaak van het Zuiden, De Rijswijkse Schaar, Boessa Mode, Snookercentrum Rijswijk, de Gouden Leeuw, ook bewoner, De Wits, ook bewoner, Erik Wildenbeek, centrummanager, Michel Schot, voorzitter KHN afdeling Rijswijk en een aantal bewoners flatgebouw boven de Aldi. Voor vragen kunt u mij bereiken via de griffie, die mijn contactgegevens heeft. Dat was het.

De voorzitter: Ja, we zitten even een beetje met de orde van de vergadering. We kunnen geen vragen stellen, maar wat we kunnen doen, is deze inspreekteksten bij de behandelingen van het agendapunt betrekken. Dan komt het vol aan bod. Ik stel voor om dat zo te doen. Daar bent u het mee eens. Goed, dan hebben we agendapunt twee gehad.

2. Vaststelling agenda

De voorzitter: Ik heb het voorstel om agendapunt 13, raadsvoorstel Voetgangerstunnel Herenstraat/ Geestbrugweg/ Oranjelaan, als eerste te bespreken bij de bespreekpunten. Als dan ook de insprekers snel aan de beurt komen, dat kan al, nou, volgens mij binnen tien minuten. En dan wordt hun agendapunt als eerste besproken. Dus we halen dertien naar voren. Bent u het daarmee eens? Ik zie allemaal knikkende gezichten, dus dan gaan we aldus de agenda doen. Dank u wel.

3. Vragen van de raad

De voorzitter: Als eerste heb ik hier staan mevrouw Alberts. Er waren nog wat vragen over de schriftelijke beantwoording van het college.

Mevrouw Alberts (GL): Eind oktober stelden we schriftelijke vragen, omdat we benieuwd zijn wat er van de door de loop van de jaren heen geformuleerde doelen en ambities van 2020 is terechtgekomen. Een thermometer om erachter te komen wat er is bereikt en waar Rijswijk nog mee

aan de slag moet. Met een instrument dat daarvoor bedoeld is, artikel 44 vragen, waarmee we onze controlerende rol als raadsleden kunnen invullen. Althans, dat dachten we. Maar dit college verzuimt haar plicht en beantwoordt de vragen niet. Als het college, met alle ondersteuning die ze heeft, het overzicht van wat er is terechtgekomen van doelen en ambities voor 2020 niet kan geven, hoe moeten we dat als raadsleden dan wel krijgen? Wanneer pakt u uw verantwoordelijkheid? Waarom complimenteert u de GroenLinks fractie eerst met de aandacht die we hebben voor de brede, strategische agenda, om vervolgens ons af te schepen door de beantwoording af te schuiven op alle documenten die u naar de gemeenteraad stuurt en de komende jaren nog gaat sturen. Verwijzen naar beantwoording van de technische vragen bij de begroting en het tweede halfjaarrapportage en andere momenten als de komende jaarrekeningen, begrotingen en beleidsinhoudelijke agenderingen, besprekingen die nog komen gaan, dat is geen antwoord. Bovendien, hoeveel jaarrekeningen wilt u erover doen om de vragen inhoudelijk te kunnen beantwoorden? Dat dit college nou niet overloopt van visie en ambitie, dat was ons al duidelijk geworden. Maar dat ze zelfs de basis van het beantwoorden van schriftelijke vragen niet op orde heeft, doet ons het ergste vrezen voor de enige ambitie die het coalitieakkoord kent, namelijk de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie en de dienstverlening op peil brengen en toe te werken naar excellent. Hoe ziet het college dit?

De voorzitter: Mevrouw Alberts, ik zal namens het college beantwoorden. Ik moet u eerlijk zeggen dat we nogal geworsteld hebben met de vraag en een adequaat antwoord. Een adequaat antwoord is eigenlijk nauwelijks te geven. Ik begrijp ook uw ongemak met deze beantwoording, maar toch hebben we het zo maar moeten doen. De vraag, de vragen, overstijgen de normale scope van de schriftelijke vragen 44, dus u vraagt het heel breed op allerlei gebieden. Ja, als je dat heel accuraat zou willen doen, dan zou dat heel veel ambtelijke capaciteit kosten. De ambtelijke organisatie is al zwaar overbelast, zo horen wij ook iedere week van de gemeentesecretaris. Heel veel antwoorden op de vragen, ja, zijn gewoon toch te vinden in de lopende processen en de stukken die er geweest zijn. En in de stukken die komen, zullen ook een heel aantal antwoorden op uw vragen worden gegeven. Dus gelet op de, nou, nogal brede scope van de vraag en de grote belasting op een toch al overbelast ambtelijke organisatie hebben mij genoopt om dit antwoord te maken. We hebben geprobeerd om respect uit te spreken voor de brede visie die u heeft op het werk. Dat is zeker gezien en zeker gewaardeerd, maar onder de huidige omstandigheden is het denk ik toch verstandiger om het even wat in de ruimte en in de breedte te zoeken. Dus vandaar dat dit het antwoord is.

Mevrouw Alberts (GL): Nou voorzitter, dat roept nogal wat vragen op, want u zegt dat dit de scope van een normale scope van artikel 44 vragen overstijgt. Maar dan vraag ik u: wat is dan wel de scope van artikel 44 vragen? Zijn dat vragen die je ook in kan dienen bij de melding van de omgevingsdienst? Of melding van openbare ruimte? Of gaat het hier om langere termijn? Dat is juist waar artikel 44 vragen voor bedoeld zijn in mijn ogen. En het geeft ook niet dat u niet binnen 30 dagen kunt beantwoorden. Dan kunt u altijd nog een tussentijds bericht naar ons toesturen. Maar nogmaals, als u aangeeft, het kost te veel ambtelijke capaciteit en daarnaast zegt: het is te vinden in de stukken, wat is dan de ambtelijke capaciteit die het vraagt? Hoeveel tijd heeft u dan daarvoor nodig? Dat lijkt dan toch ... Dat klopt dan niet met elkaar. En bovendien, u heeft een heel ambtenarenapparaat achter u staan. Waar moeten wij als raadsleden deze antwoorden dan vandaan halen? Moeten we het zelf uit de stukken vissen en blijkbaar dus ook uit stukken die nog komen gaan? Dat is gewoon, dat is niet te doen voor ons als raadsleden. Het is een bijbaan voor ons. U heeft het ambtenarenapparaat en ik wil u vragen: hoe moeten we dan antwoorden vinden? Want het gaat ons echt om de inhoudelijke vragen die wij gesteld hebben. Hoe kunnen wij op die inhoudelijke vragen wel antwoord krijgen? En hoe komen we daar achter? Is het voor u handig dat we deze vragen in porties nog een keer stellen per onderwerp als schriftelijk artikel 44 vragen? Moeten we ambtelijke bijstand gaan aanvragen. Hoe kunnen we alsnog die inhoudelijke antwoorden, want daar

gaat het ons nou uiteindelijk om, hoe kunnen we die alsnog krijgen?

De voorzitter: Ja, ik begrijp uw ongemak. Dat heb ik al eerder aangegeven. Om het nu eens heel praktisch aan te pakken, zou ik me voor kunnen stellen dat we bij het volgende presidium nog eens een keer stilstaan bij de scope, bij de breedte, bij de diepte, de omvang van artikel 44 vragen.

De voorzitter zegt toe om het verzoek mee terug nemen naar het college. Als u zegt van nou ja, dan moet het maar wat langer duren om te kijken of er een oplossing gevonden kan worden, om dan toch in de loop van de tijd, daarbij zullen we ook zeker verwijzen naar de wat oudere stukken en de stukken die komen gaan, opnieuw nog eens een keer naar uw vraag kijken. Ik wil dat doen, maar dan gaat het echt tijd kosten van de ambtelijke organisatie die overbelast is, ik zeg het maar. En dan maar kijken of we praktisch nog een keertje kunnen kijken. Is dat een goede toezegging voor u?

Mevrouw Alberts: Ja voorzitter, dank u wel voor deze toezegging. Het is inderdaad niet een kwestie van dagen waarop u hoeft te kijken, maar het gaat ons echt uiteindelijk om die inhoudelijke beantwoording. En of dat nu één, twee of drie maanden duurt, dat is niet zo erg, maar wel graag, als u wel kunt toezeggen dat dat dan binnen enkele maanden wel ons doet toekomen, dan zou dat heel fijn zijn.

De voorzitter: Dat is mooi, dat u dat in die context zet. Ik schat dan in dat die elke week op de B&W agenda komt, mevrouw Alberts. Dat is toch ook niet gek. Dus zo wou ik het dan maar aanpakken. Is dat akkoord dan?

Mevrouw Alberts: Nou, dat is mooi, dat onze schriftelijke vragen toch nog uw aandacht krijgen dan.

De voorzitter: Dan gaan we het aldus doen.

Dan gaan we naar de volgende vraag. Die is van mevrouw Van Nunen, over de inzet van het budget voor de activiteiten voor jongeren. Wethouder Bentvelzen gaat die beantwoorden.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, mag ik een kleine toelichting geven? Omdat de situatie na gisteren wellicht iets veranderd is met betrekking tot mijn gestelde vragen.

De voorzitter: Stelt u de vragen maar.

Mevrouw Van Nunen: Ik heb even nagedacht of ik de vraag nog zou willen stellen na gisteravond, maar ik vind ze eigenlijk actueler dan ooit. Misschien met een aanpassing rondom de nieuwe maatregelen die zijn afgekondigd. Maar ook betrekking hebbend op de sluiting van scholen. Daarin kan ik me voorstellen dat juist deze vraag een extra dimensie krijgen. En ik wil eigenlijk ook wel verwijzen naar de vragen die ik pas later las uiteraard, want het CDA die het heeft over overlast op de terreinen voor de Schilp. Misschien maken die vragen van CDA deze vragen van ons, van Partij van de Arbeid, des te urgenter. Dus ik ben benieuwd hoe u misschien op een andere wijze online toch ook de jongeren kunnen betrekken bij extra activiteiten waarvoor budget is beschikbaar gesteld. Ik wil graag het antwoord van het college.

Wethouder Bentvelzen: Wij zijn natuurlijk blij verrast in die zin dat het ministerie geld heeft vrijgemaakt voor jongeren en jongvolwassenen. En vanuit mijn portefeuille, die ik samen deel met mijn collega Lugthart, hebben we dit ook zo snel mogelijk opgepakt. We hebben vanmiddag een overleg samen gehad in het kader van participatie, van hoe gaan we dit nu aanvliegen? Hoe gaan we onze jongeren en jongvolwassenen bereiken? Zeker wat u zelf ook al aangeeft, de jongeren hebben het, buiten nog veel meer andere mensen, maar jongeren hebben het heel erg zwaar in deze coronatijd. En wat wij met elkaar besproken hebben, is hoe gaan we dit aanvliegen? We willen een oproep gaan plaatsen. Moet allemaal korte termijn, dus het is allemaal een beetje met stoom en kokend water. We proberen u zoveel mogelijk in de lijn mee te nemen als wij wat naar buiten brengen, dan wel via een persbericht, dan wel via een raadsinformatiebrief. Uiteraard is het de bedoeling dat de jongeren en jongvolwassenen zelf met hun ideeën komen rondom activiteiten. Wij kunnen daarin faciliteren en financieren dankzij de middelen die het ministerie heeft vrijgemaakt en we hebben daarop nog geen beantwoording op uw vraag, van nou, welke activiteiten zijn dat dan?

Want dat is juist hetgeen wat we willen ophalen. Dat willen we ook deze week nog gaan doen. Dus we zitten er bovenop. We gaan ze dus betrekken via de participatieweg, dus echt ophalen vanuit de stad en we hopen u daar zo snel mogelijk over te informeren.

Mevrouw Van Nunen: Ik hoop ieder geval ook dat de activiteiten zoals gepland, of in ieder geval in voorbereiding zijn, betrekking hebben op later in 2021, want die gelden zijn niet alleen beschikbaar voor de kerstvakantie, maar ook voor later. En ik hoop dat u dat ook meeneemt in een wat langere termijn wat betreft facilitering. En ik hoor daar nog even graag het antwoord op, voorzitter. Dank u.

Wethouder Bentvelzen: Ja, dank u wel voorzitter. Dat klopt helemaal, mevrouw Van Nunen. De middelen die zijn beschikbaar gesteld naar mijn weten tot aan de voorjaarsvakantie van 2021, dus ook daar letten wij op. En u gaf nog even tussen in uw eerste termijn aan rondom de hangjongeren en de vragen van het CDA, die zullen uiteraard zo direct naar alle waarschijnlijkheid ook beantwoord worden door onze burgemeester vanuit de portefeuille handhaving. Maar we hopen natuurlijk de jongeren op een bepaalde manier te kunnen bedienen, zodat we de overlast daarmee beperken, of dan wel helemaal geen overlast van hen ervaren. Dus dat nemen we mee.

De voorzitter: Dan gaan we naar vraag drie, is van de VVD fractie. De heer Oelen had vragen met betrekking tot het splitsen van woningen.

De heer Oelen (VVD): Dank u wel, voorzitter. Dat zijn inderdaad vervolgvragen en die zien met name op het laatste antwoord van het college op mijn vragen. Dat gaat over de inzet van handhaving. Het college stelt dat handhaving alleen kan worden ingezet als er geen zicht is op legalisatie en dat er wordt gewerkt aan beleidsregels bla bla bla. Mijn eerste vraag, ik heb drie vragen voorzitter, als u mij toestaat, of het college het met de VVD Rijswijk eens is, dat als er regels zijn die bepaalde activiteiten verbieden en dat als die activiteiten dan alsnog worden uitgevoerd, dat het dan toch logisch is dat er dan daarop wordt gehandhaafd? Dat heet overigens in bestuursrechtelijke termen iets als de beginselplicht tot handhaving. De tweede vraag die ik heb, waar de stelling vandaan komt van het college dat als er gewerkt wordt aan beleidsregels, waarvan we nog niet eens weten wanneer die er komen, laat staan dat we weten wat erin staat, dat er dan al sprake is van zicht op legalisatie? Is het college het oneens met eigenlijk de vigerende uitspraken van de Raad van State over dit juridisch vraagstuk, die toch vrij concrete eisen stelt aan het hebben op het zicht op legalisatie? En mijn derde vraag zou zijn aan dit college, ja, op het moment dat er op deze manier wordt omgegaan met illegale situaties en het daar niet op handhaven en op deze manier antwoorden geven aan de Raad, ja, is dat eigenlijk gewoon niet een heel slecht signaal aan inwoners van Rijswijk, die het wel op een goede manier willen doen? Die netjes de procedure doorlopen en het bij de bureaus zien gebeuren dat het eigenlijk niet uitmaakt of je wel of niet aan de regels voldoet.

Wethouder Besteman: Ja voorzitter, ik ga ervan uit dat u iets kunt zeggen over het handhavingsbeleid. Ik heb in de vragen beantwoord, ook aan de VVD fractie, dat wij bezig zijn met het ontwikkelen van die beleidsregels en dat ik die ook zo snel mogelijk, maar in ieder geval in het voorjaar van 2021 bij uw raad wil hebben. Dus dan hebben we in ieder geval een beleidsondergrond waar we op terug kunnen vallen.

De heer Oelen: Dan wil ik daar wel een vervolgvraag op stellen, want ik heb ongeveer drie vragen gesteld en het antwoord geeft eigenlijk nergens op een van die drie vragen antwoord op, behalve dan dat er beleidsregels in het voorjaar komen. We weten niet eens wanneer precies in het voorjaar, dus er is helemaal geen zicht op legalisatie, wat ons niet op redelijke termijn. Nogmaals, de Raad van State stelt daar eisen over. En het tweede is dat er helemaal niet gezegd is dat die beleidsregels, die door deze raad moeten worden goedgekeurd, en ik kan u nu al wel voorspellen dat VVD Rijswijk daar echt mordicus op tegen is dat er maar eindeloos wordt gesplitst qua woningen. Dus waarom denkt het college dan dat deze beleidsregels tot legalisatie zullen gaan leiden?

Wethouder Besteman: Ik ben bezig met die ontwikkeling van het woonbeleid en ik wil daar verder nog

niet op vooruitlopen, want u weet ook dat ik daar nog voor bij uw raad terecht kom begin volgend jaar. De sessies worden gepland en dan hoor ik ook heel graag wat de raadsfracties vinden van dit onderdeel. En het doel is natuurlijk wel dat we met het addendum op de woonvisie, want daar zal dit dan onderdeel van uitmaken, voorwaarden gaan scheppen als raad, of dat u dat gaat doen, maar dat zal in ieder geval mijn intentie zijn als wethouder, die bijdragen aan een goed woon- en leefklimaat in Rijswijk. Dus dat is de inzet wat mij betreft en ik zal in ieder geval het standpunt van de VVD op dit onderwerp ter harte nemen en meenemen in het proces.

De heer Oelen: Ja, en dat betekent: nu handhaven.

De voorzitter: Goed, we komen er nog op terug ongetwijfeld volgend jaar. Dan ronden we hiermee de behandeling van de vragen af.

4. Raadsvoorstel Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Rijswijk (nr 20-045)

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt vijf, het raadsvoorstel verordening beslistermijn schuldhulpverlening Rijswijk. Dat is een hamerstuk. Kan ik concluderen dat we dit bij hamerslag kunnen vaststellen? Is er nog behoefte aan stemverklaring? Zien wij niet. Dan is dit per hamerslag besloten.

De raad heeft unaniem ingestemd met het raadsvoorstel verordening beslistermijn schuldhulpverlening Rijswijk (20-045).

5. Zienswijze tweede begrotingswijziging 2020 GR GGD en VT

De voorzitter: Agendapunt zes, zienswijze tweede begrotingswijziging 2020 van de gemeenschappelijke regeling GGD en de VT. Zijn daar nog stemverklaringen bij te geven? Zien wij niet. Mag ik dan concluderen dat uw raad hiermee akkoord gaat? Dat is het geval. Aldus besloten.

De raad heeft unaniem ingestemd met de zienswijze tweede begrotingswijziging 2020 van de gemeenschappelijke regeling GGD en VT.

Bespreekpunten

13. Raadsvoorstel Voetgangerstunnel Herenstraat/ Geestbrugweg/ Oranjelaan (nr 20-041)

De voorzitter: We beginnen bij het raadsvoorstel voor de voetgangerstunnel Herenstraat/ Geestbrugweg/ Oranjelaan. De griffier heeft een methode gevonden om de fractiewoordvoerders in een rij te zetten. We beginnen met de heer Braam. Dan de heer Oelen, mevrouw Woudstra, mevrouw Pelzer, de heer Van der Meij, de heer Weterings, de heer Van Enk, mevrouw De Man, de heer De Vries en de heer Kooy. Dan geef ik nu het woord aan de heer Braam, om als eerste zijn woordvoering te doen.

Eerste termijn

De heer Braam (BVR): In het forum hebben we uitgebreid gesproken over het tunneltje. We hebben ook aangegeven dat we vanuit onze partij best wel wat moeite hebben om daar een harde lijn in aan te treffen. In feite worden we tot en met de lijn die we uiteindelijk gekozen hebben ondersteund door een aantal bewoners en een aantal winkeliers en ook de centrummanager van Oud Rijswijk. Dus daar houden we ons ook aan vast. We zien ook mogelijkheden om Oud Rijswijk met het uiteindelijk dan verdwijnen onder, laat ik maar even zo houden, van het tunneltje. Het tunneltje is niet echt helemaal weg, maar in ieder geval niet meer in gebruik. Op die manier de entree van Oud Rijswijk

een boost te geven van jewelste. En dat is zeker iets waar Beter Voor Rijswijk achter staat. Ik kan ideeën in ieder geval meenemen, zoals die zijn geschetst, door bijvoorbeeld daar de lang gewenste bewaakte fietsenstalling te realiseren, maar uiteraard zijn er ook nog wel andere zaken te verzinnen. En het lijkt ons dan ook een hele goede zaak om daar bedrijven en bewoners nauw bij te betrekken om te kijken op welke wijze die entree verbeterd kan gaan worden. Verder ben ik het wel eens met de heer Schot, als het gaat ook om de oversteek. De oversteek, die is absoluut veilig genoeg en lang genoeg, dus de mensen die hebben tijd genoeg om in ieder geval aan de overkant te komen zonder al te veel kleerscheuren. Maar wat natuurlijk erg belangrijk is, is dat de wandelaars en fietsers niet al te veel problemen moeten hebben van de trams, want daar zit eigenlijk het grootste probleem. Op een moment als het spits is, en dat is vaak ook wel het drukste moment voor fietsers die van en naar school gaan en uiteraard ook het personeel van bedrijven die van en naar huis gaan. Dat zijn de momenten waarop in ieder geval gekeken moet worden of daar of met HTM op een slimme manier op kan worden ingespeeld. Want ja, het is toch vervelend als zo'n beetje iedere twee minuten de boel daar op slot gaat en mensen gewoon echt vier, vijf minuten moeten wachten totdat ze eindelijk een keer kunnen oversteken. Nou voorzitter, ik ga niet langer maken dan nodig is. Het voorstel zoals het er ligt, daar kunnen wij ons in vinden en we gaan uiteraard akkoord met het voorstel.

De heer Oelen (VVD): Dank wethouder voor de aanvullende berekeningen rondom de posten van het wel of niet handhaven van de tunnel. Dat leidt nog wel tot een vraag vanuit de zijde van de VVD Rijswijk, omdat tijdens het forum er een spreker was, ook de enige spreker overigens toen, die wat andere visies had over de kosten die toch het, wanneer de tunnel afgesloten zou worden, ja, om toch de tunnel te onderhouden en die zijn die nieuwe berekeningen die verwaarloosbaar. En de visie van deze heer was dat die kosten aanzienlijk, toch aanzienlijk zouden zijn. Zou u daar nog op willen in gaan? Verder zou ik graag van de wethouder, een beetje in navolging ook van wat de heer Braam zegt, een toezegging willen krijgen over het beter regelen, organiseren, van de verkeerslichten, de verkeersregeling bij de oversteek van de Haagweg. Het is en blijft een drukke weg. Natuurlijk, een tunnel is de meest veilige manier om van de ene naar de andere kant te komen, maar de VVD Rijswijk denkt echt dat op het moment dat er wat maatregelen, aanvullende maatregelen, worden getroffen om die oversteek te verbeteren, dat daarmee ook een veilige en goede oversteek gerealiseerd kan worden, die inderdaad ervoor kan zorgen dat fietsers en voetgangers op een rustige manier, niet al te gehaast, op een goede manier van de ene na de andere kant moeten gaan. Dan heb je het niet alleen maar over het inregelen van de verkeerslichten, maar het gaat bijvoorbeeld ook om misschien het nemen van wat aanvullende maatregelen die nu vrij onhandig, onlogisch zijn. Bijvoorbeeld, je steekt van sigarenboer De Leeuw over richting de Aldi, maar eventjes noemen zoals het is. En op het moment dat je dan de Haagweg over bent, dan denk je dat je veilig over bent. Niets is minder waar, omdat het stoplicht van de fietsers bij de Herenstraat staat nog een stukje opzij, waardoor fietsers en brommers de voetgangers daar nog over rijden. Dus aan de wethouder de vraag: wil hij toezeggen dat, voordat de tunnel wordt afgesloten, dat er en in de verkeerslichten inregeling, maar ook op de situatie ter plekke, dat er maatregelen worden getroffen die het mogelijk maken dat er veilig en rustig kan worden overgestoken voor fietsers en voetgangers. En mijn derde vraag is aan de wethouder, aan het college: op het moment dat de tunnel wordt weggehaald of dicht wordt gemaakt, dan ontstaat er ruimte voor aan de ene kant het mooier maken van de entree van de Herenstraat, het realiseren van een fietsenstalling, ook weer bij ter hoogte van die sigarenboer De Leeuw. Maar A, zou de wethouder daar ook een toezegging op willen doen, dat dat ook daadwerkelijk gaat gebeuren? En het laatste is, zou de wethouder dan ook, want dat is ook een vrij dramatisch punt, willen kijken naar de fiets opstelplaats van fietsers die vanuit de Oranjelaan naar de andere kant willen gaan en waar, op het moment dat het wat drukker is, vrij chaotische taferelen ontstaan? Dus dat de ruimte die daar ontstaat, dat die ook beter gebruikt kan gaan worden om een fiets opstelplaats voor het fietsersstoplicht daar te realiseren.

Mevrouw Woudstra (D66): Eén ding is duidelijk voor bewoners, inwoners en raadsleden: de voetgangerstunnel onder de Haagweg is onveilig en onprettig en niet een plek om te wezen. En ook het omliggende gebied met de entree van Rijswijk en het winkelcentrum is onoverzichtelijk en chaotisch en het heeft geen aantrekkelijke uitstraling. D66 Rijswijk vraagt er al langere tijd aandacht voor en we vinden het nu tijd voor actie. We zijn dus blij dat dit voorstel er ligt. De voetgangerstunnel is er natuurlijk niet voor niks. Het is een druk kruispunt en de huidige tunnel wordt alleen volgens onderzoek nauwelijks gebruikt en het is een sociaal onveilige plek. Liefst hadden we, zoals ook in het forum hebben gezegd, gezien dat de ruimte gebruikt kon worden voor bijvoorbeeld een automatische fietsenstalling, in tramtunnel of een ander op de toekomstbestendig gericht plan. Financieel moeten de gemeente keuzes maken en deze plannen zijn op de korte termijn niet haalbaar. We zijn dus ook blij dat er wel een voorstel ligt en we in ieder geval naar de toekomst kijken. Betekent ook dat er op dit moment nog niet een plan ligt voor het gebied tussen de Geestbrugweg en de Willemstraat. Mede daarom zijn de meningen van inwoners en ondernemers verdeeld. Niet over dat er iets moet gebeuren, maar over wat verstandig is en wat een duurzame oplossing is. Voor ons staat voorop dat de sociale veiligheid beter moet, het ruimtegebruik hard nodig is omdat anders te gaan gebruiken en een verbetering van de verkeersveiligheid ook nodig is. We vragen aan de wethouder de financiële onderbouwing die de heer Oelen net ook gevraagd heeft, graag een toelichting op de VRI's, die net ook al gevraagd is en we sluiten aan bij BVR en de VVD daarop. We zouden graag horen wat het betekent dat de stalen deuren neergezet worden voor het grondwater en grondwaterpomp. Als deze manier van afsluiten gebeurt, wat gebeurt er dan echt? En wat gebeurt er dan met het jaarlijks onderhoud? En voor ons is de belangrijkste reden om mee te gaan in dit voorstel dat er daadwerkelijk ook een verbetering komt van het gebied. We vragen het college om de herinrichting van het gebied in 2021 samen met de inwoners en ondernemers op te pakken, zodat ruimtegebruik van bankjes en voorzieningen en het verbeteren van sociale en verkeersveiligheid ook echt gerealiseerd gaat worden. Kan het college dit toezeggen?

Mevrouw Pelzer (Wij): Om het heel kort en bondig te houden, de inspreker gaf aan net voor het dicht zetten te zijn, maar gaf ook aan dat het onduidelijk was wanneer de besluitvorming nou liep. Bewoners, staat in de bijlage van het onderzoek, zijn bevraagd middels allerlei gesprekken tussen mei en de zomer 2019, zomer 2020. Ik woon zelf nu tijdelijk in het Leeuwendaal. Ik heb daar rondvraag gedaan naar echt van iedereen die ik gesproken heb, wist niemand iets van die peilingen. Dus een vraag aan de wethouder van: hoe is dit dan uit gevraagd? Want schijnbaar zijn we nog steeds niet goed in die juist belanghebbenden betrekken. En van de inwoners die ik heb gesproken, is 80% voor behoud. Nu moet ik er wel bij zeggen dat dat behoud ook gebaseerd is inderdaad op de wensen om snel over te kunnen steken en dat mensen veel klachten hebben over de lange duur van de verkeerslichten, dus de intenties daar zijn goed. Als ik dan heel kritisch ben, en ik hoor geluiden over het aantrekkelijk maken van de aanblik, dan denk ik van: nou, dan begin eens met die flat boven de Aldi slopen. Die is helaas een overblijfsel van ongebreidelde bouwlust, die er in de jaren 50 ook al was met onze mooie burgemeester toen. Het is echt een afschuwelijk ding. Ik geloof dat er ooit een VVD wethouder was, twee collegeperiodes geleden, die dat ook als grote wens op zijn lijst had staan. Kijk, dan maak je de entree echt weer mooi. Maar goed, laat ik het vriendelijk houden vanavond. Ik hink een beetje en twee gedachten. Ik vind het lastig dat ik merk aan peilingen zelf dat heel veel mensen toch voor behoud zijn. Dan is dit voorstel, waarbij je hem dicht maakt en wel de mogelijkheid voor openzetten er weer inhoudt, misschien wel de beste. En dan wil ik heel graag een toezegging van de wethouder dat de betrokkenheid van de bewoners in het vervolgtraject echt vele malen verbetert ten opzichte van wat het was. En ga voor mijn part met brieven echt langs de deuren om de inwoners van Cromvliet, Leeuwendaal, Oud Rijswijk echt aan te spreken, zodat we niet weer in een situatie komen waarin iedereen zegt van nou, ik wist van niks, ik weet niet aan wie jullie de vraag gesteld hebben.

De heer Van der Meij (GBR): Nou, de fractie van Gemeentebelangen Rijswijk is blij dat na jarenlang gesteggel wat er nu met het tunneltje moet gebeuren, er nu een voorstel ligt vanuit het college bij de raad om daar nu een uitspraak op te krijgen. Gemeentebelangen Rijswijk kan de weg volgen die het college heeft ingezet om de tunnel uit het gebruik te halen. Wij zien ook dat in het gebruik houden van de tunnel in combinatie met onderhoud uiteindelijk niet zal bijdragen aan het intensiever gebruik. Ergo, de onderhoudskosten zul je gewoon jaarlijks moeten hebben om die tunnel aantrekkelijk te houden en niet op de manier laat ontstaan zoals het nu ontstaan is. En wat wij belangrijk vinden, is dat er met het dicht zetten van de tunnel en met het weghalen van entrees een kans ligt om het entreegebied van Oud Rijswijk aantrekkelijker te maken. Ik heb wel een vraag aan het college, in het bijzondere aan wethouder Lugthart. Er liggen nu kennelijk wat ontwerpideeën vanuit de bewoners, belanghebbenden, winkeliers, ondernemers op tafel. Hoe ziet dat verdere planproces nu voor ogen de komende tijd om na het dicht zetten ook de vervolgstap te kunnen zetten? Ja, ik heb wel begrip voor de vragen die mevrouw Pelzer heeft gesteld in de zin van ja, hoe legitiem is nu de uitvraag geweest naar omwonenden in het gebied en belanghebbenden in het gebied ten aanzien van de tunnel? Maar ja, dat moet wel in de context geplaatst worden mijns inziens, dat al heel lang over die tunnel gesproken wordt. Was al eerder van plan om die tunnel weg te halen bij de reconstructie van de Haagweg. We hebben toen met zijn allen besloten om dat niet te doen in afwachting van uiteindelijk de reconstructie en uiteindelijk van hoe het effect van de reconstructie zou uitpakken. Ook toen hebben we in die periode geen enkele bewoner gehoord van: we moeten die tunnel behouden en cetera, et cetera. Ik denk dat we nu gewoon de keus moeten maken, zoals die nu door het college wordt voorgesteld. En nogmaals, nog even een vraag over het planproces hierna.

De heer Weterings (RB): Zoals u misschien heeft gemerkt, heeft Rijswijks Belang nogal heel ingetogen, doen heel erg ingetogen mee aan deze vergadering, want wij vinden dat we erg dat er een behoorlijke toename is van wanhopige ondernemers die zich melden bij 113. Dat is een zelfmoordpreventie bellijn. Daar is een toename voor en wij praten hier over een voetgangerstunnel. Dus dat even gezegd hebbende, zullen wij aan deze vergadering heel erg ingetogen meedoen en alleen maar op hele cruciale momenten, waar echt nodig is, onze stem uitbrengen aan iets wat wij vinden wat erg noodzakelijk is. Ja, de voetgangerstunnel dan. Jarenlang leeg gestaan. Het is weer een college wat een erfenis krijgt van een vorig college of een college daarvoor. Jarenlang slecht onderhouden geweest. Dit college, ja, gelukkig daadkracht tonen. Het is erop of eronder. Nou, uiteindelijk ligt er nu een voorstel om het dicht te gooien en we gaan daar volledig in mee. Er moeten gewoon keuzes worden gemaakt, anders krijgen we weer zo'n stadhuissyndroom, dus wij steunen het college met het voorstel.

De heer Van Enk (CDA): Ja, dit is een raadsvoorstel waar er heel concreet actie. We zijn deze raadsvergadering begonnen met vragen van GroenLinks over analyse van de beleidsnota zo van de afgelopen tien jaar. Zowel de vragen als de antwoorden geven aan duidelijk denk ik, dat je een gemeente niet alleen maar kan besturen met beleidsnota's en strategische visies. We hebben zo nu en dan ook een concreet besluit nodig en dat is de tunnel. En zoals meer sprekers hebben gezegd, ja, als je de meningen gaat peilen, dan is het fiftyfifty. Maar we kunnen hem niet half dichtgooien, dus wij gaan als CDA mee met het voorstel van het college. We hebben een paar vragen. Er is al gezegd: handig zou eigenlijk zijn om het te doen op een moment dat de tunnel op de Rotterdamsebaan, dat die in gebruik is genomen, dat de drukte op de Haagweg afneemt. En ook is het belangrijk om de werkzaamheden eigenlijk zoveel mogelijk te laten samenvallen met herinrichting van de Herenstraat zoals we die op een gegeven moment van plan zijn. Dus hoe komt het nou dat we toch nu al het besluit nemen over de tunnel? Nou, dat staat in het raadsvoorstel. Eigenlijk zijn de gelden voor de investeringen al opgenomen in de begroting voor dit jaar. Als we nu niet besluit nemen om aan het verkeer te onttrekken, dan valt die investering terug aan de reserve. Dan komt die met andere

woorden op de stapel van voorgenomen plannen waar we niet aan toegekomen zijn. Dus ik snap de wethouder dat hij hier nog besluit over wil. De vraag van het CDA is: zouden we in de uitvoering van dit besluit inderdaad toch kunnen wachten op de herinrichting van de Herenstraat en die ook wat naar voren trekken, zodat we integraal kunnen werken en één mooi plan daar kunnen maken? Ik ben erg gecharmeerd van het voorstel van mevrouw Pelzer om dan het hele gebouw boven de Aldi ook af te breken. Misschien dat een van de insprekers dan ook in toezegging zou kunnen doen om het oude hotel De Witsenburg daar op die hoek weer te herbouwen in de oude glorie. Dat zou de omgeving enorm ten goede komen, maar dat is een grapje voorzitter. Dan moet ik erbij zeggen, want online begrijpen we elkaar soms op die punten niet. Een serieuze vraag die ik nog wel heb aan de wethouder is of hij bij die herinrichting met zijn collega's in het college wel wil garanderen dat de ruimte die straks ontstaat door de toegang ernaar af te sluiten en af te breken naar die tunnel, of die dan ook echt benut wordt voor de toegankelijkheid van de Herenstraat. Want nu zie je ook achter die muurtjes, wordt de ruimte op de stoep ingenomen door terrassen en dat komt natuurlijk de toegankelijkheid voor voetgangers en fietsers niet ten goede. Er valt nog heel wat te verbeteren op die toegang van de Herenstraat. En de tweede vraag, nee, dat is de derde vraag. De eerste was het aansluiten bij de herinrichting, de tweede over de herinrichting zelf en de derde is of de wethouder toch nog eens wil toelichten wat nu die onderhoudskosten zijn in de variant dat we die tunnel openlaten, want daar hadden wij in het forum om gevraagd, om een onderbouwing. En wij vinden een onderhoudsbudget als we hem open zouden laten van 25 duizend euro per jaar wel heel erg veel. En om nu te voorkomen dat we achteraf weer discussie krijgen of die investering wel rendabel was, willen we daar toch graag een nadere toelichting op. Dat waren mijn vragen.

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk is hartstikke blij dat er eindelijk wat aan het tunneltje wordt genomen. Het is voor velen al een hele tijd een doorn in het oog. Zo ook voor ons. Ja, en maar naast dat we dat tunneltje gaan aanpakken, biedt het natuurlijk ook een heleboel verschillende mogelijkheden. De heer Van Enk zei het inderdaad al. Laten we dit meenemen, integraal aanpakken met de herindelings van de Herenstraat. Daar zijn wij ook een groot voorstander van. Zoals u weet, is Herenstraat Willemstraat, dat is een soort Russisch roulette als je je daar bevindt. Fietsers, voetgangers, automobilisten, vrachtwagens. Alles, alles, alles komt op je af en het is volgens ons echt levensgevaarlijk. Onafhankelijk Rijswijk heeft al eerder gepleit voor eenrichtingsverkeer en ik geloof dat de wethouder daarover zegt er positief tegenover stond, waar wij heel blij mee zijn. Dus we roepen ook op om inderdaad het aanpakken van het tunneltje mee te nemen in het integraal aanpakken van de herinrichting van de Herenstraat. U kunt daarbij natuurlijk ook nog denken over het inderdaad veiliger maken van de kruising, dus nu veiliger oversteken voor fietsers en voetgangers. Want het is heel druk op de Haagweg en dat staat ook vaak vast en ik zie ook vaak genoeg daar gevaarlijke situaties, dus neem het ook vooral mee. En uw college heeft ook al gedacht aan de bewaakte fietsenstalling, waar dus blijkbaar al een hele tijd om wordt gevraagd. Nou, hartstikke goed. Goed om daaraan te denken. Maar u kunt daarnaast natuurlijk ook denken aan bijvoorbeeld nieuwe parkeerplekken ter hoogte van de Aldi en de Blokker, want dit geeft bijvoorbeeld ook weer mogelijkheden voor de zittende horecagelegenheden. Die zouden bijvoorbeeld misschien wel permanent hun terras kunnen uitbreiden en dan parkeerneutraal kunnen blijven. Dat zou natuurlijk hartstikke mooi zijn. Het is ook leuk voor het straatbeeld, brengt wat meer gezelligheid met zich mee, wat meer sfeer en dat is natuurlijk ook iets wat we willen verbeteren. Het straatbeeld en de entree. Dus ja, dit zijn eigenlijk de kanttekeningen die we mee willen geven. We hopen dat het college dat ter harte neemt en dat het wordt opgenomen in het uiteindelijke voorstel. En voor nu zijn wij oké.

De heer De Vries (GL): Nou, voor ons is het voorliggende voorstel geen oplossing voor de tunnel. Met het voorstel sluiten we de ingang van de tunnel en gaan we bovengronds verder zonder goed zicht te hebben op wat er onder het maaiveld gebeurt. Dat is geen lange termijn oplossing. In het

naar de raad toegestuurde kostenoverzicht staat bij variant één, dat is dus het sluiten van de ingangen en de bovengrondse inrichting, dat er op lange termijn de tunnel een keer verwijderd moet worden. Met alleen het afsluiten van de ingangen schuiven we de problemen, zoals misschien het betonrot en de kosten van bijvoorbeeld die verwijdering, naar de toekomst. Die kosten voor permanent verwijdering zijn nu niet meegenomen. Dagelijks gaat er veel verkeer en zwaar materieel, zoals trams, over deze tunnel. We creëren daarmee bewust de mogelijke gevaarlijke en onveilige situatie. Laten we als gemeenteraad een keuze maken voor de lange termijn. Nou, dat kan door die permanente verwijdering, maar nog beter is het behouden en renoveren van het tunneltje. Want wat GroenLinks betreft, is vanuit veiligheid, leefbaarheid en maatschappelijk nut dat de enige juiste keuze. Dat opknappen, dat is ook broodnodig volgens mij. Want nou, door jarenlang achterstallig onderhoud, dat hebben al meerdere vanavond gezegd, is de tunnel echt vies geworden en daardoor, dat is de reden, is die sociaal onveilig. In ieder geval, als sociaal onveilig wordt die ervaren. En het verbaast mij dan dat er in de enquête die was gedaan, toch nog stond dat het tunneltje toch nog wel door 40% van omwonenden wordt gebruikt. Toch een heel hoog percentage, waarin de staat eigenlijk waar niet verkeer. Het renoveren zal er natuurlijk voor zorgen dat het tunneltje vaker zal worden gebruikt. Een gerenoveerde tunnel is de snelste en veiligste manier om als voetganger of als fietser de drukke Haagweg over te steken. En in de stukken is te lezen dat twee stichtingen en de fietsersbond voor de handhaving van het tunneltje zijn. De fietsersbond, omdat een bovengrondse herinrichting te weinig voordeel oplevert en niet opweegt tegen het weghalen van het tunneltje. Bij het renoveren van het tunneltje zijn voor GroenLinks wel enkele belangrijke randvoorwaarden. Zo moet de uitstraling van de entree van het winkelcentrum Oud Rijswijk ook worden verbeterd en hier moeten ook de winkeliers natuurlijk worden betrokken. En daarnaast moeten de ingangen van de gerenoveerde tunnel ook veel beter zichtbaar worden, want heel veel inwoners weten eigenlijk nog niet eens dat er een tunneltje is. Nou, dat gerenoveerde tunneltje kan dan haar maatschappelijke functie gaan vervullen. Die functie is minstens net zo belangrijk als het kostenaspect, dat bijvoorbeeld kinderen zelfstandig naar school kunnen. En hoe vaker het tunneltje gebruikt wordt, des te minder hoeft het gemotoriseerde verkeer, auto's, scooters of brommers of motors, te wachten bovengronds voor het stoplicht. Het renoveren van het tunneltje is wat GroenLinks betreft dan ook een win-winsituatie. Iedereen hoeft minder lang te wachten. En het terugbrengen van die wachttijd is ook wat waard. Tot slot voorzitter, een veilige oversteekmogelijkheid voor het langzaam verkeer kan je eigenlijk niet hebben en dat moet de verantwoordelijke wethouder toch aanspreken. Want wij zien en wij mogen constateren dat daar met regelmaat nieuwe verkeersmaatregelen ergens in de gemeente heeft getroffen.

De heer Kooy (PvdA): Achterstallig onderhoud mag niet de reden zijn om het tunneltje op te heffen. Dat betekent dat we jarenlang te weinig geïnvesteerd hebben aan de veilige oversteek voor toch wel een ook mensen die daar in de buurt komen, maar ook voor fietsers die van verder weg komen. En er is net al gezegd, ook schoolgaande jeugd. Heel veel partijen refereren naar een verbetering van de ingang van Oud Rijswijk, maar voor ons ligt geen raadsvoorstel voor het aanpakken van de entree. Er is ook gesteld dat het kruispunt moet verbeteren voor fietsers. Het schijnt al verbeterd te zijn voor voetgangers. Ikzelf kom regelmatig met de fiets en het is niet een prettig kruispunt. Maar er ligt ook geen voorstel om het kruispunt te verbeteren. Er ligt een voorstel om de tunnel af te sluiten. En daar we hebben er toch wel wat vragen over. Want wat is bijvoorbeeld de uitwerking van de komst van de Rotterdamse baan op de drukte? Gaat dat dan schelen voor fietsers? Kunnen we dan iets meer bereiken? Welke fysieke aanpassingen zouden we kunnen maken als die tunnelingang weg ging, te baten van veilige oversteek van voetgangers? Wethouder, heeft u daar al naar gekeken? En het afsluiten van de tunnel levert ook nog een aantal andere problemen op, die bijvoorbeeld GroenLinks allemaal aangehouden. Dit is verplaatsen van de kosten naar de toekomst. Hoeveel gaat het kosten om de tunnel uiteindelijk weg te halen, wethouder? Dus er zijn dus meer kosten en meer baten dan

alleen de tunnelingang dicht doen. Ook is onduidelijkheid over de participatie en ik denk dat we er juist heel creatief mee om zouden kunnen gaan. De graffiti is iets wat je kan enthousiasmeren om daar een mooie plek van te maken. Meer betrokkenheid van de buurt kan geënthousiasmeerd worden, maar zeker gewoon creatief nadenken over wat kan er wel. En als u bijvoorbeeld kijkt in de Haagse binnenstad, wat voor mooie ingangen en oplossingen zij hebben geboden daarvoor ov-oplossingen onder de grond, dan denk ik: wij zouden dat toch ook wel een stuk beter kunnen regelen? Dus wethouder, welke creatieve andere mogelijkheden zijn er nog om Rijswijk, Oud Rijswijk, te verbeteren zonder meteen de tunnel weg te halen? Dan krijgen we anders een integraal voorstel over de entree van Oud Rijswijk en het kruispunt, hoe we dat kunnen verbeteren. Dus ik hoor graag uw reactie daarop.

Wethouder Lugthart: Nou, zoals vanavond wel blijkt, de tunnel houdt de gemoederen echt al jaar en dag bezig. Een besluit heeft lange tijd niet genomen, daar heeft een groot aantal partijen gelijk in. De heer Van der Meij gaf dat ook aan. Bij de herinrichting in 2015, waarbij de weg natuurlijk versmald is van vier naar twee banen, hadden we dit besluit destijds moeten nemen, omdat met het aanpassen van de Haagweg ook de bovengrondse oversteekmogelijkheden voor fietsers en voetgangers zijn verbeterd. Nou, dat besluit is destijds niet genomen en dat heeft waarschijnlijk een reden. En die reden is wat hier vandaag ook voorligt. Er zijn evenveel mensen voor als dat er tegen dit plan zijn. Nou, er is in het verleden veelvuldig uit gevraagd. Mevrouw Pelzer vraagt ook: hoe hebben we dat nu gedaan? Ik heb de heer Oelen in het forum aangegeven, ja, wellicht als we daarnaar kijken, hadden we misschien beter een huis aan huis brief nog daarbij kunnen doen, maar we hebben een uitvoerig proces doorlopen, waarbij we diverse zaterdagen ook op de markt hebben gestaan en daar meer dan alleen inwoners, ook winkelend publiek en ondernemers, hebben gevraagd hoe zij erin zetten. Ja, en toch wat uit alle onderzoeken bleek, is dat je elke keer uitkwam op die fiftyfifty situatie. En als je zit met een vijftigvijftig, dan zul je een knoop moeten doorhakken. Dat moet op een thema als dit en dat verwachten de Rijswijkse inwoners ook van ons. Ja, en dan ga ik wel met een groot aantal partijen mee. Die zeggen: ja, die tunnel, die huidige tunnel, dat is natuurlijk verkeerskundig de meest veilige oversteek voor voetgangers en voor fietsers. De kanttekening die daar wel bij moet worden gemaakt, en dat heb ik afgelopen vrijdag ook nog eens met de fietsersbond besproken, er gaan eigenlijk verdomd weinig mensen door de tunnel heen. Dat zijn er incidenteel, gaan de bewoners daar doorheen en dan kom je ook op: gebruikt u af en toe de tunnel? Dan zegt 40% van de bewoners: ja. Maar uit tellingen blijkt dat bijna niemand door de tunnel heen gaat en niemand van de tunnel gebruik maakt. En al helemaal niet als het de fietsers betreft, want er gaan vrijwel geen fietsers door de tunnel. En als we het dan enerzijds over de verkeersveiligheid hebben, dan hebben we het anderzijds over de sociale veiligheid. En ik heb afgelopen zaterdag nog met de BOA's gesproken. Dat is ook op verzoek van een aantal van de fracties, en die bevestigde dat eigenlijk ook. Die zien hetzelfde beeld. De tunnel is vervuild en er is sprake van hangjongeren. Dus in die nieuwe situatie, waarbij de bovengronds het fietspad gaan verleggen, dan wordt het bovengrondse voetgangers en voor fietsers, wordt het aanzienlijk veiliger. En een verbetering houdt in, en dat hebben de ondernemers ook bij monde van de waarnemend griffier ook aangegeven, er komt een betere kwaliteit voor de openbare ruimte. Dan hebben we het, richting de heer Van Enk, dan hebben we het inderdaad over het toegankelijker maken, maar dan hebben we het eveneens over het toevoegen van fietsparkeren, het toevoegen van groen. En ik denk ook dat we niet moeten uitsluiten, dat zeg ik eerlijk richting de heer Weterings, ondernemers hebben het lastig gehad, dat we moeten bekijken of dat mocht corona nog blijven bestaan, we ruimere terrassen zouden kunnen toevoegen. Daarmee kunnen we Oud Rijswijk in uitstraling geven, die het echt verdient. En dat is wat ondernemers ook in diverse gesprekken hebben aangegeven, dat ze ook uw raad hebben laten weten in zowel de brief als in de inspreektekst. Zoals ik al aangaf richting uw raad en misschien in het bijzonder richting GroenLinks, ik was in het forum redelijk overdonderd, omdat ik over een passage heen gekeken had van de

fietsersbond. Ik heb zorgvuldig met de fietsersbond gesproken afgelopen jaar en zij hebben eigenlijk in alle overleggen niet aangegeven dat zij tegenstander waren van het sluiten van de tunnel. En dat blijkt ook nu. Zij zullen niet ageren tegen het sluiten van de tunnel. Wel zijn zij van mening dat we bovengronds het fietsen iets beter moeten inregelen. En ik denk, en ik kan u daar nog een tekeningetje van doorsturen, dat we door middel van de aanpassingen het voor fietsers ook veel veiliger kunnen maken. Ja, en dan vraagt Beter Voor Rijswijk en de VVD naar de Rotterdamse baan, de effecten die dat met zich meebrengt en dat wij iets kunnen doen met het afstellen van de stoplichten. Op dit moment is het zo, dat de slimme VRI's, dus de intelligente verkeersregelinstallaties, die zijn software- en hardware matig af. Het enige wat nog moet gebeuren, is dat die op straat worden geïnstalleerd. Mijnheer Oelen, u vraagt mij om een keiharde toezegging. Als de slimme VRI's doen wat men zegt dat ze doen, dan kan ik hier de toezegging zeer zeker doen, dat de verkeerssituatie dan met minder verkeer vanwege het opengaan van de Rotterdamse baan en intelligente verkeersregelinstallaties zeer zeker verbeterd gaat worden. Eveneens vraagt u mij nog naar de kostenspecificatie van de heer Bartels. Nou, dat kwam natuurlijk in het forum ook al aan bod, dus ik heb dat ingenieursbureau uitvoerig besproken en zij garanderen dat daar echt sprake is van eenmalige controle jaarlijks waarbij zaken worden geïnspecteerd. Er is geen enkele aanleiding om nu te veronderstellen dat er meer dan een controle moet zijn, want er is geen aanleiding dat er onderhoudskosten zullen zijn. En dan nog een aantal partijen die vraagt naar het verwijderen van de tunnel, eveneens de heer Kooy van de Partij van de Arbeid. Ja, verschuiven in dat opzicht niet helemaal door naar de toekomst. Wat wij doen, is dat de herinrichting van de Geestbrugweg, gaat op aanzienlijke termijn plaatsvinden. Dus wij maken werk met werk. Ja, wat zijn dan precies de kosten om de tunnel eruit te halen? Dat moeten we dan zien, maar de hele Geestbrugweg gaat op de schop. Daar gaan we verbeteringen doorvoeren. Mijnheer Oelen, u vraagt ook van: kunt u dan dat doen met de fietsopstapplaatsen? Dat zullen we zeer zeker doen. Ik heb men een aantal verkeerskundigen in de afgelopen maanden daar ook wel veelvuldig naar gekeken. Het punt op de Geestbrugweg is wel, het is echt heel krap. Dus met een tram en met twee keer een rijbaan en dan ook nog de fietsstroken. We gaan kijken wat mogelijk is. Ik wil daar wel de verwachtingen wat temperen, want de meest ideale situatie gaan hier gewoon niet realiseren. Ja, D66 en Gemeentebelangen over het proces. Nou, wat ik een sympathieke gedachte vind, is om te kijken als we het besluit genomen hebben, hoe we beide trajecten in elkaar kunnen schuiven. Collega Van de Laar en ik hebben het daar ook over gehad. Als dat technisch mogelijk is, dan doen we dat. Dus we kunnen toezeggen om ook volgende maand direct te starten met de bewonersparticipatie, ondernemersparticipatie, om te kijken: hoe willen de inwoners dat het gebied eruit gaat zien? Of dat het technisch helemaal haalbaar is, dat durf ik niet te voorspellen. Als dat mogelijk is, dan gaan we dat zeer zeker doen. En dan doe de toezegging richting mevrouw Pelzer, dat we dat zeer zeker beter gaan doen, die participatie, dan dat we het in dit traject hebben gedaan. Dus die toezegging, die kunt u krijgen. U gaf in het forum al aan: we kunnen bewoners en ondernemers bijvoorbeeld mee tekenen. Daarvan heb ik ook gezegd: er zijn diverse apps om dat mogelijk te maken, om te kijken wat daar mogelijk in is. En de projectleider heeft al aangegeven dat hij in vergelijkbare projecten daar goede ervaringen mee heeft gehad. Ja, dan nog de Partij van de Arbeid en het CDA over de kosten. Ja mijnheer Van Enk, het is zo dat er, als we de tunnel openhouden, diverse kosten zijn. Dat gaat dan over graffiti verwijdering, dat gaat over reiniging van de tunnel, dat gaat over schadeherstel en dat gaat ook over vervangingen die daar moeten plaatsvinden. Ja, dan is de Partij van de Arbeid. U spreekt over achterstallig onderhoud. Dat is terecht. U geeft aan: misschien moeten we iets kijken met graffiti. Ik denk dat als we het hebben over de uitstraling van Oud Rijswijk, dat we niet de tunnel met graffiti zouden moeten inrichten. Ja, en over de verkeersveiligheid, daar heb ik volgens mij al uitvoerig bij stil gestaan. Ja, ondergronds is de meest veilige oversteek en tegelijkertijd kunnen we met het verwijderen van de tunnel, kunnen we bovengronds, kunnen we het verkeersveiliger maken voor voetgangers en voor fietsers. We kunnen

het voor autoverkeer overzichtelijker maken en het geeft echt een prachtige kans om het openbaar gebied boven de tunnel beter in te richten.

De voorzitter: Ik ga heel kort de sprekers langs om te zien of er een tweede termijn nog nodig is.

Tweede termijn

De heer Braam (BVR): Geen behoefte.

De heer Oelen (VVD): Dank de wethouder ook voor de uitgebreide antwoorden en ook vooral met toezeggingen om een aantal aanvullende maatregelen te treffen, voordat de tunnel wordt gesloten, waardoor de omgeving beter wordt en de oversteekveiligheid blijft.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank ook aan de wethouder. Zeker met de toezeggingen en blij met de toezegging over fietsenstallingen en het bekijken daarvan en het betrekken van de ondernemers en bewoners. Ik weet dat het niet makkelijk is om verschillende dingen bij elkaar te gaan rapen, maar als in elk geval de bewoners en inwoners mee kunnen denken en ook kunnen zien dat het over de breedte van het gebied gaat en wellicht daar een ideeënwedstrijd of iets anders voor georganiseerd kan worden, dan zouden we daar heel erg blij mee zijn. Maar met name de inwoners en de bewoners natuurlijk, zodat het ook erg zorgvuldig gebeurt. Dus bedankt voor die toezegging. Duidelijk ook wat er daar allemaal aan toegankelijkheid verbeterd kan worden. We hopen samen met, wat het CDA ook aangaf, dat de integraliteit en toegankelijkheid voorop blijft staan. We hopen ook dat u nog in kan gaan op het punt dat we gemaakt hadden, om in 2021 met een herinrichting te starten en ook zichtbaar te maken. Zou u dat nog kunnen bevestigen, dat dat ook in 2021 gaat lopen, inclusief het onderzoek naar de parkeercirculatie dat eerder is toegezegd? En we zouden graag nog de toezegging, het antwoord krijgen op de vraag over het grondwater. U gaf aan dat wellicht de waterpomp blijft of weg gaat. Dat is nog niet helemaal duidelijk. En dan weet ook niet of er nog blijvende kosten zijn, dus daar krijgen we graag nog een verheldering op. En dank.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Ja, ik zou graag een concreet toezegging willen op het gebruik dan van zo'n app op inwoners echt de kans te geven om mee te gaan ontwerpen. Want er wordt gezegd dat het kan en dat de projectleider ervaring heeft, maar graag wil ik echt een toezegging. En nog één vraag over het veiliger maken van die bovengronds oversteek. Maar hoe maak je dan die middenberm veiliger? Want op het moment dat je daar oversteekt, kom je in het midden uit waar de trams rijden en dat is vooral voor ouderen en voor schoolgaande jeugd vaak heel gevaarlijk. En dat zag ik niet in de plannen staan van het raadsvoorstel om het veiliger te maken.

De heer Van der Meij (GBR): Dank voor de toezegging van de wethouder om het planproces dichtzetten tunnel en het ontwerpen van de bovengrond, om dat te proberen in één fase te doen. Met alle ambities van omwonenden, tekenwedstrijden en dergelijke, die daarbij in overschouw moeten worden genomen, hopen we toch dat in 2021 inderdaad daadwerkelijk actie zien op maaiveld en dat we ook kunnen doorpakken.

De heer Weterings (RB): Ik denk dat de wethouder mij verkeerd heeft begrepen, want hij begon over dat Rijswijk Belang begon over de terrassen, maar ik begon mijn inleiding dat wij een beetje verbouwereerd waren om de wanhopige ondernemers in het algemeen een landelijke trend die dus bij de zelfmoordpreventie hun heil zoeken op dit moment. En daarin vinden wij dan dat wij praten over een voetgangerstunnel niet echt gepast. Maar goed, staat eenmaal op de agenda. Voor de rest heb ik juist het college gecompimenteerd met de daadkracht dat er eindelijk plannen worden ondernomen, of iets wat schappelijk ondernomen, voor iets wat al jaren heel erg achterstallig is, wat al jarenlang verpauperd en verloedert erbij ligt. Dus ik gaf ze juist een compliment hierin.

De heer Van Enk (CDA): Ja voorzitter, graag nog even een verduidelijking. De wethouder heeft de intentie aangegeven om zaken te gaan combineren. Heeft het ook over dat de Geestbrugweg op de schop gaat, maar dat het afhangt van of het technisch mogelijk is. En daar zou ik hem echt willen

vragen: stel die afsluiting van het weghalen van die tunnelrestanten, stel dat als het echt niet anders kan, dan uit tot dat we klaar zijn met die herinrichting. Want ik zie het niet gebeuren dat we komend jaar, over een paar maanden die tunnel weg gaan halen, alles overhoop ligt, en dan een halfjaar later nog eens de herinrichting gaan doen. Dus ik weet niet wat die technische mogelijkheden zijn, maar dat moet gewoon kunnen. Dan stellen we de tunnel gewoon eventjes uit qua uitvoering totdat de rest kan gebeuren. Wat betreft de onderhoudskosten. Ja, het ging mij om die vergelijking. Er staat dat als je hem zou houden, je ieder jaar 20 tot 25 duizend euro kwijt zou zijn, onder meer door dagelijks verf vuil te verwijderen. Nou, ik moet de plek in Rijswijk nog tegenkomen waar de gemeente dagelijks verf vuil verwijderd. Ik denk dat daar, of althans mijn indruk, dat daar een beetje gemajoreerd is om de vergelijking moeite maken, maar als ik zo de partijen beluister, gaat het hier ook niet meer van afhangen. Dus ik laat dat verder zetten. Graag alleen nog een harde toezegging op het samen doen van de werkzaamheden. Liever wat later dan eerder, als het niet anders kan.

Mevrouw De Man (OR): Ik ga ervan uit dat de wethouder mijn kanttekeningen heeft meegenomen, dus komt vast in orde.

De heer De Vries (GL): In ieder geval bedankt voor de beantwoording. Wij hadden graag toch nog meer gezien een lange termijn oplossing, want we gaan wellicht dan volgend jaar in 2021 met een bovengrondse herinrichting aan de slag, maar dan zit er nog steeds in heel groot gat onder de grond. Wat gaat daar toekomstig daarmee gebeuren? Daar hadden we graag meer duidelijkheid over willen hebben. Tot slot, wat denk ik nog belangrijker is, is de maatschappelijke nut van het tunneltje. Een dergelijke veilige overstek ga je gewoon niet meer krijgen en u geeft inderdaad aan: bovengronds wordt het veiliger. Maar veiliger dan een tunneltje kan het eigenlijk niet worden. Ja, en tot slot, hoe meer mensen gebruik maken van het tunneltje, hoe minder iedereen volgens mij hoeft te wachten en dat is het ook wat waard. De voorzitter: Kan ik uit uw betoog opmaken dat er een positieve grondhouding is ten opzichte van dit raadsvoorstel? De heer De Vries: Nee.

De heer Kooy (PvdA): Wethouder, dank voor de beantwoording. Dit doet mij altijd vreugd, u met enthousiasme te horen praten van dit kan, dat kan, we kunnen, kunnen, kunnen, kunnen. Het zit alleen nog niet in dit voorstel. En heel goed dat we werk met werk kunnen maken en dat we over een aantal jaar de restanten dan kunnen gaan uitgraven of dergelijke. Het blijft wel dat we hier een voorstel zien onderbouwd met cijfers, maar een incompleet cijferverhaal neerleggen. Ondertussen kunnen we het hele cijferverhaal verder loslaten, want dan gaat eigenlijk van wat gaan we doen? Wat is het beste? Wat is het beste voor de entree? Wat is het beste voor de inwoners? Het meest veilige inderdaad, zoals u zelf al zegt, blijft natuurlijk de tunnel. Wat ons betreft blijft die ook nog wel. Ik vind het wel interessant dat u zegt: we gaan met een voorstel komen voor het aanpassen van het kruispunt. En mijn vraag in het tweede ronde is dan van: wanneer kunnen wij als raad dan een aangepast voorstel zien voor het kruispunt?

De voorzitter: Het woord is aan wethouder Lugthart. Volgens mij is er nog een kans om alle fracties van het voorstel te overtuigen. GroenLinks haakte een beetje af, heeft u gezegd. Wethouder, doet uw best.

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter, u legt de druk hoog, dus ik ga het proberen, ook richting de heer De Vries van GroenLinks. Volgens mij is ook sceptisch de Partij van de Arbeid en eigenlijk wilt u verschillende dossiers aan elkaar knopen, mijnheer Kooy. En volgens mij zou dat nu juist niet moeten doen. We hebben het echt al een hele tijd, hebben wij het over of we dit wel of niet moeten doen. We moeten uiteindelijk een besluit nemen, dus dat besluit, dat nemen we vanavond. En ik wil jullie toezegging doen dat collega Van de Laar en ik richting de heer Van Enk, de heer Van der Meij, mevrouw Pelzer en de heer, nog een fractie, dat we kijken, collega Van de Laar en ik, wat mogelijk is om beide naar elkaar toe te schuiven. Technisch levert dat wel nog wat problemen op. Niet in de laatste plaats, omdat ik hier nog een aantal zaken hoor die op gespannen voet komen te staan. Mevrouw Pelzer geeft aan: ik wil graag dat de participatie goed wordt ingezet. Nou, om een gedegen

participatietraject te doorlopen, dat kost gewoon wat tijd. Het definitieve schetsontwerp is nog niet af. Wat we hebben, is het concept schetsontwerp hoe de herinrichting eruit gaat zien, dus ik wil de komende weken ook gebruiken om te kijken, mijnheer Van Enk, die toezegging heeft u, dat collega Van de Laar en ik kijken, wat is mogelijk. We starten ook in januari om die twee trajecten op elkaar te schuiven en ik vind uw voorstel om eventueel die tunnel dan iets te vertragen richting de herinrichting, dat vind ik een goed idee. Of dat het allemaal past, dat weet ik niet, maar daar kom ik dan bij u op terug. Ik kan me voorstellen dat u zegt: ja, laten we nu niet twee keer de hele boel omver zetten, want dat is ook misschien te veel van het goede. Daar ben ik het mee eens. Dus we gaan bekijken wat mogelijk is. Tegelijkertijd is mij wel gewaarschuwd dat het technisch een hele lastige exercitie wordt, maar ik ga daarmee aan de slag. Ja, dan de middenberm, mevrouw Pelzer. Ja, die komt in het traject van de Geestbrugweg met de herinrichting. En een en ander hoe we in de middenberm dit kunnen vormgeven, zal natuurlijk afhankelijk zijn van al dan geen tram. Er zijn natuurlijk ook plannen om de tram over de Geestbrugweg te laten rijden, al dan niet het hele spoor eruit te halen. En als we het spoor met halteplaatsen niet terug hoeven worden geplaatst, is daar meer ruimte ...

Interruptie mevrouw Pelzer (Wij.): Eén vraag naar aanleiding van dit stuk. Het ging mij over de middenberm van de Haagweg. Ik mag toch aannemen dat de tram daar niet weg gaat. De interruptie gaat vooral over wat de wethouder net zei. Het schetsontwerp is bijna af. Maar als je gaat ontwerpen samen met inwoners en omwonenden en ondernemers enzovoort, je wil die laten mee tekenen, waar we die app voor vroegen, dan kan het toch niet zo zijn dat het schetsontwerp nu al klaar is? Dat zou je dan toch samen gaan doen? Dat was de toezegging die wij gevraagd hebben en dacht ik ook gekregen hadden in het forum.

Wethouder Lugthart: Dat klopt, inderdaad. Maar ik heb ook een toezegging gedaan aan de fractie van D66, dus wij hebben de mogelijkheden uitgetekend, geschetst. Dus ik heb bij D66 aangegeven dat ik wil bekijken of het mogelijk is om ook eenrichtingsweg daar in te passen. Daar heb ik nagekeken en daar zijn schetsontwerpen van. En voordat je inderdaad naar een definitief ontwerp gaat, zullen wij iedereen betrekken en dan tekenen ze mee. Maar dat zal wel moeten binnen de kaders die er zijn. Er zijn nu eenmaal een aantal zaken waar we rekening mee dienen te houden. Dat is een bepaald aantal parkeerplaatsen, dat is de breedte van de weg en dat ligt nu voor. Maar dat is echt een schets en dat is geen definitief ontwerp. Ja, mijnheer Weterings, excuus dat ik u niet helemaal goed begrepen heb. Waar het mij om ging, is dat we ook moeten kijken ...

Interruptie mevrouw Pelzer (Wij.): Ik had het antwoord op de andere vraag nog van de tram middenberm en op de Haagweg ...

Wethouder Lugthart: Ja, ik ben nog wel even zoekende wat mevrouw Pelzer dan precies ... Want ik zit met de plaatjes erbij te kijken. De middenberm van de Haagweg, wat daar dan zou veranderen. De VRI's zullen bewerkstelligen dat daar het oversteken een stuk veiliger zal gebeuren en met minder verkeer vanwege de Rotterdamsebaan is dat goed mogelijk. Voorzitter, dan Rijswijks Belang. Excuus, mijnheer Weterings, dat ik kennelijk niet helemaal begrepen had waar u heen wilde, maar u gaf aan: er zijn toch wel ondernemers die het op dit moment zwaar hebben in deze tijd. Dat wil ik zeer bevestigen en we moeten dan ook kijken wat we kunnen doen en dan ... Nou, je ziet bijvoorbeeld als je kijkt naar restaurant De Wit, die hebben nu een improvisatorisch terras op de tunnelmonden. Nou, we zouden best moeten kijken als corona nog enige tijd blijft, wat zouden we dan kunnen doen voor ondernemers met een reden? Nou, als we die tunnelmonden weghalen, wat is daar dan nog mogelijk? Ja, mijnheer Kooy, u ga ik denk ik niet overtuigen. Ik ben er van overtuigd dat wat wij nu voorstellen, dat dat de beste beslissing is. Het blijft een fiftyfifty. Zoals ik al aangaf, volgens mij moeten we niet alle dossiers aan elkaar willen verknopen, want dan zetten we geen stap. Dus wat heeft u nog nodig dat ik u overtuig? U kunt van de week nog ... Oh ja, mag niet meer in kop koffie komen drinken, wilde ik zeggen. Maar ik ben er echt van overtuigd dat ook de fietsersbond gesproken te hebben, dat we de verkeersveiligheid en het aangezicht van het oude centrum op deze manier kunnen verbeteren. Voorzitter, volgens mij heb ik alle vragen en toezeggingen gedaan.

Interruptie mevrouw Woudstra (D66): Ja, ik heb een open vraag. Grondwater. Ik weet niet of ik hem nog een keer moet herhalen voor de derde keer, maar ik denk dat als ik grondwater en de waterpomp zeg, dat wethouder Lugthart weet waar het over gaat.

Wethouder Lugthart: Nee mevrouw Woudstra, ik hoop dat u die vraag niet zou stellen, want ik weet het antwoord oprecht niet. Dus ik zal het antwoord, moet ik u schuldig blijven. De wethouder zegt toe op de vraag over het grondwater en waterpomp van mevrouw Woudstra terug te komen.

De voorzitter: Oké, u houdt hem dan strak. Ik stel voor dat we de beraadslagingen nu afronden. Het is wat het is. De wethouder heeft zijn best gedaan en u ook trouwens. Dan gaan we nu over tot besluitvorming. Zijn er stemverklaringen af te geven bij dit raadsvoorstel? Ik weet niet hoe je dat technische handjes of anderszins. Ziet de griffierhandjes of niet? U roept ook niks, dus dan komen er ook geen stemverklaringen. Dan gaan we nu gewoon stemmen. Ja, volgens het reglement van orde moet dit hoofdelijk. Ik vraag u allemaal alert te zijn en snel te antwoorden. De griffier begint bij mevrouw De Man en dan volgt de volgorde alfabetisch.

Raadsvoorstel Voetgangerstunnel Herenstraat/ Geestbrugweg/ Oranjelaan (nr 20-041)	
Mevrouw De Man	voor
De heer Van der Meij	Voor
Mevrouw Mooij	voor
Mevrouw Van Nunen	Tegen
De heer Oelen	voor
De heer Paredes Sanchez	Voor
Mevrouw Pelzer	Voor
Mevrouw Schröter-Haas	Voor
De heer Sleddering	Voor
De heer Veerman	Voor
De heer De Vries	Tegen
De heer Weterings	Voor
De heer Wit	Tegen
Mevrouw Woudstra	Voor
Mevrouw Alberts	Tegen
Mevrouw Amerongen	Voor
De heer Van Bemmelen	Voor
De heer Van den Berg	Voor
De heer Braam	Voor
De heer Cupedo	Voor
De heer Dolmans	Voor
De heer Van Enk	Voor
De heer Ezinga	Voor
Mevrouw Kames	Voor
Mevrouw Kistemaker	Tegen
Mevrouw Koegler-Böhm	Voor

Mevrouw Koopman	Voor
Mevrouw Van der Kooij	Tegen
De heer Kooy	Tegen
De heer Kruger	Voor
De heer El Majjaoui	Voor

Met 24 stemmen voor en 7 stemmen tegen is het raadsvoorstel Voetgangerstunnel Herenstraat/Geestbrugweg/Oranjelaan (20-041) aangenomen.

7. Vaststelling verslagen 6 oktober, 3, 5 en 10 november 2020

De voorzitter: We pakken de agenda weer op en we gaan nu naar besprekpunt zeven: de vaststelling van de verslagen van 6 oktober, 3 november, 5 november, 10 november. Mag ik aannemen dat de raad akkoord gaat? Mevrouw Alberts wil nog wat zeggen? Gaat uw gang.

Mevrouw Alberts(GL): Ik wilde eigenlijk even dezelfde opmerking maken als die we ook bij de forumverslagen hadden gemaakt, namelijk dat sommige wel precies het dictum weergeven met opmerkingen als: "ik wilde daar ook nog wat aan toevoegen" en "ik geef het woord aan de portefeuillehouder" en et cetera. Of er een klein redactieverlagje in het vervolg daaroverheen komen, net als dat geconcludeerd was in het forum.

De voorzitter: Ja. Ik kijk even naar de griffier. Dit gaan we op dezelfde wijze afdoen als met het forumverslag lijkt mij. Ga uw gang.

De heer Massaar: Ja, ik heb begrepen in het forum van een aantal andere partijen dat, onder andere de heer Van Enk, dat daar best wel heel veel werk in gaat zitten voor de griffie. Dit is een woordelijk verslag. Dit is een transcriptie van uitzending zoals die is. Daar is al een en al, of een slag overheen gegaan door de griffie, dus ja, daar wilden we het graag bij laten.

Mevrouw Alberts: Nou, uit het forum was de conclusie iets anders, maar misschien moeten we daar dan nog even in het presidium over hebben.

De voorzitter: Oké, maar dan stel ik wel voor om deze verslagen hierbij aan te nemen als besluit. Dat is goed. Aldus besloten.

De verslagen van 6 oktober, 3, 5 en 10 november 2020 worden ongewijzigd vastgesteld.

8. Raadsvoorstel Brede Welzijnsnota (nr 20-043)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt acht, het raadsvoorstel Brede Welzijnsnota. Ik verzoek u echt indringend te concentreren op de politieke punten. Dat zijn de amendementen, de moties en het besluit als zodanig. Ik heb een volgorde van behandeling. Dan beginnen we met de heer Van den Berg, de heer Ezinga, de heer Veerman, mevrouw Pelzer, mevrouw Van Amerongen, mevrouw Kames, mevrouw Koegler, mevrouw De Man, mevrouw Van der Kooij en mevrouw Van Nunen. Ik geef als eerste het woord aan de heer Van den Berg.

Eerste termijn

De heer Van den Berg (BVR): BVR is zeer content met de Brede Welzijnsnota. Met name de huiskamerprojecten zijn we erg blij mee. Is altijd een punt geweest waar we groot voorstander van zijn geweest. Maar ook de bestrijding van de eenzaamheid, daar zijn we zeer verheugd over. Met name in deze tijden van corona in zeer actueel punt. Echter, er is altijd een puntje, in de uitvoeringsagenda staat er een tweetal punten waar BVR niet zo tevreden over is en dan met name

het keurmerk voor winkels met betrekking tot diversiteit en gastlessen op scholen over discriminatie. Ik begin met het keurmerk voor winkels. We hebben een rondje gedaan langs een aantal winkeliersverenigingen. Die staan niet te springen om dit keurmerk. Waren er ook niet van op de hoogte. Zelf vinden we het ook niet erg gepast om in keurmerk door te voeren. De winkeliers in Rijswijk zijn al divers weg, geen klanten, en we zien dan ook niet zo wat het keurmerk gaat toevoegen voor de winkeliers. Een tweede punt is de gastlessen voor discriminatie op scholen. Beter Voor Rijswijk is van mening dat de gemeenteraad zich moet onthouden van lessen te willen geven op scholen. Ik vind, we moeten ons buiten het lesprogramma houden en daar ons ook niet willen inmengen. Tevens heb ik even gekeken op de website van degene die de lessen wil gaan geven op de scholen en de diversiteit die ze willen aanbieden, is wel vrij eenzijdig. Het gaat over zwarte Piet, anti PVV, identiteitspolitiek, maar niet over bijvoorbeeld gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Ik wil dan ook ervoor pleiten om af te zien voor de lessen op scholen vanuit de gemeente.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, in tegenstelling tot BVR ga ik het forum niet herhalen. Ik hoor een aantal zaken die we in het forum uitgebreid hebben behandeld. Ik ga het kort en bondig houden in die zin dat ik wel degelijk de wethouder wil complimenteren met haar stukken die zij aanzienlijk heeft verbeterd ten opzichte van de vorige keer. Gegeven het stuk zijn ook een aantal amendementen toegevoegd door diverse partijen, waarvan één er wij mede hebben ingediend met een aantal andere partijen en die willen we graag met deze nota inbrengen. Het andere amendement zullen wij niet steunen, waar wij niet hebben mede ingediend. En we gaan graag verder in 2021 met deze nota en zeggen: gewoon doen.

De heer Veerman (D66): Ik zal het ook zo kort mogelijk proberen te houden. Nou, we hebben het natuurlijk al een keer over deze nota gehad. Mede onder andere door D66 heeft die daardoor wel vertraging opgelopen, omdat natuurlijk toch een stukje verbetering wilden op de vertaalslag wilde maken. Dat is gelukkig nu gebeurd. Daar zijn we ook heel erg blij mee. Als we het over inclusiviteit hebben, dan is D66 daar een behoorlijk grote voorstander altijd geweest, ook landelijk. Dus ik denk dat het zeker een goede zaak is om te kijken hoe we lessen kunnen aanbieden aan scholen om te zorgen dat iedereen er mag zijn in deze maatschappij. Dat dat meer inhoud krijgt. Dus ja, zeker een aanbeveling waard. Twee punten willen we wel nog even noemen en dat is eenzaamheid. Zeker nu de lockdown die van kracht is, je ziet dat mensen die deze coronatijd toch moeite hebben om aansluiting te vinden in de maatschappij en dan moeten we denk ik toch extra aandacht voor hebben. En dat geeft deze nota ook eigenlijk al een beetje weer, om deze mensen, die existentieel eigenlijk ook eenzaam zijn, en daar eigenlijk helemaal niet meer zien zitten, omdat het eigenlijk niet zo goed gaat in Nederland op dit moment voor hun, moeten we extra aandacht gaan proberen te geven. En ik hoop ook dat we dat snel kunnen gaan inzetten in januari. Daarnaast is er een ander punt waar we eigenlijk iets meer aan zouden kunnen doen als maatschappij en ik hoop ook dat de wethouder het daarmee eens is, is dat er op dit moment eigenlijk heel veel vrijwilligers nodig zijn. Je ziet ook dat Rijswijk doet, bijvoorbeeld mensen proberen te bellen in deze tijd. Dat is een hele goede zaak, maar als we naar vrijwilligers kijken, mogen bij de zorg en de eenzaamheid, kunnen we best wel wat extra mensen gebruiken en ik hoop ook een aanzet te doen en ik hoop dat de wethouder het daarmee eens is, om te kijken in januari en nu eigenlijk al om de pers op te zoeken om eens wat meer vrijwilligers in Rijswijk te vinden, want we lopen wat dat betreft wel wat achter op het landelijk gemiddelde. Wat dat betreft de eerste termijn en ik wil ook gelijk aangeven dat wij het amendement ondersteunen, dat is wat wij ook mede hebben ondertekend.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Wij kunnen akkoord gaan met de nota. We hebben in het forum wat punten aangegeven. Dat is een van de redenen dat wij het amendement, het gezamenlijk amendement, steunen, voor toetsing van het schappelijke kostenbaten. We willen nogmaals aandringen op het feit

dat dit echt als transitiebudget gezien moet worden, om te kijken hoe het welzijnswerk in de toekomst heringericht kan worden. Vandaar ook dat we belang hechten aan die MKBA. En wij steunen ook het tweede amendement over het opnemen van welzijn in het beleidsstuk, want dat bevordert ons inziens het integraal werk.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Ik wil beginnen met de weerbaarheid, die in deze versie expliciet in de nota en agenda wordt genoemd. En GBR is erg blij dat de wethouder het hierin heeft verwerkt. Wij zijn namelijk van mening dat het belangrijk is voor onze inwoners om deze sterker en weerbaarder te maken en dit als uitgangspunt bijdraagt aan welzijn. Dus dank aan de wethouder hiervoor. Dan over het amendement. MKBA. In de nota is te zien dat welzijn op een aantal punten niet altijd vooruitgaat, volgens eenzaamheid, wat de afgelopen jaren alleen maar toeneemt. En GBR heeft het al vaker uitgesproken, dat wij het opvallend vinden dat er veel geld gaat naar instellingen, zoals Welzijn Rijswijk, maar dat het welzijn hier niet altijd beter van wordt. En daarom is GBR mede-indiener van het amendement, aandacht voor en toetsing van MKBA. Want welzijn vinden wij een cruciaal onderwerp. Ze willen allemaal hetzelfde met dit beleid: de inwoners bereiken die het hardst nodig hebben. De eenzame, zwakke inwoners. Dus het beleid stellen we met de beste bedoelingen op, maar heeft niet altijd het gewenste effect. En wij zijn van mening dat op dit moment onvoldoende wordt bijgehouden wat de effecten zijn van het geld wat in welzijn gestoken wordt en het MKBA is hiervoor echt het middel om te kijken of de beoogde doelen bereikt worden en als wij inderdaad onze kwetsbaarste groepen bereiken. Dan tot slot willen wij toch nog even iets zeggen over de diversiteitsticker, wat de BVR net ook al genoemd heeft, ter bevordering van de inclusiviteit. Ja, het is natuurlijk in het forum al duidelijk geworden dat GBR hier niet een voorstander voor is, dat wij het idee hebben dat het juist averechts gaat werken. Daarnaast de vraag: wat gaat er gebeuren met winkeliers die geen sticker hebben? En zoals aangegeven, is er überhaupt wel draagvlak onder de winkeliers? Over het doel en belang van de inclusie is GBR het natuurlijk eens, maar wij hebben bezwaar tegen deze sticker en we willen daarom de wethouder vragen of zij de coalitie het verzoek kan doen dit middel te vervangen en op zoek te gaan naar een ander instrument om toch het doel te bereiken en of de wethouder dit kan toezeggen.

Mevrouw Kames (RB): Rijswijks Belang is blij met de Brede Welzijnsnota. Daar zijn we wel voorstander van. Ik heb net naar mijn collega geluisterd van BVR en wij zijn ook inderdaad voorstander in verband met discriminatie, dat dus ook daarbij wordt vernoemd, de LHBT KU, dat dat er ook bij komt, want dat is in principe best ook wel belangrijk.

Mevrouw Koegler-Böhm (CDA): Het CDA kan akkoord gaan met de voorliggende Brede Welzijnsnota. We vinden het een duidelijke nota. We zijn blij met de duidelijke opdrachtgeverschap van de gemeente en de duidelijke opdrachtnemersrol de samenwerkingspartners. Goed ook dat er in plaats van input en output voortaan gestuurd gaat worden op resultaat afspraken. We zijn ervan overtuigd dat we met deze nota het welzijn in Rijswijk naar een hoger niveau gaan tillen en dat is kijkend naar de cijfers ook hard nodig. Het is namelijk confronterend om te lezen dat achttienduizend inwoners zich matig tot eenzaam voelen en daar komen de gevolgen van de coronacrisis nog eens bovenop. Dat moet wat het CDA betreft echt anders. Nou, welzijn een impuls geven, dat natuurlijk alleen als we dit met onze verenigingen, ondernemers, bewoners, maatschappelijke partners en vrijwilligers allemaal samen doen. En de voorgestelde aanpak om te werken met de coalities, vinden wij daarvoor echt een hele goede aanpak. Onze fractie heeft met een aantal samenwerkingspartners gesproken afgelopen weken en we vinden het altijd mooi om te ervaren hoe gedreven zij zijn en al goed zijn vanuit hun expertise en ervaring ook weten wat er nodig is. Zonder in al te veel details te gaan vallen, nog heel even kort over de uitvoeringsagenda. De heer Van den Berg had het over de gastlessen. Hij is daar geen voorstander van. Mijn fractie is juist een hele grote voorstander van die

discriminatielessen. Het is een belangrijk probleem, het is opportuun in de maatschappij en de gemeente mag daar best een rol in pakken. Dan liggen er nog twee amendementen. Het amendement over het meten van het maatschappelijk rendement kunnen wij steunen. Ook wij willen graag weten of hetgeen wat wij ondernemen uiteindelijk maatschappelijk rendement oplevert. We doen het voor onze inwoners, dan wil je ook weten of het helpt. En voor betreft het amendement van GroenLinks horen we graag de reactie van het college hierop, alvorens dat we hier een standpunt op nemen.

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk zit eigenlijk wel redelijk op één lijn met Beter Voor Rijswijk en Gemeentebelangen Rijswijk. We vinden de diversiteitsticker echt, echt een no go. Je bent letterlijk een label aan het plakken op ondernemers of ze wel of niet divers genoeg zijn en volgens mij is dat ... Het wordt eigenlijk een soort vorm van discriminatie en dat is nou juist hetgeen wat je niet wil. En wie bepaalt natuurlijk of een winkel of een bedrijf divers genoeg is? Dat ... Nee, ik vind dat nogal wat. Ik zou dat heel graag, of Onafhankelijk Rijswijk, ziet dat heel graag geschrappt. En daarnaast is de inclusiviteit, we weten dat dat een heel erg belangrijk onderwerp is. Begrijpen we ook. Discriminatie in al zijn vormen is gewoon vervelend en daar wil je wat aan doen. Dat begrijpen we. Echter, op het moment dat je er zo mee aan de slag gaat, op de manier waarop nu staat beschreven in de nota, ben je het eigenlijk aan het vergroten. We moeten natuurlijk waken dat we met dit soort aanpakken en ook gastlessen en zulke stickers, labels, we moeten ervoor waken dat we daarmee niet ervoor zorgen dat de verschillen juist nog groter worden. We moeten ... Mensen mogen hun eigen mening hebben over alles. Dat is gewoon toegestaan, dat is een grondrecht. En we moeten ervoor waken dat we dat niet op die manier een beetje de grond in drukken, want dat we ze een mening toeschuiven, van jij moet dit oké vinden, of jij moet dit niet oké vinden. Dus ik wil dat wel echt meegeven. Hou dat in de gaten. Ja, ik hoop dat de wethouder nog reactie kan geven op de sticker en nou ja, eigenlijk afhankelijk daarvan kunnen wij beoordelen of we hiermee akkoord gaan ja of nee. Voor betreft het amendement dat door vele partijen is ingediend, gaan wij steunen. Hartstikke bedankt. Het amendement van GroenLinks, daar kan ik heel kort over zijn. Dat steunen we niet.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Ja, GroenLinks is blij met de aanpassingen die sinds de vorige versie zijn gemaakt en vindt dat deze nota een stap in goede richting is. Maar om echt dat verschil te maken, moet er nog wel echt veel meer gebeuren. Zoals tijdens het forum gezegd, vinden we het bijvoorbeeld heel erg belangrijk dat inclusiviteit beter wordt uitgewerkt. Volgens ons wordt namelijk het belangrijkste vergeten: het actief betrekken van mensen en groepen om wie het gaat. Het staat te subtiel in de nota en het is al helemaal niet uitgewerkt in de ideeën van de uitvoeringsagenda en dat is teleurstellend. Het is namelijk echt heel erg moeilijk voor andere te denken, te voelen en te ervaren, hoe empathisch we ook denken ze zijn en ook hoe open we denken ze zijn naar andere. Die oplossingen moet dus niet voor mensen gemaakt worden, maar met mensen in de groepen. En het speelt overigens niet alleen bij het thema inclusiviteit, maar dus ook bij de andere thema's en vooral bij eenzaamheid. Een ander punt waar GroenLinks veel moeite mee heeft, zijn cijfermatige doelen. Mensen zijn niet in cijfers te vatten en dat weet ik als leerkracht maar al te goed. Het is zo belangrijk verder te kijken en naar de context te kijken. We verwachten dat evaluaties van de projecten die in de uitvoeringsagenda staan minder cijfermatig zullen zijn en dat er meer geluisterd zal worden naar de betrokkenen. Een onderdeel dat in het nieuwe Brede Welzijn wel beter is uitgewerkt, is integraliteit. En tijdens het forum werd het idee geopperd om als gemeente proactief bezig te zijn met welzijn door een paragraaf welzijn toe te voegen aan de beleidsstukken die hiervoor van toepassing zijn. De wethouder gaf hier toen een positieve reactie op en zou het in het college bespreken. We zijn eigenlijk wel benieuwd naar de uitkomst hiervan. En mocht het antwoord van de wethouder ons niet tevreden stellen, dan komen we met een amendement in de tweede termijn. En als laatste nog een reactie op het amendement 'aandacht voor de toetsing van maatschappelijk kosten-baten'. Deze

versie van het amendement vinden we eigenlijk wel heel goed. Het zal wel een behoorlijke uitdaging worden om de juiste indicatoren hiervoor te bepalen. Daarom zijn we blij dat we dit gezamenlijk gaan doen, maar zijn ook wel een beetje benieuwd wat de indieners voor een idee hierover hebben.

De voorzitter: Mevrouw Van der Kooij, de griffier attendeert mij erop dat in uw amendement volgens de reglementen niet meer kan. Dat moet 32 uur voor de vergadering, dus het spijt me.

Mevrouw Van der Kooij: Ik heb hem al opgestuurd. Hij staat ook al klaar, maar dan wil ik hem juist pas dan ... Ik wil eerst afwachten wat de wethouder zegt over de vraag die ik stelde en dan pas wil ik die noemen, zeg maar, indienen.

De voorzitter: Goed, het bestaande amendement is binnen. Dan gaan we ook bespreken. Maar een nieuwe kan dus niet. Oké. Dan gaan we tenslotte naar mevrouw Van Nunen, de hoofdindieners van het eerste amendement.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Wat mooi dat ik na mevrouw Van der Kooij ben, want die vraagt juist om een toelichting op het amendement. Laat ik vooropstellen dat het amendement met echt en in samenwerking met andere fracties is opgesteld. Zo hebben we geconstateerd een heel mooi proces van enkele dagen, waarin we een groot aantal partijen hebben kunnen bereiken en ook mee in gesprek zijn geweest. Dat wil ik eigenlijk toch wel voor al benadrukken, dat het een gezamenlijk amendement is, waar ik dan wel het initiatief in heb genomen, maar wat al snel werd mee ingevuld door andere. En om nog maar even, zeker voor de kijkers en luisteraars, nog even duidelijk te maken waar het amendement nu daadwerkelijk om gaat. Enkele partijen hebben dat al benadrukt in hun steun aan het amendement, of medeondertekening van het amendement. Het gaat erom dat we aan de voorkant met meerdere doelen, ambities en doelen kijken naar het welzijnsbeleid en dat het dus niet een verantwoordelijkheid alleen van deze wethouder, die dadelijk de vragen gaat beantwoorden wordt, maar dat er in bredere zin gekeken wordt naar wat de effecten kunnen zijn in welzijnsbeleid, als je er met een breder perspectief naar kijkt. En als je er met een breder perspectief vooraf aan de uitvoering naar kijkt, dan is het ook goed om te meten, de effecten te meten aan de achterzijde. En dat is wat mevrouw Pelzer maatschappelijke kosten-baten noemt. Je kunt dit ook effecten of impact noemen. Dat hebben we zo in ons amendement geschreven. Ook omdat die term, effect impact, voor meerdere partijen een betere invulling gaf waar ze hun steun aan konden verlenen. En nogmaals naar mevrouw Van der Kooij wil ik zeggen, of naar GroenLinks: we maken, en dat is onderdeel van dit amendement, samen, college en raad, de indicatoren. Daarom staat er ook expliciet in het amendement: samen met de raad de indicatoren bespreken en opstellen, die daarna worden gemeten aan de achterkant. Of die daarna instrument zijn aan de achterkant. En dan als laatste over het amendement: de hele procedure wat betreft die ambities, doelen en meten aan de achterkant, moet wel in proportie staan tot, in balans zijn tot datgene waar deze nota over gaat. Dus tuig er niet een te groot instrument op, waar we veel kosten aan besteden, maar het moet in verhouding zijn tot het transitiebudget waar het hier om gaat. Voorzitter, uitgebreide uitleg over het amendement, maar was het volgens mij ook wel waard gezien de toch wel brede ondertekening en steun die we samen ook hebben gerealiseerd, laat ik het zo zeggen. En we horen daar natuurlijk nog, natuurlijk graag de reactie van de wethouder op. En als laatste punt, dat heeft niets met het amendement te maken, maar daar heb ik in het forum toch nog wel aandacht voor gevraagd, dat is wat BVR ook zegt, die buurt huiskamers. Ik hoop daadwerkelijk, ik heb nog eens even het coalitieakkoord erop nagelezen, dat het voor u echt een heel belangrijk punt is in deze welzijnsnota. U zegt in uw coalitieakkoord: met elkaar. We willen op die manier de sociale cohesie benadrukken. Ik hoop dat u die woorden ook duidelijk uitspreekt met betrekking tot buurt huiskamers.

De voorzitter: Goed, ik sluit hiermee de eerste termijn van de raad af. Dan gaan we naar de wethouder. Ik heb heel goed naar de eerste termijn geluisterd. Wethouder, volgens mij zijn er twee

amendementen waar u expliciet uw oordeel over moet geven. Ik heb verder eigenlijk nauwelijks nog een toezegging horen vragen of vragen horen stellen. Dus wilt u zich concentreren op de beide amendementen?

Wethouder Besteman: Ja, dat zal ik zeker doen, maar ik wil toch ook nog even de fracties langslopen en hun termijnen recht doen, als u mij toestaat. Ik ben allereerst blij met de algemene ondersteuning die ik hoor vanavond in deze raad. Met deze nota hebben we een mooie, inhoudelijk kader voor de ontwikkeling van het welzijnsbeleid vastgesteld. We zetten in op verbinding en samenwerking tussen partijen in het veld, we doen een extra impuls op de vier thema's, waaronder eenzaamheid, genoemd door de fractie Beter Voor Rijswijk, maar ook door het CDA. Ik denk dat daar een breed draagvlak voor is. En we willen ook de versnippering, de overlap in het aanbod tegengaan, dus dat we komen tot een effectief aanbod waar mevrouw Van Amerongen ook heel duidelijk zich over heeft uitgesproken. Met dit nieuwe beleid zetten we in op een transitie van centrale uitvoering naar een breed netwerk en daarvoor worden die coalities gevormd, zodat we komen tot die integrale aanpak. En dat is ook, als ik de raad zo beluister, een belangrijk ding waar uw raad ook helemaal achter staat. Ik wil nog even kort ingaan ook op de status van de uitvoeringsagenda, want daar zijn toch een aantal fracties ook op ingegaan, wat ik ook begreep. Allereerst is dat een levendig document. Ze kijken verder in samenwerking met partijen om daar uitvoering aan te geven. We kijken daarbij vanuit de gemeente heel kritisch naar de juiste vorm. En dat geldt dus ook voor de sticker, het keurmerk. Beter Voor Rijswijk heeft daar nadrukkelijk over gesproken, maar ook Gemeentebelangen Rijswijk en ook Onafhankelijk Rijswijk. De indruk is eerder gewekt dat dit al helemaal is afgestemd met alle partijen, maar dat is niet het geval. Dit idee komt vanuit een andere gemeente, waar dit al in uitvoering is. Maar de lijn is en blijft in de uitvoeringsagenda dat bij de verdere uitwerking alle partners betrokken worden, zij daar ook achter moeten gaan staan en als er geen draagvlak blijkt voor dit middel, voor andere middelen, ja, dan gaan we daar natuurlijk niet mee door. Ik zal dit geluid vanuit de raad in ieder geval nadrukkelijk in de desbetreffende coalitie laten horen. Ik denk dat dat ook recht doet aan wat ik vanavond heb gehoord. Dan nog heel even kort alle fracties langs. Ik heb Beter Voor Rijswijk nadrukkelijk ondersteuning horen uitspreken voor de huiskamerprojecten. Ook mevrouw Van Nunen sprak daarover. Ik sta daar van harte achter en inderdaad, het staat ook prominent in ons coalitieakkoord, dus dat is een heel belangrijk punt. De voorlichting op scholen heeft de heer Van den Berg ook een opmerking over gemaakt. Ja, u bent daar wat sceptisch over merk ik uit uw bijdrage, maar ik hoor ook dat er veel fracties zijn die daar toch hun ondersteuning aan geven. Een gelijke behandeling tussen mannen en vrouwen, ja mijnheer Van den Berg, dat hoort daar natuurlijk ook gewoon bij. Dus als u dat ook bedoelt met uw opmerking, dan ben ik het daar van harte mee eens. De heer Ezinga zegt: nou, gewoon doen. Ik denk dat dat een heel mooie opmerking is. De fractie van D66 geeft inderdaad ondersteuning aan de gastlessen en vraagt mij of, de heer Veerman doet eigenlijk de suggestie om ook in januari echt even gas te geven op het aantrekken en inspireren van nieuwe vrijwilligers, omdat die gewoon nu eenmaal hard nodig zijn. Nou, dat ben ik helemaal met u eens, dus die toezegging doe ik u graag en daar ga ik meteen mee aan de slag. Dan mevrouw Pelzer, die over het amendement zich heeft uitgelaten, maar ook over het transitie. Ja, u kunt dat natuurlijk zo zien. We nemen nu als gemeente eerst de regierol, maar we zijn gericht uiteindelijk om alle activiteiten duurzaam te beleggen bij de partner, dus als u dat transitiebudget wil noemen, dan vind ik dat natuurlijk helemaal prima. We gaan van een centrale uitvoering naar een breed netwerk, dus dat is de inhoudelijke beweging die we willen maken. Mevrouw Van Amerongen heeft nog benadrukt dat de weerbaarheid nu beter tot zijn recht komt in de uitvoeringsagenda. Nou, daar ben ik blij om. Dat ben ik ook met haar eens. En inderdaad, het geld moet natuurlijk gaan naar de inwoners die het nodig hebben en dat is ook waarom we nu deze uitvoering anders willen beleggen. Zoals ik net zei, centrale uitvoering naar een breed netwerk. En zo willen we de activiteiten doelmatiger, maar ook effectiever laten zijn. Nou, de sticker heb ik denk ik net al voldoende over gezegd. Mevrouw

Kames is ook blij met de nota en vraagt in feite om een brede inzet en noemt ook de LHBT-Q+, moet ik daar nog achteraan zetten. En dat neem ik heel graag mee, want ik ben blij met uw pleidooi daarvoor. Het CDA geeft aan dat het belangrijk is inderdaad om ook te sturen op resultaten. Nou, daar ben ik het van harte mee eens. En is ook namens het CDA voorstander van de gastlessen. Nou, dat ben ik ook blij om te horen. Mevrouw De Man heeft een opmerking gemaakt over de sticker. Nou, die heb ik denk ik beantwoord. En stelt, als zij spreekt over gastlessen, dat ze de verschillen niet groter wil maken. En dat ben ik ook met haar eens. Die gastlessen zijn er juist op gericht om begrip voor elkaar te krijgen en verschillen te verkleinen. Dan voorzitter, ga ik nog even naar de fractie van GroenLinks. Die is blij, maar wil eigenlijk nog een stapje verder gaan, begrijp ik uit de inbreng van mevrouw Van der Kooij. Zij heeft eigenlijk gepleit voor verdere uitwerking van inclusiviteit in de uitvoeringsagenda. Ook dat wil ik natuurlijk graag bij de coalitie neerleggen en als dat voldoende voor u is, dan is dat bij deze toegezegd. Dan heeft mevrouw Van der Kooij ook nog gesproken over de cijfermatige benadering van de doelen. Ja, we hebben nu doelstellingen geformuleerd, zodat we focus hebben en ook met alle partijen daar gezamenlijk naartoe werken. Nou ja, dat neemt natuurlijk niet weg dat we ook aan de achterkant willen kijken en dat is ook waar het amendement op toeziet, als ik het goed begrijp, van mevrouw Van Nunen en anderen, om de effecten ook aan de achterkant goed in beeld te brengen. Dus ja, wij hebben die doelstellingen cijfermatig ingestoken, maar we willen natuurlijk een maatschappelijk effect bereiken met dit beleid. En dat komt ook tot uiting denk ik in het amendement wat GroenLinks fractie heeft ingediend. Ik zal die meteen even meenemen. Wat dit college betreft, komt de integraliteit echt bij elkaar in de uitvoering en nou, ik zie ... Maar als ik uw amendement goed lees, dan ligt dat ook in lijn met het vorige amendement. Nou, en wil ik het ook dan even aan de raad overlaten hoe daarmee om te gaan. Voorzitter, de fractie van de Partij van de Arbeid heeft een warm pleidooi gehouden voor het amendement dat is ingediend. Dat begrijp ik. En ook mevrouw Van Nunen heeft aangegeven dat het belangrijk is om effecten te meten van beleid. Ik ben het daar van harte mee eens. En ook nou ja, goede, duidelijke indicatoren in te stellen aan de voorkant en dat ben ik ook met haar eens. En ik zou daar wel willen bijvoegen dat het dan wel binnen de mensen en middelen moet passen, die we beschikbaar hebben. Maar om even concreet in te gaan op het amendement van de Partij van de Arbeid en andere partijen, zie ik dat vooral als een samenvatting van de essentie van de nota. Een breed netwerk en een integrale aanpak. En nou, ik ben blij dat er in de raad draagvlak is voor de ingezette lijn en ik ben ook heel blij met de aanscherping in dit amendement om de integraliteit steviger vast te leggen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Even precies, wethouder. Het amendement van mevrouw Van Nunen en andere, daarvan zegt u: geen bezwaar? Begrijp ik dat goed?

Wethouder Besteman: Klopt helemaal, voorzitter.

De voorzitter: En het GroenLinks amendement, daarvan zegt u: ik laat het oordeel aan de raad over?

Wethouder Besteman: Klopt. Exact.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we nu de tweede termijn in. Ik zou van alle fracties graag willen weten, expliciet, wat u van beide amendementen vindt en van het voorstel als zodanig, met of zonder amendementen. Goed, ik ga het rijtje weer even langs.

Tweede termijn

De heer Van den Berg (BVR): Voorzitter, even een opmerking naar de VVD toe, dat we het forum weer stilletjes gingen over doen. Ik heb tijdens het forum over de twee onderwerpen die ik heb ingebracht, niet duidelijk antwoord gehad en nu wederom eigenlijk niet. Dus ik wil daar toch wel even op terugkomen zo meteen. Nou, eigenlijk nu. De sticker, gaat die nu wel weg of het diversiteitskeurmerk, of niet weg? Dat is me toch nog niet helemaal duidelijk. Mochten

diversiteitskeurmerksticker niet weg gaan, zou ik daar nog een motie over in wil dienen zo dadelijk, ondersteund door de OR en RB, Rijswijks Belang. En toch nog ook even naar aanleiding van de discriminatielessen op scholen. Welke aanleiding is er om deze lessen te willen geven? Scholen hebben het momenteel druk genoeg met Covid en allerlei dingen. Daar is ook geen draagvlak voor. Tenminste, dat is nog niet gepolst. Dus wat ligt hier ten grondslag om dit toch te willen doen? En op deze beide vragen wil ik graag een antwoord.

De voorzitter: Ja, u heeft nog niks gezegd over de amendementen. Heeft u daar een oordeel over of wacht u het nog af?

De heer Van den Berg: Amendement van PvdA zullen wij steunen. Die van GroenLinks niet.

De heer Ezinga (VVD): Dan stel ik voor dat BVR de volgende keer in het forum scherpere vragen stelt, om toch het antwoord te krijgen. Voor wat betreft de amendementen. Het amendement wat wij hebben mede ingebracht met de PvdA zullen wij natuurlijk steunen. Het amendement van GroenLinks zullen wij niet steunen en het voorstel zullen wij steunen.

De heer Veerman (D66): Even kort als we het over de amendementen hebben. Nou, wij steunen eigenlijk het eerste amendement in ieder geval en de tweede, omdat de wethouder het vraagt, zullen wij dat ook mede ondersteunen. Dank u wel.

Mevrouw Pelzer (WIJ.): Beide amendementen steunen we en het voorstel steunen we.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Wij zullen het amendement waar wij mede ondertekend hebben natuurlijk steunen. Het amendement van GroenLinks niet. Het raadsvoorstel uiteraard ook steunen. Nog even ingaan op wat de wethouder gezegd heeft, de toezegging. Wij zijn blij dat zij toe heeft gezegd dat ze het geluid laat horen in de coalitie. We begrijpen inderdaad wat gezegd wordt. Het is een beweeglijk nota, of agenda moet ik zeggen. Er kan nog van alles gebeuren, dus we hebben er vertrouwen in dat zij de sticker, het geluid daar laat horen. En ook over de gastlessen, dat zij gaat focussen op het brede spectrum, dus ook man-vrouwverschil en LHBTIQ+. We zullen het op de voet volgen.

Mevrouw Kames (RB): Wij zijn net als OR tegen de stickers, dat heeft u net al gehoord. Als het moet zullen wij ook daar eventueel een amendement voor maken. Ik ga akkoord met het amendement van de Partij van de Arbeid. GroenLinks, ga ik niet mee akkoord. Ik ben ook heel blij dat Wethouder Besteman ook het Huiskamerproject heeft overgenomen. Daar heb ik ook in de gesprekken die ik met haar heb gehad, het voorbeeld genoemd ook in Laakkwartier. Dus daar ben ik heel erg blij mee. Ik steun ook het raadsvoorstel.

Mevrouw Koegler-Böhm (CDA): Voor wat betreft het amendement van GroenLinks geeft het college aan dat integraliteit bij mekaar komt in de uitvoering. Dat standpunt delen wij ook, want goed integraal besturen doe je uiteindelijk ook niet vanuit beleidsnota's. Verder wou ik, net als de heer Ezinga zegt gewoon doen, aan de slag, want dat is hard nodig.

Mevrouw De Man (OR): Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch nog wel even kort ingaan op iets wat de wethouder zei. Ik had het namelijk niet over het verkleinen van verschillen. Integendeel zelfs ik vind juist dat we verschillen moeten vieren. Neem er kennis van, leer ervan, geniet ervan of doe dat juist niet, dat maakt niet uit, het staat iedereen natuurlijk helemaal vrij. Maar we moeten niet alles en iedereen maar hopeloos op één hoop willen gooien. We hebben zoveel fijne, prachtige verschillen en ja die worden soms tegen ons gebruikt. Dat kan heel vervelend zijn, dat klopt en daar kunnen we het

over hebben. Dat is ook helemaal niet erg. Maar laten we nou alsjeblieft elkaar niet een mening opdringen of onze verschillen uitwissen. De huidige samenleving en ook de instrumenten die worden genoemd in deze nota die neigen daar toch wel vaak naar. Dat is ontzettend jammer, maar ook nog eens ontzettend, ja bijna gevaarlijk, zou ik willen zeggen. Ik vraag u daar echt om daar als Rijswijk voor te waken.

Interruptie mevrouw Koegler-Böhm: Ik hoor mevrouw De Man praten over vier de verschillen. Dat is op zich goed, maar ook een mening opdringen. Voor zover ik begrijp zijn die lessen over discriminatie zeker niet bedoeld om meningen op te leggen of op te dringen, maar juist voor de bewustwording. Misschien dat de wethouder dat straks in haar termijn nog kan beantwoorden. Maar zo heb ik de lessen in ieder geval geïnterpreteerd. Met bewustwording lijkt me helemaal niks mis.

Mevrouw De Man: Daar wou ik natuurlijk eventjes op reageren. Met bewustwording is ook inderdaad niks mis, hè. Dat is ook allemaal goed, dat is belangrijk. Maar daar zijn we in ons huidige samenleving en met eigenlijk alles om ons heen, reclames, tv-programma's, talkshows, noem het maar op. Daar zijn we al ontzettend mee bezig. Je loopt het risico op het moment dat je gastlessen gaat doen dat iemand een heel eenzijdig verhaal belicht en je dus eigenlijk aankomt op het inderdaad opdringen ... of mensen moeten een mening aannemen vanuit zo'n les, moeten daar iets uit opmaken. Dat is toch wel heel erg link. Op zich we kunnen dat best proberen, we kunnen daar best eens naar kijken. Dat is op zich allemaal niet erg. Ik vraag u gewoon daarvoor te waken, want het is gewoon een risico wat je loopt. Dat wil ik toch graag voorkomen, want we hebben zo'n leuke en ook al inclusieve stad. Dat is gewoon zo. Even kort nog op de amendementen. Dat zei ik ook al in de eerste termijn. Het amendement dat door vele partijen is ingediend, die zullen we steunen als Onafhankelijke Rijswijk. Het amendement van GroenLinks niet. Zoals inderdaad net is aangekondigd zal er een motie worden ingediend met betrekking tot de diversiteitssticker.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Er wordt al heel erg over het amendement van GroenLinks gesproken, terwijl ik dat eigenlijk nu pas concreet wilde indienen, in de zin dat ik het wilde uitleggen, maar volgens mij is dat niet meer nodig. Waar ik een beetje onzeker over ben, is ik vroeg dus de wethouder of het was besproken in het college al eerder, want ze had een toezegging gedaan dat ze dat zou doen, nou begrijp ik niet helemaal of dat is gedaan. Bij deze ga ik dan toch dus het amendement in stemming brengen, omdat wij het gewoon belangrijk vinden dat al van tevoren in beleidsstukken wordt nagedacht over welzijn en dat lijkt me ook heel erg passen bij het andere amendement overigens. Het andere amendement, het amendement over toetsing voor maatschappelijke kosten en baten daar zullen wij voor stemmen, ook al vinden we het wel, wat ik al eerder zei, een behoorlijke uitdaging om de juiste indicatoren te vinden. Dus dat is wel een belangrijk punt en daar valt of staat natuurlijk dit allemaal wel mee. Ik wacht nog heel even met te zeggen wat we met de nota gaan doen. Ik wil eigenlijk wel even de stemming van het amendement afwachten.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Dank aan de wethouder voor de antwoorden. Ik wil toch nog heel even ingaan op het amendement waar wij de hoofdindieners van zijn, om het zo maar te noemen. Ik hoor toch nog iets te weinig van de wethouder terug wat wel degelijk een onderdeel is, een belangrijk onderdeel ook is van dit amendement, en dat is aan de voorkant van het beleid ook bereidheid tonen en dan kijk ik dus ook naar meerdere wethouders en daarin ben ik het wel met mevrouw Van der Kooij eens dat die twee amendementen wel raakvlakken hebben, dat van GroenLinks en dat van die meerdere partijen, zoals ik dat nu uitleg. Ik hoor toch nog wel graag van de wethouder wat er aan de voorkant aan gemeenschappelijke ambitiebereidheid is om daarna ook aan de achterkant ook grotere effecten te kunnen meten, want dat is wel een onderdeel van het hele amendement. Het is niet aan de achterkant meten van maatschappelijke effecten op basis van vier pijlers, maar ook kijken waar de kansen liggen, laat ik het zo zeggen, voor meerdere domeinen en dan kijk ik ook maar naar de domeinen die onder wethouder Bentvelzen vallen. Dus Participatiewet, zorg. Ook naar wethouder

Lugthart met sport en volksgezondheid. Ik ben eigenlijk wel bereid, laat ik het dan maar zo concreet noemen, in hoeverre dit college ook bereid is om te kijken hoe samenvoeging ook leidt tot beter welzijnsbeleid en effecten van dat beleid, want de output inderdaad is wel degelijk van belang ook wat je aan de voorkant erin stop. Dat wil ik toch nog wel even graag horen van de wethouder.

De voorzitter: Dit was de tweede termijn van de raad. Ik denk dat de wethouder niet heel veel tijd nodig heeft om dit te beantwoorden. Ik heb nog wel enige onduidelijkheid over een motie. Wordt hij nou ingediend of niet? Of laat u het afhangen van het antwoord van de wethouder? Ik moet het nu even weten van de indiener. Ik dacht dat mijnheer Van den Berg erover begon, mevrouw De Man heeft er iets over gezegd. Komt er nou een motie of niet?

De heer Van den Berg: Mijnheer Van den Berg, als antwoord. Ik laat dat even afhangen van het antwoord van de wethouder.

De voorzitter: Oké. Dan is de wethouder aan zet. Wethouder Besteman.

Wethouder Besteman: Dan begin ik daar mee. Inderdaad Beter Voor Rijswijk, OR en Gemeentebelangen hebben zich duidelijk uitgelaten over de sticker. Ik heb in de eerste termijn ook gezegd dat als er geen draagvlak is bij de partijen die het gaan uitvoeren dan gaat het gewoon niet door. Ik heb uw zorgen gehoord en ik leg het neer bij de coalitie. Dus die toezegging kan ik u doen. Dan ga ik nog even mijn notities af. Richting, misschien nog even langs de fractie van Onafhankelijk Rijswijk, u zegt inderdaad: verschillen vieren. Dat is een heel mooi streven, maar het is inderdaad zo dat we met die gastlessen bewustwording beogen, zoals ook de fractie van het CDA heeft opgemerkt in de tweede termijn. Tegen de fractie van GroenLinks, mevrouw Van der Kooij, u heeft mij inderdaad gevraagd om dat in het college te bespreken. Dat hebben we gedaan. We zien ook geen praktische belemmeringen bij de uitvoerbaarheid richting het nieuwe beleid. Dus in die zin heb ik ook gezegd, ik laat uw amendement graag aan het oordeel van de raad over. Dan nog even, voorzitter, over het amendement dat geïnitieerd is door de Partij van de Arbeid, mevrouw Van Nunen vraagt: welke ambities zijn er nu eigenlijk aan de voorkant van dit college? We hebben gezegd in de nota, wij hebben daar verschillende beleidsterreinen genoemd en ook gezegd dat we die verbindingen, die integraliteit juist zoeken. Dus die ambitie is er. Die verbinding is er en het is vastgelegd in de nota wat mij betreft. Dus die integraliteit zal zich in de uitvoering verder moeten bewijzen. Ik ben ervan overtuigd dat dat gaat lukken.

De voorzitter: Goed. Dat was het einde van de tweede termijn van de wethouder. Nu zitten we met een half-aangekondigde motie. De mensen die daar plannen mee hadden, hebben nu het antwoord van de wethouder gehoord. Ik zou u voor willen stellen om niet een motie in te dienen, maar om uw punt, uw zorg mee te nemen in de stemverklaring, daarmee wordt het toch vastgelegd en besparen we ons heel veel tijd om nog met een motie in procedure te komen. Is dat een goede oplossing? Vraag ik aan mijnheer Van den Berg die erover begon. Dus bij een stemverklaring uw zorgen uitspreken, daarmee is het wel vastgelegd. Mijnheer Van den Berg, kan dat?

Op verzoek van de heer Van den Berg wordt de vergadering twee minuten geschorst.

De voorzitter: Ja, ik zie mijnheer Van den Berg weer. Wat is de uitkomst van de schorsing?

De heer Van den Berg: Voorzitter, we hebben even overleg gehad met de andere indieners. De wethouder heeft ons toegezegd dat ze het met de coalitie gaat bespreken. Ik heb alle vertrouwen in de wethouder en ook mijn mede-indieners. Ze gaat onderzoeken of er draagvlak voor is. Ik heb zelf al

met winkeliers gesproken en die is er niet. Dus ik vertrouw op een goede afloop en op de wijsheid van de wethouder en wij dienen de motie niet in.

De voorzitter: Dank u wel, dat is dienstbaar aan deze vergadering. Dan constateer ik dat de beraadslaging is beëindigd en gaan we over tot de besluitvorming. Dames en heren, ik heb geconstateerd dat het amendement, ingediend door de PvdA en andere fracties unanieme steun heeft. Is dat zo? Dan kunnen we het unaniem aanvaarden.

Er worden geen stemverklaringen afgelegd Het amendement van PvdA en anderen is unaniem aanvaard.

De voorzitter: Het andere amendement van GroenLinks, daar hoor ik verdeelde meningen. Daar gaan we gewoon even hoofdelijk over stemmen.

Amendement GroenLinks bij Welzijnsnota	
Mevrouw De Man	Tegen
De heer Van der Meij	Tegen
Mevrouw Mooij	Tegen
Mevrouw Van Nunen	Voor
De heer Oelen	Tegen
De heer Paredes Sanchez	Tegen
Mevrouw Pelzer	Voor
Mevrouw Schröter-Haas	Tegen
De heer Sleddering	Tegen
De heer Veerman	voor
De heer De Vries	Voor
De heer Weterings	Voor
De heer Wit	Voor
Mevrouw Woudstra	Voor
Mevrouw Alberts	Voor
Mevrouw Amerongen	tegen
De heer Van Bemmelen	Voor
De heer Van den Berg	Tegen
De heer Braam	Tegen
De heer Cupedo	Tegen
De heer Dolmans	voor
De heer Van Enk	Tegen
De heer Ezinga	Tegen
Mevrouw Kames	Tegen
Mevrouw Kistemaker	Voor
Mevrouw Koegler-Böhm	Tegen
Mevrouw Koopman	Voor

Mevrouw Van der Kooij	Voor
De heer Kooy	Voor
De heer Kruger	Tegen
De heer El Majjaoui	tegen

Met 14 stemmen voor en 17 stemmen tegen is het amendement van GroenLinks verworpen.

Stemverklaringen bij Raadsvoorstel Brede Welzijnsnota (nr 20-043)

Mevrouw De Man (OR): Inderdaad met de kanttekeningen die we hebben meegegeven en ook de toezegging dat de wethouder dit gaat bespreken binnen het college. Ik hoop wel daar snel een terugkoppeling op te krijgen dan. Maar met haar toezeggingen stem ik in dit geval voor, maar we houden zeker scherp in de gaten dat alles ook inderdaad wordt meegenomen en besproken. wel.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Ik wil inderdaad een stemverklaring geven. Deze nieuwe Brede Welzijnsnota is een stuk beter dan de eerdere versie. Het had wat ons betreft wel wat beter gekund. Daardoor ook onze kritische, maar volgens mij ook wel heel constructieve houding. Wij vinden het belangrijk dat de nota er komt. Er staan ook wel mooie dingen in. Wij zullen daarom voor deze nota stemmen, omdat we vertrouwen hebben in de maatschappelijke partners.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, ook Rijswijks Belang zal voor dit plan stemmen, wel met een kleine kanttekening, inderdaad die diversiteitssticker, dat is volgens ons geen goed idee. Ook die eenzijdige zendingen van die opleidingsverhaal, wat de heer Van den Berg ook over had, een zeer belangrijk punt, maar we gaan wel mee in het voorstel, alleen deze kanttekening.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Wij zullen ook voorstemmen, mede dankzij de toezegging van de wethouder dat het wordt meegenomen in de coalitie. Het is natuurlijk belangrijk vanuit de coalitie dat er draagvlak is van de winkeliers. Wij vertrouwen erop dat de coalitie ook tot inkeer komt en merkt dat het hoogstens onwenselijk is dat de sticker wordt doorgevoerd.

De heer Van den Berg (BVR): BVR gaat ook akkoord met het raadsvoorstel en ook met de kanttekening met de diversiteitssticker, moeilijk woord in één keer, ook over de discriminatielessen op de scholen. Wij zullen dit op de voet volgen en er in een later gremium vast en zeker weer op terugkomen.

De voorzitter: Ik constateer uit het debat en ook deze ronde dat er eigenlijk niemand tegen is. Dan zouden we het unaniem kunnen aanvaarden. De raad gaat unaniem akkoord met het raadsvoorstel welzijnsnota (nr 20-043)

9. Raadsvoorstel Revitalisatie Snijdersschool (nr 20-044)

De voorzitter: Dan gaan we gauw door met het volgende agendapunt, nummertje 9, de revitalisatie van de Snijdersschool. De sprekersvolgorde is: de heer Van den Berg, mevrouw Koopman, mevrouw Pelzer, de heer Van der Meij, mevrouw Kames, mevrouw Schröter-Haas, mevrouw De Man, mevrouw Kistemaker en mevrouw Van Nunen.

Eerste termijn

De heer Van den Berg (BVR): We hebben het hier over de revitalisatie van de Snijdersschool, een goed plan. BVR juicht dat toe. Het is ook bij ons bekend dat er een groot tekort is aan plaatsen voor

met name basisschoolleerlingen in Rijswijk. We kennen gevallen dat na een geboorte iemand pas na een jaar werd ingeschreven en nu al op plek nummer 6 staat op de wachtlijst. Dus er is een behoorlijke nood die gelenigd moet worden. Wel willen wij bij de wethouder erop aandringen om te gaan kijken naar Rijswijkers eerst te plaatsen op scholen. We gaan hier een aardig bedrag investeren in de revitalisatie van een school. Het kan niet zo zijn dat omliggende gemeenten hun kinderen hier plaatsen en Rijswijkers niet geplaatst worden. Ik zou aan de wethouder willen verzoeken om te kijken naar een soort postcodebeleid daarmee kunnen we dan behalve kijken of we eerst Rijswijkse kinderen hier kunnen plaatsen in Rijswijk en dan daarna als er ruimte is ook de omliggende scholen. Ik verzoek dan ook de wethouder hierover in gesprek te gaan met de schoolbesturen. In het voorstel ontbreken zonnepanelen. Daarover is in het Forum door BVR vragen gesteld, ook samen met Romke Jan de Vries van GroenLinks hebben we de schooldakrevolutie-vragen een keer gesteld om hetzelfde te bewerkstelligen met zonnepanelen op de schooldaken. Gelukkig is mijn voorstel van de zonnepanelen omarmd door D66 en deze motie zullen we dan ten alle tijden steunen. Die is gelukkig ook breed gedragen door alle partijen. Tevens wil ik de wethouder verzoeken of zij wil onderzoeken om voor de kleinste kinderen een gymzaal kan worden gerealiseerd in de Snijdersschool. Nu moeten de kinderen uitwijken naar de Wilgentak of De Altis. Wilgentak is in de volksmond voor De Altis. Als we de kleine kinderen laten gymmen in de lokalen van de Snijdersschool voorkomt dat een hoop bewegingen van en naar de nieuwe sporthal. Dat is wel zo veilig voor de kleine kinderen en kunnen ze meer tijd besteden aan lichamelijke opvoeding. Tevens is in het opstellen van De Altis geen rekening gehouden met de nieuwe Snijdersschool. Dus het mes snijdt aan twee kanten.

Mevrouw Koopman (D66): Wethouder, u wilt met dit voorstel een krediet aanvragen van ruim 2 miljoen voor de revitalisatie van de Snijdersschool. Gezien de leerlingenprognoses zijn ook wij daar een voorstander van. Wij zien echter wel twee gemiste kansen erin. De eerste gemiste kans is dat u een haalbaarheidsstudie heeft laten doen zonder dat de directies van de scholen hierbij betrokken zijn, terwijl er nu wel een budget aan wordt gekoppeld. U noemt al de risico's, dat de directies wellicht weerstand zullen hebben op basis van afstand van het hoofdgebouw en doordat zij hun eigen identiteit niet kunnen presenteren. Maar wij zien daar nog een derde risico. Doordat u geen overleg heeft gehad, maar wel al een raming van de revitalisatie heeft gedaan, zijn de behoeftes van de directies ook niet meegenomen en zien zij dit ook waarschijnlijk niet als een gezamenlijk plan. Dat is een trend die wij met andere plannen ook tegenkomen waarbij wij graag willen oproepen om dat in het vervolg beter te doen. Door vanaf het begin af aan al de belanghebbenden mee te nemen, in de planfase van een project te betrekken en niet pas zoals nu bij de Snijdersschool. De tweede gemiste kans, die wij zien, is dat ondanks dat u in januari 2020, de heer Van den Berg refereerde er al even aan, aangegeven heeft de schooldakrevolutie te ondersteunen en zonnepanelen op schooldaken te stimuleren u dit nu niet heeft meegenomen, terwijl dit toch wel een hele goede kans daarvoor was om dat zelf mee te nemen. Wij willen dan ook een toezegging van u om de zonnepanelen alsnog mee te nemen in de verdere planvorming van de Snijdersschool en daarnaast zouden wij u ook willen vragen om dit daadwerkelijk ook op te nemen in het Integrale Huisvestingsplan voor de Rijswijkse scholen en eigenlijk ook bij al het maatschappelijk vastgoed, maar dit laatste wordt wellicht in de RES meegenomen. We hebben in de tweede termijn eventueel een motie hierover, die inderdaad breed gedragen is binnen de raad.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Ik sluit me volmondig aan bij mevrouw Koopman, de voorgaande spreker en ik zou toch ook wel heel graag van de wethouder willen weten hoe het nou kan dat er in de planvorming die schoolbesturen niet zijn meegenomen. We blijven het vragen: betrek partijen vanaf het begin. En het gaat iedere keer mis. Het is om moedeloos van te worden. Verder goed plan, in die zin dat we gewoon meer plekken nodig hebben en dat dit een goede oplossing is. Dus daarin kunnen we meegaan en wij zullen de motie van D66 zeker ook steunen.

De heer Van der Meij (GBR): Wij hebben in het Forum Stad van begin december uitgebreid gesproken over het raadsvoorstel wat hier nu voorligt. Gemeentebelangen Rijswijk kan zich ondanks de opmerkingen, kanttekeningen die de fracties van D66 en Wij. Rijswijk hebben geplaatst toch goed vinden in de zakelijke aanpak die het college heeft gekozen om te onderzoeken of het oude Snijdersschoolgebouw gerevitaliseerd kan worden, zonder opsmuk, zonder extra's, maar gewoon met beide benen op de grond gekeken of het gebouw een tijdelijke schoolfunctie kan krijgen. Uiteraard hebben de schooldirecties daar nog mee in te stemmen, maar het moet een keertje rupsje nooit genoeg zijn, het is wat dit. Daar zullen ook de schooldirecties dan op een gegeven moment ook mee in moeten stemmen, meer is er gewoon niet. Wij hebben de motie medeondertekend met betrekking tot onderzoek naar de zonnepanelen. Ook daar vragen we van het college daar ook gewoon een zakelijke houding in te nemen. Zonnepanelen plaatsen is geen doel op zich. Het moet ook een rendementsverhaal zijn. Dus betrek in het onderzoek ook de kosten-baten goed of het zinvol is om op dit schoolgebouw zonnepanelen neer te leggen. Het is geen, volgens mij, is het geen beleidslijn om op te renoveren gebouwen per definitie uit te gaan van zonnepanelen, ook om even het voorbeeld te nemen van het Huis van de Stad hebben we ook een zakelijke afweging gemaakt om het wel of niet te doen en niet als een doel op zich te zien. Dat zal ook bij de Snijdersschool het geval moeten zijn. In het Forum hebben wij ook aandacht besteed om nu ook door te pakken naar omliggend gebied rondom de Snijdersschool. We hebben de brandweerlocatie inmiddels gesloopt en dat ligt daar nu bij. We hebben ook de Van Zweedenzaal liggen als gebouw. College, kom nu snel met een idee, met een visie wat er met dat gebied moet gebeuren en laat dat ook niet op de lange termijn schuiven. Er liggen kansen om het gebied groen in te richten, een park van te maken of wat bebouwing toe te voegen. Kom daar in ieder geval snel met planvorming om ook het aanpalende gebied opnieuw in te richten.

Mevrouw Kames (RB): Er is inmiddels al heel veel gesproken door mijn vorige collega's. We zijn het zeer zeker ook eens met Martine dat ook de directie daarbij betrokken moet worden. Wij zien ook, we hebben nog niet meegetekend met de motie voor de zonnepanelen, maar daar zijn we het ook mee eens, als de haalbaarheid er is dan moet dat ook zeker gebeuren. Nogmaals wij steunen ook het raadsvoorstel. Dus wij zijn het eens met de revitalisatie van de Snijdersschool.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Vanuit het CDA zijn we van mening dat er geen ander goed alternatief is dan de revitalisatie van de Snijdersschool. Wij stemmen hier dan ook graag voor. Het is goed om in gesprek te blijven met de bestuurders van de scholengemeenschappen. We hebben deze plek heel hard nodig voor onze scholen en inwoners. Gelukkig zijn de schoolbesturen wel zelf verantwoordelijk voor hun aannamebeleid en moet dit vooral zo blijven. We hebben de omliggende gemeenten ook heel hard nodig, zeker als we het kijken naar het beperkte schoolaanbod voor middelbare scholen, havo en vwo. Daarnaast zijn wij van mening in het kader van goed rentmeesterschap dat zonnepanelen op de daken van toegevoegde waarde zijn. Wij vinden ook de haalbaarheid heel belangrijk, maar tekenen ook zeker mee met de ingediende motie van D66.

Mevrouw De Man (OR): Ik deel inderdaad de mening van mijn collega-raadsleden dat de schoolbesturen hier wel ook eigenlijk in hadden moeten worden meegenomen. Jammer dat het niet is gebeurd, een tik op de vingers, neem het mee voor de volgende keer. Verder kan Onafhankelijk Rijswijk zich vinden in het plan. Wij zien de cijfers ook. Wij maken ons een hele tijd grote zorgen. Dus het is fijn als we extra plekken krijgen. Het enige wat we nog missen in het raadsvoorstel is het verzorgen van inderdaad een gymlocatie. Laat er nu een motie zijn aangenomen over het eigenlijk hergebruiken van de Van Zweedenzaal. Ik zou zeggen: pak het integraal aan en neem dat ook meteen mee. Dan hebben de kinderen meteen een plek om te kunnen gymmen, hoeven ze niet, ik wil niet zeggen kilometers, een heel eind te lopen. Het scheelt een hoop. Ik hoop dat u dat meeneemt.

Mevrouw Kistemaker (GL): Allereerst willen wij de wethouder danken voor de aanvullende informatie die zij na het Forum nog naar de raad heeft gestuurd. We hebben met belangstelling gekeken naar de cijfers van de Rijswijkse leerlingen die buiten Rijswijk op school zitten en leerlingen van buiten de gemeente die in Rijswijk op school zitten. Dan blijkt toch wel dat er veel meer Rijswijkse kinderen buiten de gemeente op school zitten dan andersom. GroenLinks hoopt eigenlijk dat we hiermee de discussie of bepaalde leerlingen voorrang moeten krijgen boven andere leerlingen van tafel is. Het is niet alleen in strijd met de vrijheid van onderwijs, maar het haalt ook nog eens niks uit voor het aantal onderwijsplekken. Dan even over het raadsvoorstel. We blijven het jammer vinden dat de wethouder niet al in een vroeg stadium werk heeft gemaakt van draagvlak bij scholen en samenwerking met schoolbesturen heeft gezocht. Daar zien we net als D66 eigenlijk een risico in. We verzoeken de wethouder dan ook om in het vervolg pro-actiever de samenwerking te zoeken met scholen en niet alleen maar te wijzen naar de verordening, want met een sterk groeiende gemeente als Rijswijk is, zal de vraag naar onderwijsplekken blijven groeien en dat moeten we echt met elkaar de hoofd zien te bieden.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ook wij vinden de revitalisatie hard nodig van de Snijdersschool. We hebben nog wel wat opmerkingen ten aanzien van de besteding van het budget, ook qua duurzaamheid en de uitwerking van de plannen. We hebben de motie van D66 meeondertekend en we gaan ervan uit, zoals de heer Van der Meij vroeg, dat in de motie en in het onderzoek, laat ik het zo zeggen, ook de kosten-baten meegenomen worden. Dat lijkt mij een onderdeel van het onderzoek. De buitenruimte daar heeft nog niemand aandacht voor gevraagd, tenminste niet vanavond. Die moet voor ons voldoende groot zijn om ook in ieder geval speelruimte te bieden voor de leerlingen van 15 lokalen. Is hier voldoende aan gedacht, wethouder, vragen wij ons af. Moet de bestaande noodbouw eigenlijk wel verdwijnen? Kan dit ook verder uitgezocht worden. De noodbouw voor de scholen die heel krap zitten en gebruik willen maken van de Snijdersschool. Qua parkeren, denkt u alstublieft niet alleen aan parkeren voor docenten maar ook parkeerplaatsen die mogelijk ook gerealiseerd kunnen worden op de plek van de oude brandweerkazerne. Kunt u daar ook een antwoord op geven? Zodat er ook wat minder parkeerdruk in de wijk is. Verder sluiten wij ons aan bij al eerder gemaakte opmerkingen, die vinden wij ook echt heel belangrijk. Dat ook niet alleen door de gemeente, maar zowel met schoolbesturen als met schooldirecties gepraat moeten worden. Zij kennen immers de behoefte van hun eigen onderwijs. De vraag is ook expliciet: wilt u ook met schooldirecties in overleg treden?

De voorzitter: Ik sluit de eerste termijn van de raad af. Dan gaan we naar de wethouder. Ik vraag de wethouder om kort en bondig op een aantal vragen te reageren en vooral zich te concentreren op de motie.

Wethouder Besteman: Allereerst dank aan de raad voor alle inbreng en ondersteuning. Ik denk dat het goed is als ik nog even starten met een toelichting. Het voorstel dat nu voorligt is aan uw raad de vraag om het krediet beschikbaar te stellen om die oude Snijdersschool, de voormalige Snijdersschool weer in te kunnen zetten als piekaccommodatie of zoals u wilt verzamelgebouw voor onderwijs. Zo kunnen we de groei die we voorzien in leerlingenaantallen opvangen. Goed daarbij is ook denk ik om te vermelden dat dit gebouw door de gemeente geëxploiteerd zal worden. Dat is een heel mooi gebaar naar de schoolbesturen. Het is op loopafstand en u kent de situatie misschien ter plekke van de Kindercampus, waar drie scholen samen gevestigd zijn en dat zijn de scholen die ook in eerste instantie gebruik zullen maken van dit gebouw als we naar de prognoses kijken. Dus dat is denk ik even goed om te noemen. In het blokje bij de scholen zit ook speeltuin Buvelio waar scholen ook afspraken mee hebben om kinderen daar te laten spelen, gebruik te maken van de speeltuin. Dan heb ik wel een aantal belangrijke opmerkingen gehoord, denk ik, waar ik nog even op in wil

gaan, voorzitter. Allereerst is er niet expliciet met schoolbesturen gesproken over dit voorstel. Dat klopt. Een aantal fracties heeft daar een opmerking over gemaakt. Dat is ook terecht. Er is echter wel in veel verschillende overleggen gesproken over de prognoses, over de aanpak die we hebben en over dit voorstel hebben scholen zich ook in beginsel positief uitgelaten. Dus dat is goed om nog even te benadrukken. Over de nadere invulling van dit plan gaan we natuurlijk ook in gesprek met schoolbesturen, dat spreekt voor zich. Dus ik hoop dat ik uw raad daarmee ook gerust kan stellen. En we gaan natuurlijk in gesprek over de verdere invulling van de buitenruimte, waar mevrouw Van Nunen ook een opmerking over heeft gemaakt en ook over parkeren in de omgeving, et cetera. Dus dat volgt in het verdere traject. We hebben eerst het budget graag beschikbaar en dan kunnen we aan de slag met een projectorganisatie. Voorzitter, nog belangrijk om even aan te haken over die opmerking van Beter Voor Rijswijk over het aannamebeleid van scholen en dat is ook in de commissie besproken. Er zijn ook partijen die daar al op gereageerd hebben. Het CDA en GroenLinks hebben bijvoorbeeld verwezen naar de vrijheid van onderwijs. Ik denk dat dat een hele terechte verwijzing is. Het aannamebeleid ligt bij de scholen en wil ik daar ook laten. Dan, voorzitter, de motie die volgens mij nog niet formeel is gediend, maar verschillende fracties hebben daar al naar verwezen in hun bijdrage over de zonnepanelen. Ik kan daar in ieder geval over zeggen dat we zonnepanelen kunnen plaatsen, gebouw gebonden zonnepanelen om het gebouw ook BENG-neutraal te kunnen maken. Daarnaast ben ik ook bereid om verder te kijken naar de verdere uitwerking van zonnepanelen. Wellicht is het mogelijk om het dak, de ruimte die daar nog beschikbaar is, beschikbaar te stellen of op een andere manier. Ik ben zeker bereid om dat verder mee te nemen in het project. Dat zeg ik uw raad toe. Voorzitter, ik heb ook nog begrepen dat in de motie verwezen wordt naar het Integraal Huisvestingsplan en dat de raad ook heel graag het kader wil meegeven voor die nota om zonnepanelendaken mee te nemen in het Integraal Huisvestingsplan. Dat lijkt mij ook een heel prima kader wat ik ook heel graag meeneem.

De voorzitter: Ik constateer dat de wethouder geen bezwaar heeft tegen de motie. Ik wou eigenlijk een supersnelle tweede termijn houden. Wilt u in uw bijdrage aangeven of u de motie steunt en het voorstel steunt? Dat helpt met besluitvorming.

Tweede termijn

De heer Van den Berg (BVR): Voorzitter, Beter Voor Rijswijk steunt de motie en zal ook voor het voorstel stemmen. Echter ik heb nog geen antwoord gehad van de wethouder over de sportfaciliteiten voor de kleinste kinderen. Ik vraag toch aan de wethouder, voorzitter, hoe een voorkeursbeleid de vrijheid van onderwijs kan belemmeren. Ik kan die twee niet geheel rijmen.

Mevrouw Koopman (D66): Ook ik ga wat meer zeggen dan alleen maar de twee vragen die u aan mij stelt in mijn tweede termijn. Eerst, ik zal dat wel proberen kort te houden. Dank u wel voor het beantwoorden van de vragen van de eerste termijn, wethouder. Het ging mij bij het betrekken van de besturen vanaf het begin van de planvorming en niet nu er al een duidelijke richting ligt. Daar zit het knelpunt waardoor u inderdaad wel uiteindelijk met de schoolbesturen gaat praten, maar dan ligt er al iets waar ze nog wel een stukje invulling aan kunnen geven, maar het is veel beter om ze aan het begin van zo'n traject al te betrekken. Ten tweede, de motie is inderdaad veel steun voor en ik begrijp niet of u hem nou helemaal overneemt of dat u geen bezwaar heeft. Ik vind dat nog wel een verschil.

De voorzitter: Nee, dat is geen verschil. Dat is de gebruikelijke uitdrukking.

Mevrouw Koopman: Nee, hoor. Dat is over het algemeen niet de gebruikelijke uitdrukking dat er geen bezwaar is. Dan is het aan de raad om ...

De voorzitter: Ik kom er in het presidium nog wel een keertje over terug. Gaat u verder.

Mevrouw Koopman: Oké. Dat is dan misschien ... In ieder geval in onze raad is dat niet hetzelfde. Wat ik daar wel nog aan toe wil voegen is, er waren een paar opmerkingen over zakelijk. Natuurlijk zakelijk zijn wij zeker voor, maar zonnepanelen zijn zeker ook een maatschappelijke keuze voor de scholen zelf, want het is al heel snel rendabel, zelfs al bij een afbouw van de salderingsregeling, maar ook voor de resterende ruimte. Die zou eventueel met behulp van coöperaties ook beschikbaar kunnen worden gesteld aan mensen zonder eigen dak om hun de keuze te geven om mee te doen en om minder te betalen aan energie. Dus het kan volgens mij en, en.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Ik heb eigenlijk geen opmerkingen richting de wethouder. Wel tegen collega Van der Meij. En daarbij sluit ik me aan bij wat mevrouw Koopman net zei, zonnepanelen zijn geen doel op zich, verduurzaming is dat wel. We hebben daar een voorbeeldrol als gemeente. Onderwijsvastgoed is gemeentelijk vastgoed en daarin kunnen wij een voorbeeldrol nemen. Ook hierin geldt weer korte termijn financieel denken is één ding, lange-termijn-denken levert veel meer op. Dit gaat inderdaad, zoals mevrouw Koopman zei, op de lange termijn absoluut opleveren, zowel voor de school als voor andere partijen die gebruik kunnen maken van de duurzame energie die je kunt opwekken. Dus voor de motie.

De heer Van der Meij (GBR): Allereerst ben ik blij met de zakelijke aanpak die de wethouder gekozen heeft met betrekking tot het voorstel wat nu voorligt. Het schoolbestuur weet nu de twee varianten waar ze uit kunnen kiezen. Het budget is daarmee ook vastgeprikt. Nogmaals het gaat een gebouw worden zonder te veel opsmuk. Daar is het ook niet voor bedoeld. Dat is wat de wethouder ook terecht zegt om een piekbelasting op te vangen. Wij ondersteunen ook de motie. De zakelijkheid zit hem ook en dat is in antwoord naar mevrouw Pelzer ook juist in die lange termijn dat wij dat ook gewoon goed zakelijk onderbouwd willen zien, zoals wij dat ook met het Huis van de Stad onderbouwd hebben, zoals we dat ook hebben onderbouwd met betrekking tot onze nieuwbouwscholen. Dit kun je gewoon netjes zakelijk in rij en gelid zetten. In dat verband zeggen we dat zonnepanelen plaatsen geen doel op zich moet zijn. Wel met beide benen op de grond blijven.

Mevrouw Kames (RB): Ik hou ook van kort en bondig. Dus daar komt hij gelijk. Ik ben voor de motie en ik ben voor het raadsvoorstel.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Ook de fractie van het CDA is blij met de zakelijke aanpak zoals de heer Van der Meij aangeeft. Wij steunen de motie en het voorstel.

Mevrouw De Man (OR): Ik heb nog geen reactie gekregen van de wethouder op mijn verzoek om de sportaccommodatie, de motie die daarvoor is aangenomen bij de vorige raad om die hierin mee te nemen. Ik wil daar nog wel graag een antwoord op. Verder kan ik me aansluiten bij de vraag van de heer Van den Berg hoe het inderdaad in elkaar steekt dat met zo'n postcoderegeling dat daarbij de vrijheid van onderwijs in het geding komt. Ik heb het nu al meerdere keren gehoord. Hij is nog niet onderbouwd. Ik ben heel erg benieuwd. Verder kan ik ook kort zijn over het voorstel. Daar stemt Onafhankelijk Rijswijk voor en de motie stemmen wij ook voor.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ja, wij zullen ook voor de motie stemmen van D66 en wij zijn ook blij met toelichting die mevrouw Koopman en mevrouw Pelzer hebben gegeven over hoe je rendement ook kan duiden. We zullen ook voor het voorstel stemmen, maar willen nog wel heel graag een toezegging van de wethouder dat zij het in het vervolg echt anders gaat aanpakken en echt samen met de scholen dit soort plannen uit gaat werken.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Daar sluit ik mij in ieder geval bij die laatste zin van mevrouw Kistemaker van harte bij aan, omdat wij in de eerste termijn ook aandacht hebben gevraagd voor contact met schoolbesturen en schooldirecties. Ook dat laatste, dat is een hele andere groep dan schoolbesturen. Als ik zie ook het antwoord van de wethouder wat betreft speelruimte dat Buvelio ook een goede oplossing is. Dat vinden wij eigenlijk niet. Het is mooi dat er een speeltuin naast ligt en daar kunnen scholen gebruik van maken als er ook met die partner, Buvelio, afspraken kunnen worden gemaakt. Maar allereerst vinden wij dat de buitenruimte van de school daar ook in ruime mate aan moet voldoen. Dus graag nog even een reactie van de wethouder op de buitenruimte. Ik weet niet, ik had even een slechte verbinding, of de wethouder mijn vraag heeft beantwoord rondom wat er met de noodbouw gebeurt van bestaande scholen die daar nu voor hebben gekozen. Kunt u daar nog een antwoord op geven? Verder gaan wij wel akkoord met het voorstel. Wij hebben de motie medeondertekend, dat lijkt mij voldoende bewijs voor steun.

De voorzitter: Goed dat was het tweede termijn van de raad. Als de wethouder nog even haar best doet, dan heb ik het gevoel dat de motie unaniem wordt ondersteund en het voorstel ook.

Wethouder Besteman: Ik begin met mevrouw Van Nunen, de laatste spreker. Over het noodgebouw, dat gaat weg. Ik had uw vraag niet beantwoord in de eerste termijn. Dus daarom begin ik daar nu maar even mee. Ik heb ook verschillende fracties goed gehoord over de contacten met schoolbesturen. Ik kan me dat ook heel goed voorstellen. Dat is ook en ik hoop dat dat tegemoetkomt aan uw zorgen, die ik toch wel hoor. In het proces om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan zijn we vroegtijdig met schoolbesturen in gesprek over de langjarige termijnplanning van onderwijshuisvesting. Ik moet zeggen in het laatste bestuurlijk overleg dat ik had met schoolbesturen hebben we daar ook complimenten voor gekregen. Dus ik ben het met de fracties eens die vragen naar goede communicatielijnen. We geven daar in het proces met het Integraal Huisvestingsplan ook gehoor aan, al op dit moment. Dan inderdaad het gymmen van de kleintjes op de scholen. Beter Voor Rijswijk heeft mij daar nog een vraag over gesteld, maar ook Onafhankelijk Rijswijk heeft daar een opmerking over gemaakt. Het is zo dat de allerkleinste schoolgaande kinderen kunnen gymmen in het speellokaal. Dus dat is in de buurt. Ik heb in het Forum gerefereerd aan de motie die is ingediend over de Van Zweedenzaal daar kunt u begin volgend jaar een reactie op tegemoet zien. Dus daar zijn we nu hard mee aan de slag. Dan de zonnepanelen, ik denk dat ik daar over heb gezegd, over de motie, daarin wordt het college gevraagd om te onderzoeken of zonnepanelen op het dak meegenomen kunnen worden in de verdere uitwerking, dat is toegezegd bij deze. Ook om die zonnepanelen mee te nemen bij de verdere uitwerking van het Integraal Huisvestingsplan. Ook dat zeg ik hier ruimhartig toe, want dat lijkt mij een heel prima uitgangspunt. Voorzitter, dan nog even over het aannamebeleid, ouders hebben gewoon keuzevrijheid in het kiezen van een school voor hun kinderen. Als het gaat om basisonderwijs, voorzitter, weten we dat ouders veelal willen kiezen voor een school in de buurt. Dus dat is, denk ik, goed om nog even te melden. Mevrouw Kistemaker verwees ook al in haar eerste termijn naar de cijfers die wij hier in Rijswijk nu kennen. We zien nog altijd dat er meer kinderen buiten Rijswijk naar de basisschool gaan dan andersom. Dus wat mij betreft is daarmee het probleem ook in perspectief gezet.

De voorzitter: Dat was de tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging af en ga over tot besluitvorming.

Ik heb het gevoel dat de motie unaniem wordt ondersteund. Is dat het geval? Dan moet u het nu zeggen. Zijn er nog stemverklaring bij? Geen stemverklaringen. Kunnen we hem unaniem aanvaarden? Dat is het geval. De motie van D66 en anderen Zonnedak is unaniem aanvaard. Hetzelfde zou kunnen voor het voorstel. Zijn er stemverklaringen te geven bij het voorstel?

De heer Sleddering (VVD): Ja, ik wil even zeggen dat de VVD heeft niet het Forum over gedaan en geen inbreng gehad. Wij zullen voor dit voorstel stemmen. We gaan ervan uit dat de wethouder zakelijk en zeer goed naar de financiën zal blijven kijken en daarbij absoluut het Huis van de Stad niet als voorbeeld zal nemen, zoals de heer Van der Meij suggereerde.

De voorzitter: Ja, dat is mooi. Ik zie geen andere stemverklaringen. Kunnen we dan unaniem besluiten? Ik zie alleen maar knikkende gezichten. Daarmee is het voorstel Revitalisering Snijdersschool (nr 20-044) unaniem aanvaard.

10. Raadsvoorstel Investeringskader Groeifonds Rijswijk (nr 20-040)

De voorzitter: Dan gaan we gauw door naar het volgende raadsvoorstel, dat betreft het raadsvoorstel Investeringskader Groeifonds Rijswijk. Wethouder Keus staat in de startblokken. De woordvoeringen zijn als volgt, we beginnen bij de heer Braam, mijnheer Oelen, mijnheer Dolmans, mevrouw Pelzer, de heer Van der Meij, de heer Weterings, mevrouw De Man, mevrouw Alberts en de heer Kooy.

Eerste termijn

De heer Braam (BVR): Om de heer Sleddering te pleasen, ga ik hier in ieder geval het Forum niet overdoen. Ik houd het ook bijzonder kort. Wij zijn voor het voorliggende voorstel en wachten de verdere invulling van de onderwerpen die op deze agenda kunnen worden geplaatst af.

De heer Oelen (VVD): Daar sluit, mijnheer de voorzitter, VVD Rijswijk zich graag bij aan. Goed voorstel, goede naam, goede procedure, goede criteria. Dus goed geluisterd naar de VVD Rijswijk. Wij zijn voor.

De heer Dolmans (D66): Ik sluit me bij de vorige twee sprekers aan. Ook goed geluisterd naar D66 Rijswijk, dan maar bij deze.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Ik heb geen aanvullingen in eerste termijn. Behalve dan dat onze wens toch is om een keer op zoek te gaan naar een nieuwe naam. Ik heb nog aan een amendement gedacht, dat leek ons niet aan de orde, maar ik ga ervan uit dat de wethouder nog even nadenkt over een wat interessantere naam dan het Groeifonds.

De voorzitter: I feel your pain. Mijnheer Van der Meij.

De heer Van der Meij (GBR): Voorzitter, ook Gemeentebelangen Rijswijk moet constateren dat er goed naar Gemeentebelangen Rijswijk geluisterd is door de wethouder. Dus daar zijn wij erg blij mee. Wij zijn blij met het zakelijke kader wat nu voorligt en dat voorkomt dat de Eneco-gelden een politieke speelbal worden of de Groeifondsgelden, heten ze nu tegenwoordig, een politiek speelbal worden zoals dat bijvoorbeeld nu in Den Haag gaande is, waar totaal geen beleidskader is voor besteding van hun Groeifondsmiddelen. Dat heeft zich ook laten blijken in hun commissiebehandeling van de plannen. Dus ik ben blij dat we nu op een zakelijke manier nu de vervolgstappen kunnen zetten.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, het is leuk om te zien dat alle politieke partijen nu om het bot gaan vechten. Dus ook bij deze wil gewoon Rijswijks Belang complimenten aan het college geven, want uiteindelijk zal toch Rijswijks Belang er met het bot vandoor gaan.

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk kan zich vinden in het voorstel. We willen het college echter nog wel meegeven dat zo'n prachtig potje natuurlijk niet de bedoeling is dat we dan allemaal in slaap vallen. Blijf vooral denken aan goede investeringen die op de lange termijn ook geld kunnen

besparen, om maar even een kort voorbeeld te noemen de ledverlichting voor de sportclubs, hartstikke goed idee. Ik ben benieuwd hoe we hier strakjes mee omgaan allemaal.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, wij hebben diverse malen in deze raad al stilgestaan bij de besteding van de Eneco-gelden. Het is teleurstellend dat we als Rijswijk tot nu toe kennelijk niet in staat zijn om een inhoudelijke beslissing over deze besteding te nemen. Het nu voorliggende wegingskader blijft op meerdere manieren interpreteerbaar met uitgangspunten die wenselijk maar niet voorwaardelijk zijn en echte inhoudelijk kaders die ontbreken. Slim investeren in de verduurzaming van de Rijswijkse energievoorziening, we blijven het herhalen, is wat we zouden moeten willen. Voorbeelden hebben we hier eerder van gegeven en we verwachten deze terug te zien in de uitwerking in 2021.

De heer Kooy (PvdA): Inderdaad een herhaling van een aantal zetten wat ik hoor bij de voorgaande sprekers. Wij zullen dan ook nog even halen wat wij eerder hebben gezegd voor degene die nu nieuw luisteren en nieuw kijken. Het is een mooi verhaal. Het is inhoudsloos. Het ontbreekt aan pijlers waar we voorwaarts opgaan. De PvdA heeft al eerder gezegd ook bij het besluit om te verkopen, maak die pijlers duidelijk. Wij hebben aangegeven zet een kwart voor betaalbaar wonen neer als pijler, zet een kwart voor werk en economie neer, zeker in de coronatijd en de post-coronatijd die we hopen snel te hebben. Maak geld beschikbaar voor een pijler welzijn en jeugdkosten, en maak een pijler duurzaamheid. Dan heb je pijlers waarop die criteria kunnen steunen. Hebben we herhaaldelijk aangegeven, vinden we geen luisterend oor voor. Het blijft dus een inhoudsloos verhaal. Dat zijn wij met GroenLinks eens. Dat is heel jammer. Ik kan me er niet aan onttrekken dat juist het een politieke keuze is, om geen inhoud er aan te geven, want dan blijft het geld ook lang op de bank staan. Dus ik daag zeker ook Rijswijks Belang uit om met die kluif te komen die zij zien, want ik zie het niet van het college komen.

De heer Van Enk (CDA): Ja, graag doe ik namens het CDA ook mijn inbreng. Zeker als ik de vorige sprekers hoor, heb ik daar toch nog behoefte aan. Ik wil erop wijzen dat deze kadernota, het Investeringskader dat dit is gemaakt door het college op verzoek juist van de raad. Ik vind het dan een beetje flauw om nu op te merken er staan geen concrete voorstellen voor het uitgeven van het geld in. Uitgeven van het geld doe je trouwens ook niet zoals de PvdA bij herhaling blijft zeggen, waar ze geen enkele steun voor krijgen, doe je dat uitgeven aan een aantal pijlers. Dat is meteen het idee, zoals de heer Kooy het graag zou willen zien, maar dat heeft gewoon geen weerklank gevonden in de raad. Kortom, wat vorige fracties hebben gezegd, deze nota is aangepast en gemaakt conform wat de raad graag wilde. Ik denk dat we intussen een goede discussie hebben gehad over hoe we een breed draagvlak zien, maar als we straks over de concrete uitgavenmogelijkheden praten, waar het CDA zelf ook voorstellen voor heeft gedaan, dan zal vanzelf blijken wat de politieke voorkeuren zijn. Daar mogen we best over van mening verschillen. Wij kunnen instemmen met deze nota.

De voorzitter: Daarmee is de raad met zijn eerste termijn klaar. Dan gaan we naar het college. Wethouder Keus, ik heb even voor u meegeteld, ik heb twee fracties die het er niet mee eens zijn, de GroenLinks en de PvdA. Ik geef u kort de gelegenheid hen nog te overtuigen. Dus ik denk dat het buitengemeen bondig kan.

Wethouder Keus: Inderdaad ik heb ook meegeschreven en goed geluisterd. Gelukkig wordt dat ook erkend door uw raad, dat ik goed luister. Ik heb twee fracties die het verwijt maken dat het inhoudsloos is en komen zelf met inhoudelijke voorstellen. Laten die twee nou ook gelijk niet verenigbaar met elkaar zijn. Daar dient nu juist het Investeringskader voor. Ondersteunend aan al die wensen die er liggen in de raad om toch tot een soort van objectief kader te komen, waarlangs die

investeringsvoorstellen gelegd kunnen worden, zodat er toch in gemeenschappelijkheid tot wijze besluiten geleid kan worden tot investeringen die Rijswijk klaarmaken voor de toekomst. Geld kan maar één keer uitgegeven worden en dat moet op een wijze manier gebeuren, zodat niet alleen wij en onze generatie maar ook generatie Rijswijkers na ons kunnen profiteren van deze eenmalige opbrengst. Voorzitter, ik heb verder nog een opmerking van de fractie van Wij. over de naam. De wethouder zegt toe om de opmerking over de naam van mevrouw Pelzer mee te nemen. Het staat natuurlijk altijd nog vrij de discussie om het een andere naam te geven. Ik moet u eerlijk bekennen dat zo aan het eind van het jaar dat ik tot weinig inspiratie nu ben om nu een mooie naam voor te leggen. Ik kan alleen op het Keusfonds komen, maar ik denk dat daar wel wat bezwaar tegen zullen bestaan. We laten het even zo en die discussie voeren we vast op een ander moment nog wel een keer als daar gelegenheid toe is.

De voorzitter: Nou, wethouder, wij noteren toch wel een toezegging, hoor. Ik denk dat er geen behoefte een tweede termijn is. Tenzij GroenLinks en de PvdA er nog iets op willen zeggen. Zou ook in de vorm van een stemverklaring kunnen zijn. Is er behoefte aan een tweede termijn?

Tweede termijn/stemverklaring

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, we zijn inderdaad altijd kritisch geweest op dit dossier en zijn dat ook in eerste termijn nog geweest, maar concluderen dan dat direct tot een tegenstem zou leiden, is misschien wat voorbarig van u, voorzitter, want iets is in dit geval beter dan niets. We hadden niets en met dit voorstel komt er toch iets. Helaas geen inhoud, maar dat zijn we gewend van deze wethouder. Dus we kunnen toch instemmen met dit voorstel.

De heer Kooy (PvdA): Ik wou gewoon nog gebruik maken van mijn termijn. Dat is in eerste instantie richting het CDA. Het geen pijlers hebben, ik denk dat ze er toch later spijt van krijgen in discussies over het totaal ontbreken van pijlers, want we hebben het niet over een selectie van projecten maar juist een richting waarop wij Rijswijk verder willen zien ontwikkelen. Wat dat betreft is het mooi dat er een pot blijft staan en dat ik eerst nog mag zien dat er gedragen voorstellen vanuit het college komen, anders dan de verwachte, wat zullen we krijgen, weer de overdekte parkeerplaats naast het stadhuis, zulke inventiefloze voorstellen. Dus ik ben heel benieuwd of dat inderdaad het CDA spijt gaat krijgen dat er niet inderdaad pijlers worden gezet. Wat dat betreft ook de wethouder die zegt dat er heel veel verschillen zitten. Ik denk dat we met de pijlers en met GroenLinks ook heel goed zaken kunnen doen over hoe wij Rijswijk voorwaarts willen helpen. Dus wij zien nog steeds geen overtuiging dat het voorstel waar we zeggen criteria te hebben, maar nog niets in is gevuld, dat dat onze steun kan betuigen.

De voorzitter: Mijnheer Kooy, constateer ik dan dat u tegen zou stemmen als we zouden stemmen?

De heer Kooy: Nog steeds.

De voorzitter: Oké. De wethouder, nog behoefte aan een tweede termijn? Denk het niet. Nee, geen aanknopingspunten. Dan sluit ik de beraadslaging en ga ik over naar besluitvorming.

Als ik goed heb geïnventariseerd is alleen de PvdA-fractie met twee stemmen tegen. Als we dan de uitslag mogen formuleren dan zijn er 29 leden voor en 2 tegen. Bent u het daarmee eens? Dan is dat de uitslag bij het besluit. Met 29 stemmen voor en 2 stemmen tegen is het raadsvoorstel Investeringskader Groeifonds Rijswijk (nr 20-040) aangenomen. Dank u wel voor de vlotte behandeling.

11. Raadsvoorstel Vaststelling Slotwijziging (nr. 20-042)

De voorzitter: Dan gaan we naar het raadsvoorstel vaststelling slotwijziging. Ik heb hier staan één amendement ingediend door mevrouw Alberts. De volgorde van woordvoering is: mijnheer Braam, mevrouw Koopman, mevrouw Pelzer, de heer Van der Meij, de heer Weterings, mevrouw De Man, mevrouw Alberts en de heer Kooy.

Eerste termijn

De heer Braam (BVR): Ik zou er veel over kunnen zeggen, maar dat is in het Forum al gebeurd. De beantwoording vond ik prima van de wethouder. Dus ik ga akkoord met het voorstel.

Mevrouw Koopman (D66): We hebben nog wel één vraag over de slotwijziging. Die gaat over de coronacompensatie voor de lokale culturele voorzieningen. Er staat dat er lokaal niets is gecompenseerd en daarom het hele bedrag toegevoegd dient te worden aan de desbetreffende begrotingspost 'instellingen voor kunst, cultuur en ontwikkeling' voor 2021. Dat vinden wij op zich prima. Maar we hebben begrepen dat er inmiddels wel aan de instellingen die bij de gemeente huren een voorstel is gedaan om drie maanden kwijt te schelden. De tijd dat ze echt dicht moesten zijn. Ze lopen echter ook schade op als ze wel open zijn. De schouwburg die vandaag weer dicht moet tijdens de lockdown, maakt ook verlies als er maar 150 mensen zoals van de zomer of de laatste tijd slechts 30 mensen in de zaal mogen zijn. We vragen dan ook aan de wethouder om meer compensatie te geven dan de drie maanden huurkijtschelding. Daar is ook ruimte voor van de gelden die we kregen hebben van het rijk. Den Haag geeft culturele instellingen bijvoorbeeld acht maanden huurkijtschelding in 2020. U heeft al een plan gemaakt, IB 20 167, maar dat is echter nog wel heel weinig concreet. Ik zal dat dan ook wel op de agenda zetten in het eerstvolgende Forum. Ik zou graag willen dat u dat plan nog wat concreter maakt en ons inzicht geeft in hoe u dit financieel wilt verdelen en dan niet alleen voor 2020, maar ook de gelden die naar ons toekomen voor 2021. Instellingen zitten echt te wachten op uw plannen, concrete plannen voor 2021, zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Verder gaan we wel akkoord met het voorstel.

Mevrouw Pelzer (WIJ.): Geen opmerkingen.

De heer Van der Meij (GBR): Het is buitengewoon bijzonder dat wij het instrument slotwijziging nu gebruiken om financieel verantwoording af te leggen met betrekking tot de corona-effecten, de coronamaatregelen. Dat is volgens mij een unicum, sowieso is de corona een unicum, maar dat we daar nu dit instrument voor gebruiken. Logisch, Gemeentebelangen Rijswijk vraagt zich wel af we hebben daar tijdens de begrotingsbehandeling ook een pleidooi voor gedaan om na te denken over het mogelijk wel of niet vormen van een coronafonds met bijbehorende regels. De fractie van D66 vroeg net bijvoorbeeld om extra kwijtschelding te overwegen voor culturele instellingen. Dan moet je op een gegeven moment ook de vraag stellen waar ben je van en waar ben je niet van. Dat moet je niet via een slotwijziging iedere keer achteraf verantwoorden. Ik denk dat het college ook in navolging van andere gemeentes moet gaan nadenken proactief hoe gaan we nu in de komende jaren met de corona-effecten om. Laten we ook met elkaar afspreken waar we wel van zijn en waar we niet van zijn. Die helderheid aan de voorkant, vergelijk het ook maar eventjes met betrekking tot het raadsvoorstel wat we net hebben gehad rondom het Groeifonds, hoe wij onze gemeentelijke gelden willen gaan inzetten voor corona-ondersteuning. Graag hoor ik van de wethouder wat hij van deze gedachte vindt of hij deze gedachte wil overnemen.

De heer Weterings (RB): Ik zie bijvoorbeeld wel staan de bewaakte fietsenstalling van het Generaal Eisenhowerplein en daarin vind ik het jammer dat niet het veld van de Red Lions hier ook in is

meegenomen. Hopelijk komt de wethouder daar snel mee. Voor de rest akkoord met het plan. Geen enkel probleem.

Mevrouw De Man (OR): Ik heb er niks op aan te merken. Wij gaan akkoord.

Mevrouw Alberts (GL): De slotwijziging die leent zich normaal gesproken niet echt voor een politieke bespreking, maar vreemd genoeg leek de wethouder financiën daar in eerdere besprekingen daar wel op aan te sturen, maar ik zal me daar vanavond niet toe laten verleiden en me beperken tot de technische kant. Door de verwerking van de financiële impact van de coronacrisis, de heer Van der Meij maakte daar al een zinnige opmerking over eerder vanavond, zou je deze slotwijziging ook wel als een soort van derde halfjaarrapportage kunnen zien. Er is een negatief resultaat van 4 ton ingeboekt op het beleidsproduct parkeren en afgesproken is eerder om realisaties binnen dit beleidsproduct ten laste te laten komen van de bestemmingsreserve parkeren. Alleen zien we dat niet terug in het voorstel. Vandaar dat ik zonder stickers of logo's of wat dan ook een technisch amendement heb ingediend om het negatieve resultaat op het beleidsproduct parkeren te onttrekken aan de reserve.

De heer Kooy (PvdA): Ja, het is inderdaad een verplichte zaak aan het einde van het jaar en we herhalen weer eens, er wordt 20 miljoen toegevoegd aan de reserves voor het solvabiliteitsfactor waarvan de wethouder al heeft aangegeven: ja, het is niet een verplicht item. Het is leuk om te hebben, maar als je nog 60 miljoen op je bankrekening hebt staan zet dat weinig zoden aan de dijk. Om dan maar meteen even in te haken op het amendement van GroenLinks, helemaal mee eens.

De voorzitter: Duidelijk. Ik constateer dat de raad zijn eerste termijn heeft gehad. Twee fracties hebben nog niet het woord gevoerd, dat kan straks nog wel.

Wethouder Keus: Ik beperk me even tot het amendement, want ik hoor verder vooral steun bij de fracties en ook de opmerking van Gemeentebelangen. Dan had ik ook nog een inhoudelijke opmerking over de culturele sector, maar daarvan begrijp ik dat wethouder Besteman daar graag even een antwoord op wil geven. Laat ik beginnen even bij de opmerking en eigenlijk de vraag vanuit Gemeentebelangen, eigenlijk een pleidooi voor een coronafonds. U kunt zich voorstellen dat er veel verzoeken komen vanuit de samenleving waarin er op één of andere manier verzocht wordt, de gemeente, om te compenseren of om tijdig bij te staan en dat is inderdaad zoals de burgemeester aan het begin van de vergadering aangaf, het is wel een hele bijzondere, uitzonderlijke tijd. Het is goed om daar toch iets, proberen toch ook iets van een kader met elkaar af te spreken waarin je ook dat soort voorstellen hoe je daar als gemeente inderdaad mee wil omgaan, waarbij ik ook gelijk moet benadrukken en dat hoeft ik u eigenlijk ook niet uit te leggen, dat we als gemeente amper zelf al lastig het hoofd boven water financieel ook kunnen houden. We moeten wel realistisch zijn in welke rol we daar in financieel opzicht in kunnen spelen. Maar zoals we al eerder hebben aangegeven doen we wat mogelijk is als gemeente en pakken we ook onze verantwoordelijkheid. Dat voorstel neem ik mee naar het college toe om te bespreken hoe we daarmee om kunnen gaan. Dan kom ik bij het amendement uit van GroenLinks, een technisch amendement. We hebben het in het Forum ook besproken en ik zal het antwoord hier ook herhalen. We hebben er als college voor gekozen om de financiële impact van corona, de gevolgen die we echt gewoon zien en ook in de cijfers terug zien komen om op deze manier zo te presenteren en zoals we ook al bij de Kadernota hebben voorgesteld om tussentijds een aantal malen dat we dat totale overzicht wat onderaan de streep overblijft dat we dat zouden afboeken van de algemene reserve en ons weerstandsvermogen. Ja, daar geven wij uitvoering aan met dit voorstel. Dus daar is vanuit het college in ieder geval een negatief advies op om daar het amendement van GroenLinks.

Interruptie mevrouw Alberts: Ja, voorzitter, naar de wethouder toe, u behoudt met dit amendement het totale overzicht van de financiële impact van de coronacrisis. Daar doet dit amendement niets aan af. Mocht er dan op één of andere manier toch enige compensatie ergens vandaan komen dan kan dat natuurlijk altijd weer terug geheveld worden naar de parkeerreserve. Wij hebben gewoon de afspraak gemaakt dat de reserve parkeren dat daar het beleidsproduct parkeren dat dat daarin terecht komt en eruit wordt gehaald de realisaties daarvan. In lijn met eerdere besluitvorming zou ik u toch willen adviseren om daar toch nog eens kritisch naar te kijken. Het is geen voorstel van GroenLinks. Het is technisch, dus het is niet partijpolitiek. Dat ik wil ik ook nog graag meegeven.

Wethouder Keus: Gelukkig dat het niet partijpolitiek, ik was al bang dat ik er een inhoudelijk antwoord op moest geven daar ben ik niet zo van, heb ik net vernomen. Dan toch een inhoudelijk antwoord, want ook in de compensatie vanuit het rijk, zit ook een component opgenomen voor de derving voor parkeerbelasting. Dus ook daar in het totale compensatiepakket vanuit het rijk zijn we daar ook voor gecompenseerd. Dus ook op die manier dat zou een extra argument inderdaad zijn om het te laten zoals het is en niet voor het amendement te stemmen. Dan tot slot had ik nog een opmerking vanuit de fractie van Partij van de Arbeid over de solvabiliteit. Op zichzelf een terecht punt dat de heer Kooy ook vraagt om toch een beleidsmatige onderbouwing van waarom 20 miljoen en zoals ik inderdaad ook in het Forum maar ook bij de Kadernota heb aangekondigd, gaat die discussie inderdaad nog plaatsvinden. Zullen wij een aantal financiële nota's gaan actualiseren waar uw raad uiteindelijk een besluit over zal nemen waarin we dus ook beleidsmatig gaan praten inderdaad ook over de solvabiliteit en het belang daarvan. Maar wij nemen inderdaad met deze 20 miljoen ook beargumenteerd een voorschot op die discussie om toe te groeien naar een neutraal risicoprofiel. Dus in simpele woorden, de heer Weterings had mij daar in het Forum ook op aangesproken, is gewoon wat vet op de botten ook om klappen op te kunnen vangen.

De voorzitter: Oké. Ik dacht dat wethouder Besteman ook nog een vraag had.

Wethouder Besteman: Ja, ik ben er zeker nog en ik wil ook nog wel heel graag even ingaan op de oproep van mevrouw Koopman van D66, want ik weet dat zij cultuur een warm hart toedraagt. Het is zo dat we het geld dat we beschikbaar hebben gekregen vanuit het rijk en de provincie allereerst hebben toegekend in 2020. We zitten daar in feite nog middenin. Dat stelt mevrouw Koopman ook zelf terecht, want ook vandaag ziet die situatie er weer anders uit voor de culturele instellingen dan afgelopen weekend. Dus we zitten daar nog middenin. Wat ik gedaan heb met IB-brief, is u een stand van zaken gestuurd en dat is een tussenstand, want ook vanuit het rijk is er geld gekomen voor 2021, daar gaan we natuurlijk nog volop mee aan de slag. U vraagt om een bredere compensatie. Ja, ik denk dat dat ook nodig is en ik kom daar ook heel graag op terug als ik daar weer concrete slagen in heb gemaakt. Ik heb afgelopen weken nog met de culturele instellingen gesproken en hen ook met klem verzocht om ons de laatste informatie toe te sturen, zodat we weer nu ook echt kunnen overgaan tot verstrekking van de gelden en zoals gezegd gaan we daar volgend jaar natuurlijk gewoon mee door, want we zitten nog steeds in deze situatie.

Interruptie mevrouw Koopman: Ik ben blij dat u dat mee gaat nemen en ik wilde u vragen of u voor het volgende Forum in januari of u dan gewoon bij het Forum als apart agendapunt ook een toelichting, dan is deze IB alweer oud, om daar een update van te geven, zodat we daar goed over bijgepraat zijn.

Wethouder Besteman: Zeker, dat doe ik absoluut, genoteerd. Wethouder Besteman zegt mevrouw Koopman toe om in het Forum van januari een toelichting te geven bij de IB over culturele instellingen.

De voorzitter: Genoteerd, dank u wel. Volgens mij was dat de eerste termijn van het college. Als ik het boekhoudkundig oppak ... Mijnheer Sleddering wil nog interrumperen. Er komt nog een tweede

termijn, hoor.

De heer Sleddering (VVD): Kan ik een ruime stemverklaring geven of wilt u mij toestaan dat ik in de tweede termijn daar iets over zeg dan zal ik dat combineren met een stemverklaring?

De voorzitter: Doe maar even in tweede termijn. We gaan nu beginnen aan de tweede termijn van de raad waar iedereen weer aan de beurt komt. Ik wil graag dat u uitspreekt over het amendement van GroenLinks en over het voorstel als zodanig. Ik heb al een vermoeden hoe de stemming in de raad ligt. Dan begin ik even bij mijnheer Sleddering.

Tweede termijn

De heer Sleddering (VVD): Ik wil toch even zeggen tegen de wethouder dat mevrouw Alberts van GroenLinks gewoon helemaal gelijk heeft. Technisch is dit gewoon niet correct zoals het nu wordt voorgesteld. Dit amendement zullen wij dan ook steunen. Wij gaan daarbij vanuit dat natuurlijk als er iets afgerekend kan worden met Den Haag over de financiële middelen en de ellende van de corona dat deze parkeer verliezen worden meegenomen, maar dat staat niet haaks op het zuivere volgens de spelregels omgaan met de parkeerreserves, want die hebben we daarvoor ingericht. Daar heeft GroenLinks gewoon gelijk in. Wat betreft een verklaring van mij, namens de VVD, die moet ik herhalen, heb ik ook in het Forum gedaan, dat wij zullen voor deze slotbepaling stemmen met daarbij de opmerking dat wij niet akkoord zijn met het opnemen van de 20 miljoen van de Eneco-gelden in deze slotbepaling. Wij vinden dat die 20 miljoen had gewoon moeten blijven in het Investeringsfonds. U had die 20 miljoen ellende ergens anders moeten vinden.

De voorzitter: Ja, ik begrijp uw commentaar dat u dat als een soort stemverklaring bijgevoegd wil hebben, maar dat u wel uiteindelijk voor het voorstel stemt en het amendement. Genoteerd, mijnheer Sleddering. Dan gaan we naar de orde der dingen.

De heer Braam (BVR): Nee, ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, maar ik denk dat het wel even goed is om hier de stemming van Beter Voor Rijswijk kenbaar te maken als het gaat om het amendement van GroenLinks daar zijn wij geen voorstander van.

Mevrouw Koopman (D66): Wij zullen tegen het amendement stemmen en voor het voorstel.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Eveneens tegen het amendement, voor het voorstel.

De heer Van der Meij (GBR): Voorzitter, wij zullen tegen het amendement stemmen. Op het moment dat je voor corona een greep doet uit de reserves betekent ook dat je minder geld hebt om investeringen te doen ten laste van deze parkeerreserves. Dus dat is voor ons de reden om tegen het amendement te stemmen. Wij stemmen voor het voorstel.

De heer Weterings (RB): Geen behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw De Man (OR): Ik wil me eigenlijk helemaal aansluiten bij de woorden van de heer Sleddering. Ik zal dan ook voor het amendement stemmen, maar ook wel met diezelfde kanttekening als de heer Sleddering voor dit voorstel.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, ik kan me aansluiten bij de woorden van mevrouw De Man en de heer Sleddering. Nog even richting wethouder, u noemde de compensatie van het rijk voor de derving van parkeergelden. Wat is dan de hoogte precies daarvan? Dat zien we natuurlijk nergens nog terug, dat zou wel fijn zijn als dat dan als u dat dan inzichtelijk zou kunnen maken hoeveel dat dan precies is. Dat is dan ook precies wat het amendement beoogt natuurlijk te doen, dat je de

afspraken die we hebben dat we die gewoon zo doen zoals we die hebben en dat doet niks af aan het overzicht van de impact van de coronacrisis.

De heer Kooy (PvdA): Ik zat even in mijn geheugen te graven, maar ik meen dat we in diverse fora waaronder ook de oude commissie hebben besproken dat we dit soort overzichten die we zouden krijgen conform de accountantsregels zouden toepassen. Daar ben ik het nog steeds met het amendement eens dat dit er niet aan voldoet. Dat betekent dus gewoon dat die parkeerkosten op de reserves genomen moeten worden en dat dat gewoon correct is. Dat naast ons neerleggen zou betekenen dat we de accountantsprincipes van dit soort tussenrapportages naast ons neerleggen en dat heb ik begrepen ook van de wethouder zouden we dus niet doen, maar de uitgebreide toelichting heb ik ook gehad van de ondersteunende financiële mensen dat we daar niet aan zouden tornen. Dus ik wil graag van de wethouder horen of dat hij nog van mening is dat het op deze manier representeren voldoet aan de eigen afspraken die wij gemaakt hebben hierover. Ik beschouw dat we er niet aan voldoen. Ik ben dus nog steeds een voorstander van het amendement handhaven.

De voorzitter: Even kijken, vroeg daar iemand het woord? Misschien dat mijnheer Van Enk nog wat wil zeggen, een stemverklaring.

De heer Van Enk (CDA): Misschien dat het wel nuttig is, voorzitter. Ik moet zeggen dat ik niet uitsluit dat mevrouw Alberts met haar amendement in technische zin gelijk heeft, maar ik ben er in het Forum dan niet alert op geweest en ik weet één ding zeker, we krijgen er als gemeente Rijswijk in beide gevallen niks meer of geen cent meer of minder door. Dus ik houd de inzet die we in het Forum hadden, we stemmen voor het voorstel en tegen het amendement.

De voorzitter: Goed. Dan heb ik alle fracties gehad. Begrijp ik goed mijnheer Weterings dat u tegen het amendement stemt en voor het voorstel?

De heer Weterings: Correct, correct.

De voorzitter: Dan maak ik de balans op en dan zie ik dat voor het amendement zullen stemmen de VVD-fractie, Onafhankelijk Rijswijk, GroenLinks en de PvdA, dat zijn 12 stemmen. Dus dan concludeer ik ...

Interruptie de heer Kooy: Ik verwacht nog steeds een antwoord van wethouder Keus over mijn interpretatie of dat het voldoet aan de accountantsrichtlijnen waar we ...

De voorzitter: Even goed, ik maak even een tussenbalans op. Dus dat zijn 12 stemmen voor het amendement. Dat is niet genoeg voor de meerderheid. Ik proef dat er wel unanimiteit is over het voorstel. Gaan we zo zien. Tweede termijn aan mijnheer Keus. Mijnheer Keus, heeft u nog aanknopingspunten voor een tweede termijn?

Wethouder Keus: Heel kort, inderdaad op de vraag van de heer Kooy, de accountant toetst natuurlijk op de door uw raad zelf vastgestelde kaders en afspraken en richtlijnen. Dus daar gaat u uiteindelijk zelf over. Die kijkt inderdaad of het conform ... Het wijkt hier inderdaad af van hoe u eerder die parkeerreserve inzet en hoe u daar met de resultaten omgaat, maar dat is volgens mij gemotiveerd waarom wij dat als college voorstellen en uw raad straks over besluit. Daarmee zou hij inderdaad gewoon rond moeten zijn. Nogmaals wij hebben het zo op deze manier voorgesteld. Het is aan uw raad om daar met het amendement voor of tegen stemmen.

De voorzitter: Ik ga even naar mijnheer Kooy. Is uw vraag beantwoord, al dan niet bevredigend?

De heer Kooy: Ik heb een antwoord gehoord. Ja, en over bevredigend, daar zullen we het nog een andere keer verder over praten. Het is laat genoeg. Dus laten we doorgaan naar de stemronde.

De voorzitter: Goed, dan sluit ik de beraadslaging af en gaan we over tot besluitvorming. Dames en heren, over het amendement heb ik net al gezegd dat er vier fracties voor het amendement zijn: de VVD, Onafhankelijk Rijswijk, GroenLinks en de PvdA. Dat zijn 12 stemmen. Is dat de stand? Ja. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen over het amendement? Want anders dan gaat we het zo noteren. Zie ik niet. Het amendement van GroenLinks is met 12 stemmen voor en 19 stemmen tegen verworpen.

Dan gaan we naar het voorstel als zodanig. Ik proef daar een grote meerderheid voor. Ik heb alleen een aarzelpunt bij mijnheer Kooy.

Stemverklaringen

De heer Kooy: Wij zijn geen voorstander van dit voorstel. Wij danken wel de wethouder voor het op de hoogte brengen van de huidige stand van zaken en met name het 20 miljoen arbitrair uit de totale fonds onttrekken is voor ons herhaaldelijk zoals we eerder hebben aangegeven de aanleiding om met dit stukje niet eens te zijn.

Mevrouw Alberts: We waren eigenlijk van tevoren waren we van plan om toch, omdat we de slotwijziging niet politiek willen trekken om te zeggen van we stemmer er mee in, aangezien het deels in lijn is met eerdere besluitvorming en we de consistentie van de besluitvorming toch wel erg belangrijk vinden, maar gezien nu dat het technische amendement wat we hebben ingediend, het niet gehaald heeft en ook de uitleg die de wethouder gaf op de vraag van de heer Kooy als laatste nog, zien we ons toch genoodzaakt om ook mede door dankzij de consistentie van de besluitvorming om dan toch tegen te moeten stemmen tegen deze slotwijziging. Dat is dan toch wel weer een unicum in deze planning-en-control-cyclus dat we toch ook zelfs hierop tegen moeten stemmen. Helaas.

De voorzitter: Zijn er nog andere fracties die een stemverklaring willen afleggen? Want anders dan denk ik dat er tegenstemmen zijn van de PvdA en GroenLinks. Dat zijn 7 zetels. De andere 24 zijn voor. Als u binnen 5 seconden niets zegt dan wordt dit de aantekening bij het besluit. Drie, twee, één, aldus besloten. Het raadsvoorstel slotwijziging (nr 20-042) is met 24 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

12. Raadsvoorstel Wijziging APV 2019 (nr. 20-039)

De voorzitter: Dan gaan we over naar het laatste agendapunt volgens mij. Dat is de wijziging van de APV. Ik zal daar als portefeuillehouder wat over zeggen. Mijnheer Van de Laar als wethouder gaat over de houtopstanden. Ook hier hebben wij een sprekerslijst voor ons. We beginnen bij mijnheer Paredes-Sanchez, dan mijnheer Sleddering, mijnheer Dolmans, mevrouw Pelzer, de heer Van der Meij, de heer Weterings, de heer El Majaoui, mevrouw De Man, mevrouw Alberts en de heer Kooy.

Eerste termijn

De heer Paredes-Sanchez (BVR): Ook hier kunnen wij als Beter Voor Rijswijk kort en bonding in zijn. We zijn blij met aanpassingen op de APV. We gaan dus ook akkoord met het stuk.

De heer Sleddering (VVD): Wij kunnen instemmen met de nieuwe APV. We zijn voor het amendement van D66 op voorwaarde dat ik van de burgemeester hoor dat deze wijziging zoals voorgesteld in het amendement niet in strijd is met de adviezen van de handhavers. Want waarom hebben we het überhaupt bedacht om het op te nemen? Ik ga ervan uit dat komt uit de

handhavingshoek. Dus die hebben kennelijk een probleem en die willen dat opgelost zien. Andere partijen en we hebben het nog eens goed nagelezen, er zijn inderdaad al voldoende mogelijkheden om op te treden tegen bijvoorbeeld slapers in onze parken en bossen. Maar goed, ik wil graag van de burgemeester nog even horen hoe daar nou precies de handhavers over denken en of zij uit de voeten en uit de handen kunnen met deze wijziging? Wat betreft het hout kappen van zieke bomen, ik ga geen vergelijking maken, maar wat is ziek en wat is besmettelijk. Dat is in deze tijd een heel naar onderwerp. Maar ik zou toch echt van de wethouder willen weten als wij bijna echt doodverklaarde bomen pas gaan kappen dat dat niet tot grote ellende leidt, dat er daardoor dus veel meer besmettingen komen dan gewenst. Op basis van die twee antwoorden zullen wij ons definitief oordeel vellen.

De heer Dolmans (D66): Dank u wel, voorzitter. In eerdere jaren hebben wij ons bij de behandeling van de APV altijd gericht op deregulering en dat werd ook breed in de raad gedragen van laten we nou niet proberen om de regels heel erg ingewikkeld en moeilijk te maken. Nu zien we weer een heleboel extra toevoegingen aan de APV voor een groot deel ook wel begrijpelijk gezien nieuwe problematiek. Maar we hebben een amendement ingediend op toevoeging van artikel 2:45, want die geeft een heel breed verbod aan mensen om zich in parken en groenstroken te bevinden. Vervolgens zijn er weer allerlei ontheffingen nodig vanuit het college om tegen mensen te zeggen je mag je hond wel uitlaten in het park. Dat vinden wij echt onnodig vrijheidsbepkend. Het doel overlast bestrijden kan uitstekend op basis van andere artikelen in de APV gedaan worden zoals artikel 2:47 en 4:12a, zoals ik ook in de toelichting van het amendement heb aangegeven. Ik zou heel erg graag willen dat we de boel niet moeilijker maken dan het is en het college vervolgens opzadelen met allerlei besluiten die over ontheffingen genomen moeten worden. Het amendement van GroenLinks dat steunen wij in principe. Het lijkt mij een goede aanscherping van de tekst. Het gaat natuurlijk gewoon hier nu, op dit moment, om de iepziekte. We moeten zorgvuldig omgaan met bomen in onze gemeente en vandaar ook onze steun aan dat amendement.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Wij kunnen instemmen met het voorstel en hebben beide amendementen ook meegetekend. Dus daar zijn we uiteraard ook voor.

De heer Van der Meij (GBR): De fractie van D66, de heer Dolmans die refereerde er net ook aan, we hebben in 2017 en 2019 een verwoede poging gedaan om onze APV hanteerbaarder te maken, praktisch te maken, uitvoerbaar te maken en daarmee ook behoorlijk de APV ingekort. Helaas komt het ons zwaar over dat wij de APV nu toch moeten aanvullen met nieuwe fenomenen die hier te maken hebben met lachgas, carbidschieten, messenverbod. Met Onafhankelijk Rijswijk had onze partij nog een discussie over het wel of niet verbieden van huis-aan-huisverkoop, omdat we ook merken in de maatschappij dat daar enorme misbruik van gemaakt wordt door partijen en moet je dat nu wel of niet in de APV willen reguleren. Het zijn maatschappelijke fenomenen waar we helaas onze APV op mee moeten laten anticiperen. Als ik kijk naar de amendementen, het amendement van D66 wat we mede hebben ondertekend is ook met name ingegeven vanuit praktische hanteerbaarheid. U heeft in het Forum een nadrukkelijk pleidooi gedaan dat boa's en handhavers goed weten hoe zij met die APV in de praktijk moeten om te gaan, maar op het moment dat we het niet hoeven op te nemen in de APV, laat het dan ook alsjeblieft weg om het ook hanteerbaar te houden. Hetzelfde geldt voor het amendement van GroenLinks. Wij vragen ons af of het nou per se nodig is, wethouder Van de Laar heeft in het Forum nadrukkelijk uitgelegd, dat het absoluut niet het beleid is van de gemeente om coûte que coûte bomen te willen kappen, daar ook zorgvuldig als het moet gebeuren procedures voor wil doorlopen. Nogmaals we moeten niet dingen in de APV opnemen die in de praktijk niet uitvoerbaar zijn of de praktijk alleen maar onnodig belasten. Dat even als opmerkingen in de eerste

termijn. Wij kunnen instemmen met de APV zoals die nu voorligt. Nog even graag een reactie op de amendementen vanuit het college.

De heer Weterings (RB): Ook Rijswijks Belang zou niet tegen deze voorstellen zijn. We hebben wel in het Forum onze zorgen geuit over artikel 2.1a met betrekking tot het verstoren van de openbare orde. In hoeverre verstoort iemand de openbare orde ... Dat is in ieder geval een vraag die ik ook bij u zou willen wegzetten, want u geeft duidelijk aan hier dat u wilt verbieden op of aan de openbare weg op enigerlei wijze de orde te verstoren, personen lastig te vallen of te vechten. Wat ik aangaf in artikel 9 is wel gewaarborgd dat eenieder voor zijn mening mag uitkomen en als iemand ergens op tegen is, is het dan het verstoren van de orde op dat moment. Als ik tegen een bepaald beleid ben of tegen een belasting ben, tegen de gemeente ben en ik kom voor mijn mening uit dan mag ik dat doen ten alle tijden. Hoe gaat u daarmee om? Waar gaat u de vergelijking neerleggen van dit is vrijheid van meningsuiting, dit is een eenmansactie of dan dit artikel van de APV erin toe te passen? Maar aan de andere kant denk ik ook wij geven u tools om te kunnen ingrijpen dat een boa of een politieagent zelf kan oordelen, zelf capabel genoeg is om te oordelen wanneer hij dit artikel zou kunnen gaan gebruiken of zou kunnen gaan handhaven. Wij zijn op zich een heel groot voorstander ook van dat slapen in parken dat een boa of een agent kan dus deze tool gebruiken als hijzelf constateert dat het hier gaat om een dakloze of hier gaat om iemand die de orde verstoort, het gaat hier om een zwerver, dat hij zelf aanvoelt het verschil tussen een visser, iemand in een tentje of iemand die echt gaat overnachten. Wij zullen ook absoluut niet meestemmen met het amendement van GroenLinks, Wij., CDA en D66. Wij zien het gewoon als een extra tool die handhaving op gepaste wijze zou kunnen aanpassen. Daarvoor willen wij het overnemen, zoals u het zelf aanbiedt.

De heer El Majjaoui (CDA): Ik probeer het even kort en bondig te houden. Ik heb heel veel onderwerpen waar ik vragen over wil stellen, want in het vorige Forum heb ik een aantal vragen gesteld waarop antwoord is gegeven. Ten eerste, wij zijn heel blij met de APV, althans de uitbreiding met betrekking tot verboden op gedragingen dan wel overtredingen welke de openbare orde kunnen verstoren. Dat is een goed punt. Vooral rond deze tijd is het heel belangrijk. Er moet nog gehandhaafd worden en we hebben in het verleden met een aantal partijen voorgesteld om bestuurlijke boetes in te voeren. Daar is naar aanleiding daarvan is een onderzoek uitgevoerd. Het was een langslappende zaak of een kwestie. Daar zijn ook een aantal resultaten uit voortgekomen, waaronder dat het niet rendabel is. Dus er is een kosten-batenanalyse gedaan. Het is een kleine gemeente. We kunnen niet een heel traject of een heel project van de grond stampen om dit project voort te zetten. Dus er is gekozen om te kijken naar mogelijkheden om aan te sluiten bij een grote gemeente waaronder Den Haag. Ik heb u vorige keer gevraagd: zijn er gesprekken geweest met Den Haag om aan te sluiten voor dit project? Waarom? Omdat dit doeltreffend is, doelmatig is en ook effectief. Het is laagdrempelig, het geld komt in de gemeentekas terecht in plaats van het strafrechtelijke trajecten of bestuursrechtelijke trajecten waar het geld dan naar het rijk gaat. Het is niet een doel op zich, maar het doel is om de openbare orde te handhaven. U heeft ook in dat antwoord gegeven, we zijn bezig met spoedeisende bestuursdwang. Dat is ook juist, dat klopt ook voor een groot deel, want dat is een handhavinginstrument die beperkt zich alleen maar tot afvalstoffenvordering, maar er zijn heel veel gedragingen die ook gehandhaafd moeten worden. Dus je kan niet alles met een spoedeisend bestuursdwang doen. Tegelijkertijd heb ik ook een vraag gesteld met betrekking tot cautiëplicht, want je kan ze niet allebei. Stel voor dat gemeente Den Haag, ze zeggen we hebben geen behoefte voor samenwerking, dan houdt het op voor ons. Jammer dan. Dan gaat dit project in de onderste la, helaas. Dan is het handig dat we de bestuursrechtelijke trajecten kunnen afdoen zonder de cautiëplicht, als de mogelijkheid voordoet, dat onze boa's, onze handhavers wat daadkrachtiger en doeltreffender gaan handhaven zonder die cautiëplicht, want die mogelijkheid doet zich voor in andere grote steden. Dus of bestuurlijke handhaving of de cautiëplicht

afschaffen of versoepelen. De derde vraag, die ik heb, in tegenstelling tot wat D66 zegt, er zijn heel veel extra artikelen toegevoegd, als je het artikel 2:60 leest, die is concreter gemaakt, scherper gemaakt en handhaafbaar gemaakt. Ik ben er heel blij mee. Het behelst het houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren. Er is een zinnetje aan toegevoegd: in het wild levende dieren voeren. Dus in die zin vind ik het gewoon heel duidelijk en heel concreet in plaats van een hele waslijst. Maar de vraag is aan u, voorzitter, aangewezen locaties moeten voorzien zijn van borden en ik heb hiervoor ook een aantal vragen gesteld en ik heb concreet een aantal locaties aangegeven waar deze overlast voornamelijk plaatsvindt. Gaat u ook deze borden plaatsen, zodat de mensen wat alerter worden en dat de mensen ook de borden respecteren? Er is ook gebleken uit onderzoeken, want als men met een zak brood komt en hij ziet een bord dan is hij eerder geneigd om het brood weer naar huis te brengen in plaats van de wilde dieren te voeden, met alle negatieve effecten van dien. Dus dat zijn de drie vragen die ik graag beantwoord wil hebben. Als laatste inderdaad, we hebben het amendement van D66 in het midden gelaten, want bij ons gaat het over de plantsoenen inderdaad, het bevinden in de plantsoenen, bij ons gaat het meer over het doel. Het doel is wat ik ook begrepen heb van de boa's dat er heel veel overlast is met betrekking tot specifieke gevallen. Ik vind, als handhaver en ik ben ook oud-diender, handelen naar eigen inzicht en maatwerk. Op het moment dat je daar mensen ziet die zich gewoon amuseren en genieten van de natuur die laat je met rust, maar als je daar mensen ziet met andere bijbedoelingen of de natuurgebieden gebruiken als een plek om te slapen, op te houden met allerlei ongewenste bedoelingen dan ben je aan zet om te handhaven. Maar goed aan u, op basis van uw reactie willen wij graag van u horen: kunnen wij het voorstel van D66 steunen dan wel niet?

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk was een beetje teleurgesteld toen we in de APV de wijziging zagen met betrekking tot sfeervuren voor oud en nieuw. We weten natuurlijk dat oud en nieuw dit jaar waarschijnlijk niet onwijs gevierd wordt. Desalniettemin is dit natuurlijk gewoon een wijziging die na volgend jaar ook blijft staan. Dus wil ik het wel aankaarten. In de eerdere APV stonden namelijk netjes maatregelen die men moest nemen om ook daadwerkelijk die sfeervuren of vuurhaarden daadwerkelijk op straat te mogen hebben en die werden in veel gevallen, wat ik heb gezien in ieder geval, nageleefd. Zo weet ik van een locatie die met oud en nieuw, en dat doen ze echt al 12 jaar, die hebben twee oliedrums op straat staan, de gooien ze zandzakken onder, stenen, alles er omheen om ervoor te zorgen dat de straat weinig tot geen beschadiging hebben. Ik kan u alvast vertellen deze straat is al 12 jaar niet vernieuwd na oud en nieuw. Ik snap dus eigenlijk niet zo heel erg goed waarom dit nu is opgenomen in de APV. Mijns inziens is dit handhaven, het nieuwe voorstel handhaven net zo lastig als het handhaven van de criteria waar men aan moet voldoen om die sfeervuren neer te mogen zetten. Er werd ook gewoon op gehandhaafd, ook dat heb ik gezien. Daar wil ik graag een antwoord op hebben. De wijziging binnen de APV die bracht nog wat meer vragen naar boven. Ik zal even citeren vanuit het was-woord-tabel, bladzijde 10, artikel 5.34, wijziging nummer 7 daar staat: het college kan plaatsen aanwijzen waar het in de periode van 31 december tot 1 januari is toegestaan om de in het tweede lid onder b genoemde sfeervuren aan te leggen, te stoken of te hebben mits geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de vormgeving. Maar wat houdt dit nou precies in? Kan ik als bewoner een aanvraag doen om een sfeervuurtje te plaatsen tijdens oud en nieuw? Aan welke criteria moet dit dan voldoen? Wie beoordeelt dit überhaupt? Wat is dan de deadline voor een dergelijke aanvraag? Dat is allemaal nog erg onduidelijk. Ik hoop daar wat meer duidelijkheid over te krijgen. Daarnaast wil ik u vragen, voorzitter, en de heer Van der Meij gaf het inderdaad al aan, ik heb er met hem ook even over gesproken, om eens te kijken naar een verbod op huis-aan-huisverkoop. Babeltrucs en oplichting zijn echt grote problemen en huis-aan-huisverkoop in haar vele vormen wordt daar helaas heel vaak voor gebruikt. Je hoort te vaak dat mensen opgelicht worden maar ook beroofd en soms zelfs met mishandeld worden. We willen het liefst natuurlijk dat we dat volledig kunnen elimineren. Daar moeten we ook realistisch in zijn, dat gaat

helaas niet. Maar dat betekent natuurlijk niet dat we de boel maar de boel moeten laten. Integendeel zelfs, hoe meer we dat kunnen stoppen hoe beter dat is. Volgens Onafhankelijk Rijswijk zou een dergelijk verbod daar absoluut bij kunnen helpen. Wij vragen de voorzitter hier dus serieus naar te kijken en ons ook te informeren over zijn bevindingen.

Mevrouw Alberts (GL): Wat betreft artikel 2:45, het verbod op het bevinden in of op plantsoenen of groenstroken, daar hebben we samen met meerdere fracties, met D66 als penvoerder een amendement ingediend om het artikel niet opnieuw op te nemen. Ik wil hierbij aansluiten bij wat de heer Dolmans hierover eerder zei en verwijs voor de volledigheid naar de toelichting bij het amendement op iBabs. Dan over het kappen van bomen. Als we het hebben over besmettelijkheid, besmettelijk is echt een te ruim begrip om vergunningsvrij te verklaren. Daarom hebben wij samen met fracties van Wij., CDA, D66 een amendement ingediend om alleen onbehandelbare besmettelijke boomziekten vergunningsvrij te maken, want of en hoe verspreiding moet worden voorkomen hangt echt af van de besmettelijkheid van de ziekte en de omstandigheden. Vandaar de toevoeging onder onbehandelbare. Om specifiek van iepziekte verdere verspreiding te voorkomen is het van belang dat na constatering van deze onbehandelbare zeer besmettelijke boomziekte zo snel als mogelijk overgegaan wordt tot het kappen van besmettelijk iep of iepen. Nimmer mag voorbijgegaan worden aan het informeren van inwoners. De procedure rondom bomenkap moet onafhankelijk van de vergunningsplicht inzichtelijk, duidelijk en toetsbaar zijn. Met inachtneming van de twee amendementen die we hebben ingediend, zijn we helemaal content met het raadsvoorstel. Wat ons nog wel opviel in de volledige tekst van de huidige APV is dat soft- en harddrugs hetzelfde worden behandeld. Wellicht kunt u daar bij een volgende wijziging van de APV een voorstel doen om wel dat onderscheid te maken.

De heer Kooy (PvdA): De APV, het laatste onderwerp van het jaar altijd geliefd. Ook wij hebben met onze fractie hierover gebogen en wij waren ook nog geschokt om in de krant te lezen dat zelfs avocado's tot problemen kunnen leiden en dat we misschien daar een noodverordening of in de APV moeten opnemen dat het verwijderen met een mes van de pit niet meer toegestaan moet worden. Bij navragen bleek echter het vooral een Amerikaans probleem te zijn. Ik hoop dat het hier niet plaatsvindt. Dat geldt ook enigszins ook voor een aantal zaken die in de APV worden aangehaald. Dus dat was wel een aardig vertrekpunt. Wat willen we met de APV? En hoe willen we dat handhaven? Daar heb ik toch wel wat vraagtekens over. Ook met welke wetten we dan willen hebben? Terecht gaf D66 als penvoerder aan wetten moeten uitvoerbaar zijn, wetten moeten duidelijk zijn en het moet ook gewoon helder zijn. Als we de jeugd voorlichten over de wet dan moet hij helder zijn. Het moet niet zijn dat we op een webpagina van de gemeente moeten gaan kijken of dat we vandaag wel in het park mogen spelen en op het gras mogen lopen of dat we als visser vandaag wel ons tentje mogen neerzetten. Dat moet helder zijn in de wetgeving. Vandaar dat we ook het voorstel van D66 en andere partijen zullen steunen om het weg te laten. Daar zit nu juist de crux in. Ook ik heb met een aantal handhavers en met een aantal agenten gesproken en de meeste van de grote toevoegingen zitten al gewoon ingeburgerd in de wetgeving. Je mag geen mes bij je hebben anders dan het doel waarvoor het nuttig is op dat moment. Dus als ik buiten op de stoep sta plantjes te verwijderen of takjes af aan het knippen ben dan mag dat volgens de huidige wetgeving, maar niet volgens de richtlijn die de gemeente in de APV wil doorvoeren. Daar gaat het dus net een stap te ver. Heel veel van de toevoegingen gaan een stap te ver. Nee, natuurlijk willen we geen carbidschieten in de stad. Maar ik heb ook geen aanleiding dat er carbid gaat worden geschoten. Is dan een APV de beste oplossing daarvoor? Waarom dan niet in een noodverordening opnemen dat we dit niet willen, eveneens als de vuurtjes die anders wel mogen en schade kunnen opleveren maar op 31 december, 1 januari niet mogen. Wij hebben het idee dat we daarmee net een stap te ver gaan. Een heleboel dingen zijn goedbedoeld, maar zitten al in de wetgeving. Ook het overnachten in het park geeft al

genoeg aanleiding om mensen te begeleiden naar een betere plek. U heeft het zelf aangegeven: niemand laten wij in een park liggen als we daar zien dat er hulp voor nodig is. Dat stemt ons tevreden dat dat in ieder geval de insteek is. Dat we niet zeggen: ga maar we, ga maar ergens anders liggen. Maar we hebben het wel over de openbare ruimte, terwijl ik begreep dat de grootste problemen het afgelopen jaar waren op privéterreinen. Dus hoe groot is werkelijk de overlast die wij hebben? Graag daar uw reactie op. Graag dan aangeven waar we precies meer mogelijkheid hebben met de APV. In de uitvoering richting handhaving heb ik nog wel een aantal kanttekeningen, want een gewone agent heeft veel meer bevoegdheden dan een handhaver en daar zal dus ook richting aan gegeven moeten worden met de uitvoering. Mensen die lachgas gebruiken in een auto daar mag een agent wel wat mee, een handhaver niet. Dus wat willen we dan met de opname in de APV? Het lijkt mij dan ook zinvol als we gewoon zeggen: schrap gewoon deze APV-verordeningen voor dit jaar. Luister ook naar de andere partijen die zeggen van we moeten terug naar minder APV's en laten we eens gewoon met de nieuwe burgemeester met een stofkam er doorheen gaan, wat is zinvol en wat is niet zinvol en hoe willen wij onze handhaving in gaan zetten daar. Ik heb weleens met de heer Sleddering van de VVD er al weleens over gesproken, eigenlijk hoort die gewoon twee kantjes te zijn. Met op de ene kant staat: wat je thuis niet doet, doe je buiten ook niet. Aan de andere kant: luister even naar de politie of de handhaver als die je vertelt dat wat je doet niet wenselijk is.

De voorzitter: Goed. Dank u wel. Ik dacht dat alle fracties zich hebben kunnen uitspreken. Ik zal zo als portefeuillehouder Veiligheid en Openbare orde erop reageren, maar het handigste lijkt mij dat wethouder Van de Laar even iets zegt over zijn portefeuille inzake de houtopstanden en even ingaat op het amendement. Dan kan ik nog even precies nakijken hoe het zit.

Wethouder Van de Laar: Ten aanzien van het amendement dat is uitvoerbaar en een prima verbetering ten opzichte van wat er nu staat. Het is niet alleen beperkt tot de iepziekte, maar sluit ook niet uit dat er nog andere ziektes komen, dat we de APV toekomstbestendig houden om het zo zeggen. Zodra er een stevige besmettelijke ziekte is, die inderdaad niet behandelbaar is, dus niet op andere wijze zoals het snoeien dan kan er gekapt worden. Dat is het uiteindelijk het doel dat we het kappen doen niet om het kappen, maar om de natuur zoveel mogelijk te beschermen en te behouden.

De voorzitter: Volgens mij is het geen bezwaar. Dus dan zou de raad dat zo kunnen aanvaarden. Dank voor uw interesse en verdieping in de APV en in de veiligheids- en openbare-orde-toestand in deze gemeente. Er zijn een paar opmerkingen gemaakt door mijnheer El Majjaoui over bestuurlijke boetes en de handhavingsaspecten daarbij. We hebben inderdaad gesprekken met Den Haag gevoerd. Die leiden er niet toe dat we hun systeem overnemen. Dat is te ingewikkeld, maar dat wil niet zeggen dat het denken stilstaat. Op dit moment doen we het niet, maar het denken staat niet stil, zaken worden verder uitgelopen. Ik ben persoonlijk nog bezig om te kijken of de boa en de handhaving niet wat verder afgestemd kan worden met deze kant van de gemeente Den Haag, omdat heel veel zaken in de praktijk in elkaar overlopen. Wij grenzen aan Laak en als je daar verschillen in handhavingsinzichten hebt dan is dat wel belastend voor het werk. Wat in de ene gemeente wel kan en in de andere niet, is ingewikkeld. Dus op die manier zijn we met elkaar in gesprek of komen we met elkaar in gesprek. Ja, dan de zaak over de cautie blijft daarin dus ook even liggen. Ik wil echt eerst meer afstemming hebben met Den Haag voordat we de volgende stap zetten. Dan heeft u gevraagd naar de wilde dieren en het plaatsen van borden. Dat gaan we inderdaad doen. Ik heb vanmiddag nog in het college besproken de uitvoeringsmaatregelen van deze APV. Dus als u hem vanavond aanneemt, of bijna helemaal aanneemt, we moet even kijken hoe het met het amendement gaat, dan treden onmiddellijk de uitvoeringsarrangementen in werking en daar zit deze in. Dus volgens mij is mijnheer El Majjaoui daar heel goed in bediend. Dan had mevrouw De Man nog

een hele hoop vragen die samenhangen met oud en nieuw en de handhaving en de handhaafbaarheid en siervuren of niet. Ik stel voor dat we daar een volgende keer over praten en even de ervaringen van dit jaar meenemen. We hebben een bijzonder jaar waarin door de regering is bepaald dat er geen vuurwerk wordt afgestoken met uitzondering van kindervuurwerk. Dus we krijgen een heel ander soort handhavingsopgave dan in het verleden, er mag namelijk niks. Dan maar eens kijken hoe dat uitpakt. Er zal een evaluatie komen van de oud-en-nieuwviering ook inzake de handhaving van het vuurwerkverbod en dan stel ik voor dat we uw suggesties daarbij betrekken. Ervan uitgaande dat we volgend jaar waarschijnlijk wel iets meer vuurwerkactiviteiten toelaten, tenzij het zo goed bevalt dat Nederland om is. Dat wordt nog interessant. Ik stel voor dat we uw opmerkingen meepakken bij de evaluatie van dit jaar. Dus daar ga ik op dit moment geen concessies op doen. Laten we gewoon maar kijken hoe het gaat. Mevrouw Alberts is ook voor openbare orde en veiligheid. Dat heeft zij goed uitgesproken. Het verschil soft- en harddrugs is een interessante. Daar moet ik even kijken hoe men er landelijk mee omgaat. Ik ga nog niet hier apart in Rijswijk zeggen we gaan het onderscheid heel hard maken, omdat softdrugs tegenwoordig niet meer zo soft zijn en harddrugs een stuk harder zijn dan vroeger. Dus ik houd dat punt even aan tot we meer zien van de landelijke discussie hierover. Dan mijnheer Kooy die voert inderdaad een leed punt op aangaande het schillen van avocado's doordat we geen messen meer toestaan. Volgens mij is er een groter belang mee gediend dat we geen messen toestaan. Dus dat verlies moeten we nemen. Voor de rest vind ik dat hij nogal uitgesproken opvattingen heeft over wat er in de APV staat wat dan niet duidelijk of niet nodig zou zijn. U gaat er wel behoorlijk in tegen wat alle wetenschappers en beleidsmakers zeggen. Dus in dat opzicht heb ik niet de neiging om met u mee te gaan, omdat in de praktijk, in de wetenschap, in het beleid maken, in de evaluaties toch wel heel nadrukkelijk naar voren komt dat die APV wel heel erg duidelijk en nodig is als aanvulling op landelijke wetgeving en ook zeker een heel goed instrument om op ...

De heer Kooy: Voorzitter, mag ik even?

De voorzitter: Door boa's nodig is. Er komt een interruptie. Gaat uw gang.

Interruptie de heer Kooy: Voorzitter, ik heb niet gezegd dat APV's niet nodig zijn en dat ze niet een nuttige toevoeging kunnen zijn. Ik heb aangegeven dat als je ergens een regel over stelt dat hij helder en scherp moet zijn en niet aan interpretatie open kan staan. We kunnen ook niet elke dag op alle verkeerslichten gaan controleren of iemand door rood rijdt, maar de wetgeving over door rood rijden is wel helder. Het verboden om op groene stroken te lopen is een heel ander verhaal. Wilt u die twee dingen niet door elkaar halen.

De voorzitter: Goed. Dan zal ik nu uitleggen waarom volgens het amendement dit overbodig is. Dat is het helemaal niet. Het is helemaal niet overbodig. Het is zelfs nadrukkelijk opgenomen in de voorbeeld-APV van de VNG. Het is ook zo dat mijn boa's dit hebben aangegeven. Waarom? Omdat er situaties zijn waarin preventief zou moeten kunnen worden opgetreden voordat zaken uitgroeien tot een echte overlastsituatie, waarbij je met heel veel inzet en kracht de oudste situatie moet herstellen. Dat vraagt onnodig veel tijd, capaciteit en handavingsinzet. Zo wordt mij gerapporteerd. Het uitgangspunt is dat de handhaver in kwestie bij dergelijke situaties de overweging kan maken om op casus- en situatieniveau te beoordelen en eventueel door te pakken. Dit heet in het bestuursrecht, in de bestuurskunde een discretionaire bevoegdheid. Je hebt de bevoegdheid om het te doen als de situatie daartoe aanleiding geeft en het proportioneel is. Dit is exact wat mijn boa's mij melden. Dus dat betekent dat je kan ingrijpen naar eigen inzicht, maar wel met motivatie en proportionaliteit om te kunnen voorkomen dat zaken uit de hand lopen, waardoor je echt heel stevig moet handhaven. Dus er is nadrukkelijk behoefte aan deze oplossing om dreigende situaties tegen te gaan. Dat is de reden waarom wij deze bepaling graag weer terug willen hebben, omdat de medewerkers dat willen, het niet overbodig is en volgens mij ook in de landelijke voorbeeldregeling deze bepaling zo is opgenomen. Ik denk dat ik hiermee voldoende heb gemotiveerd dat hij niet overbodig is.

Interruptie de heer Kooy: Even kort de vraag. U haalt de VNG aan, maar heeft de VNG ook naar onze huidige APV gekeken waar we hier al mogelijkheden voor hebben opgenomen?

De voorzitter: Hij zit in de modelverordening. Zo wordt mij gemeld. Ik heb hem in 2006 ...

Interruptie de heer Dolmans: Dat is niet helemaal juist. Sorry. Maar daar kom ik in de tweede termijn wel even op.

De voorzitter: Goed. U kunt interrumperen via de griffier. Die wil ook eens wat doen vanavond, zegt hij. Goed. Het debat ontwikkelt zich. We moeten het gewoon ook niet heel te laten maken. Het is tien over twaalf uur, zie ik al. We moeten ook een beetje naar de afronding van de avond toe.

Ik stel voor dat we gewoon de tweede termijn doen. Ik ga het rijtje weer af. Mijnheer Braam. Daarbij vraag ik aan ieder als dat kan om zich uit te spreken over het amendement en over het voorstel. Het amendement van GroenLinks over de houtopstanden dat had geen bezwaar. Dus ik heb het gevoel dat dat unaniem aangenomen gaat worden. Maar over dit ene amendement wil ik wel graag even horen wat de raad ervan denkt.

Tweede termijn

De heer Paredes-Sanchez (BVR): Ja, even kijken, hoor. In principe gaan wij akkoord met het amendement en we gaan akkoord met het voorstel bij deze.

De heer Sleddering (VVD): Wat betreft de bomen, we gaan ervan uit dat wethouder Van de Laar dat goed bekeken heeft dat we geen extra risico's lopen om het zo te doen. Dus dan hebben we daar verder geen probleem meer mee. Dus kan het zo doorgevoerd worden, omdat de wethouder het overneemt. Ik schrik wel een beetje nu van uw opmerking over de D66-motie, omdat u aangeeft: luister nou eens het zit in de modelverordening van de VNG, handhavers die vragen er om, omdat ze het nodig hebben om te handhaven. Dat vind ik een serieuze uitspraak en die neemt de VVD altijd buitengewoon serieus, want onze handhavers die moeten het voor ons opknappen op straat en in de parken. Dat is geen leuk werk en geen makkelijk werk. Dus als het echt zo is wat u zegt, dat de handhavers hierom vragen, omdat ze anders hun werk niet goed kunnen doen of dat ze hiermee hun werk beter kunnen doen, dan zal de VVD u daarin steunen en niet met het amendement van D66 meegaan.

De heer Dolmans (D66): Ja, ik wil toch graag een poging doen om partijen te overtuigen. Allereerst het voorgestelde artikel 2:45 is niet geheel gelijk aan de voorbeeld-APV. In de voorbeeld-APV staat nadrukkelijk ook de zinsnede buiten paden en buiten daartoe aangewezen weides en ligweides. Ik weet niet precies, maar in de voorbeeld-APV staat echt een andere bewoording. Ik wil partijen er echt op wijzen dat dit artikel wat nu voorligt wel heel erg ver gaat, want je zegt gewoon mensen mogen niet meer in parken en groenstroken komen, tenzij er een ontheffing is door het college. Dat vind ik heel erg lastig, want mensen weten niet wat die ontheffingen zijn. Dan moeten ze op zoek gaan naar websites en dergelijke om te lezen wat voor ontheffingen het college heeft gedaan. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn geweest. Ik zou er echt voor willen pleiten om artikel 2:45 niet op te nemen en ik ben gaarne bereid om ... We hebben regelmatig met handhavers in het verleden ook vanuit de raad gesproken. Ik ben gaarne bereid om begin volgend jaar met de raad gezamenlijk nog eens een keer met handhavers te praten over tegen welke specifieke problematiek ze dan oplopen en dan te kijken of we alsnog de APV aanpassen, maar dit artikel 2:45 gaat nu echt veel te ver. Nogmaals ik denk dat er voldoende haakjes zijn in de APV waarop handhavers kunnen handelen. Als dat niet zo is dan wil ik daar graag over in gesprek.

Mevrouw Pelzer (WIJ.): Ik heb geen opmerkingen. Dank u wel.

De heer Van der Meij (GBR): Ik schrik een beetje van uw reactie op het amendement, ik noem het maar even het amendement op artikel 2:45. We hebben nadrukkelijk in de toelichting aangegeven dat onzes inziens de APV met artikel 2:47 daar voldoende instrumenten moeten zijn om handhavers en boa's hun werk te laten doen. Dus ik wil toch graag van u een nadere duiding hebben in hoeverre artikel 2:47 in de huidige APV, de APV die we nu hebben niet genoeg afdoende is. Waarom artikel 2:45 weer opnieuw terughalen van dat artikel nu expliciet meer nodig is in relatie tot artikel 2:47? Dus ik ben nog niet overtuigd om zomaar de steun op het amendement wat we gegeven hebben als Gemeentebelangen daarop in te trekken. Ik hoor daar graag nog even een nadere duiding op van u.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, bedankt voor uw heldere uitleg met betrekking tot dat boa's ter plekke kunnen beoordelen waarom het gaat. Wij begrijpen wel dat u 2:45 terug wilt halen. De Landgoederenzone wordt overspoeld met wildkampeerders en zwervers. Park Schoonoord wordt overspoeld met wildkampeerders en zwervers. Er hebben hele nare incidenten plaatsgevonden. Wij begrijpen dat handhavers, zowel politie als boa's deze extra tool nodig hebben om eerder te kunnen ingrijpen bij wanstanden. Natuurlijk kan een boa ter plekke zien hier is iemand even aan het voetballen of hier is iemand aan het vissen. Dat zien ze heus wel ter plekke in en daar gaat het ook niet om, wil ik zeggen tegen de fractie van D66. Het gaat hier om de grote problemen aan te pakken die zijn er geweest afgelopen jaren. Met dit amendement geef je de handhavers een tool in handen om eerder te kunnen ingrijpen.

Interruptie de heer Dolmans: De voorbeelden die de heer Weterings aandraagt, die ken ik en ik vind ook dat daartegen opgetreden moet worden. Maar het pleidooi wat ik daarvoor houd, is dat artikel 2:47 en artikel 4:12a van de APV alle gelegenheid al geven aan handhavers om op te treden. Ik hoor geen voorbeelden waarbij er andere problematiek is waar die artikelen niet voldoende zouden zijn.

De heer Weterings: Ja, ik hoor geen vraag, dus ik ga maar door. Dus bij deze geen steun voor het amendement. Wij begrijpen de tools die u en uw handhavers en uw boa's vragen. Dus wij zullen dan tegen dit amendement stemmen voor een veiliger en schoner Rijswijk.

De heer El Majaoui (CDA): Allereerst jammer dat we niet mee kunnen met Den Haag met betrekking tot bestuurlijke boetes, maar ik ben wel blij te horen dat de samenwerking zich voortzet met name om dan een gelijk speelveld te creëren aangrenzende locaties. Tegelijkertijd ben ik ook heel blij dat na dit besluit dat er borden zullen komen op de aangewezen locaties om dan overlast met betrekking tot het voeren van dieren tegen te gaan. Voor wat betreft de cautieplicht daar wachten we op het antwoord in de volgende termijn, wellicht volgend jaar. Wat betreft de plantsoenen, ik ben geheel in lijn met collega Coen, VVD. Als u ons kunt overtuigen dat dit echt een middel is of een instrument is om wat ik net aangaf dat er specifieke gevallen, want een boa ja weet je, ieder artikel of ieder voorschrift kan je misbruik van maken, dat geldt voor allerlei artikelen, maar als je er volop gebruik van maakt en als instrument hanteert om de veiligheid te borgen binnen die plantsoenen, om de mensen die gewoon van de natuur willen genieten die dan geen overlast te bezorgen dan vind ik dat een instrument op zijn plaats is. Maar goed, ik laat het geheel aan u. Als u ons kunt overtuigen dan vinden wij gewoon dat het gehandhaafd blijft. Kunt ons niet overtuigen dan moeten wij even kijken of wij voor stemmen of niet.

Mevrouw De Man (OR): Ik wil eerst even aanhaken op wat de heer Kooy vertelde in zijn eerste termijn. Ik moet hem namelijk helaas teleurstellen. Avocado-incidenten zoals hij daarnaar refereerde, die gebeuren wel degelijk en sterker nog het is mij overkomen. Dus inderdaad, pas op met die messen en die pit, dat is absoluut geen pretje. Daarnaast wil ik ook even ingaan op uw reactie over de sfeervuren. Kort en bondig, houden wij van. Ik ben het alleen absoluut niet met u eens. Dat heeft er eigenlijk mee te maken, u zegt het zelf al, we hebben dit jaar te maken met een heel andere soort handhaving. Er is eigenlijk een samenscholingsverbod, je mag niet met meer dan twee personen

over straat. We mogen geen vuurwerk afsteken. Eigenlijk mag er al helemaal niets. Daar gaat u het druk mee hebben. Er is dus eigenlijk helemaal geen reden om nu al die sfeervuren op een verbod te gooien, want die zullen er waarschijnlijk helemaal niet komen. Als die er wel zijn, zijn de mensen toch al in overtreding. Dus het is absoluut niet nodig. Ik zie het toch heel erg graag gewijzigd. Dat het hier echt uitgaat dit keer. Kijk, want op het moment dat we dit nu laten staan en we gaan volgend jaar evalueren en stel we zeggen het was eigenlijk onnodig dan is er weer een wijziging nodig in de APV. Dat is en meer werk voor de griffie en meer werk voor ons opnemen en eigenlijk ook meer werk voor u. Dat is helemaal niet nodig. Graag toch nog even uw reactie daarop.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, dank voor beantwoording. Voorzitter, waarnemend burgemeester heeft ons zowel in het Forum als ook in de beantwoording niet kunnen overtuigen dat het nodig is om artikel 2:45 om die in de APV nu op te gaan nemen. Hij heeft geen concrete voorbeelden kunnen noemen waarvoor het van belang is, anders dan waarvoor al andere artikelen zijn of in de landelijke wetgeving of ergens anders in de APV. Om dan alles maar onder de werkinstructie te moeten gooien om misbruik van artikel 2:45 dan te gaan voorkomen, dat lijkt ons niet wenselijk. Dat zou ook een enorm uitgebreide werkinstructie moeten gaan worden. Ik hoop dan dat dit amendement het wel gaat halen vanavond. Dat betekent dat er in ieder geval, zoals de heer El Majjaoui ook verwees, dat er dan ook geen misbruik van gemaakt kan worden van dit artikel.

Interruptie de heer Weterings (RB): Ja, op het verhaal van GroenLinks. Denkt u nou echt dat een boa, wat mensen die plezier maken in het park, misbruik gaan maken van hun eigen regelgeving om die mensen die plezier maken aan te pakken of gaat het hier echt om de hardnekkige problemen van drugsgebruikers, nachtkampeerders die echt misbruik maken van de omgeving. Ik denk niet dat een boa daar misbruik van zal maken van hun eigen regelgeving. Het lijkt mij heel sterk in ieder geval. Dat wilde ik even doorgeven.

Mevrouw Alberts: Denkt u echt dat de echte overlast niet al door andere artikelen wordt geregeld.

De heer Weterings: Dat denk ik niet, want anders vragen de boa's hier niet om. Heel simpel, het is gevraagd door de boa's, niet door mij. Dank u.

De voorzitter: Volgens mij is deze interruptie voldoende afgewikkeld. U overtuigt elkaar niet, vrees ik. Dat is juist. Dan gaan we naar de volgende spreker, mijnheer Kooy.

De heer Kooy (PvdA): Ik wil even aanhaken op een aantal dingen die u gezegd heeft. Discretionaire bevoegdheden, die zijn heel belangrijk voor handhavers, voor politie, voor iedereen die daarmee te maken heeft. Hij die bevoegd is tot het meerdere, is ook bevoegd tot het mindere. Dat betekent dat een agent niet altijd verplicht is om iemand een bekeuring te geven maar ook gewoon kan waarschuwen. Het is in ieder geval wel duidelijk binnen welke kader zijn bevoegdheden vallen. Dat is met artikel 2:45 niet. Ik kan het niet aan kinderen uitleggen dat zij eigenlijk niet over het gras mogen lopen, niet verstoppertje mogen spelen omdat dat in de APV staat. Dat we dat doen om zwervers tegen te gaan is wat anders, maar daar hebben we andere mogelijkheden voor, de andere artikelen die er nog zijn. Het is ook niet een artikel die het heel veel duidelijker maakt voor een boa. Natuurlijk wil een boa voldoende handvaten hebben, die hebben ze. Ik heb ook met boa's gesproken, ik heb met agenten gesproken en dit was niet één van de problemen die zij aangaven. In de eerste termijn heb ik gevraagd hoeveel concrete meldingen zijn er gemaakt waarbij de handhavers niet konden optreden, omdat zij geen mogelijkheden hadden. Dat zou ik toch wel graag willen weten. Ik denk dat het heel belangrijk is om inderdaad aan mensen duidelijk te kunnen maken wanneer zij wel en niet de wet overtreden en dat het niet aan een werkinstructie moet liggen of dat discretionaire bevoegdheden zijn, want daar zijn ze niet voor bedoeld. Burgemeester, bent u het met mij eens dat de wet duidelijk moet zijn voor onze inwoners? Bent u het met ons eens dat de wet duidelijk moet zijn voor de boa's? Hoeveel concrete meldingen zijn er geweest vorig jaar waar de boa's niet konden acteren? En waar

lag dat aan? Dat zijn de drie vragen die ik heb. Ik wil wel heel graag handhaven dat die 2:45 niet zo heel veel toevoegt aan wat er is, maar wel heel veel meer verwarringen teweeg kan brengen.

De voorzitter: Ja, ik constateer dat de raad zijn tweede termijn heeft gehad. Ik zal nog één poging doen om het aan u toe te lichten.

Eens even kijken, ik had met mijnheer El Majaoui geen verdere vragen meer. Mevrouw De Man heb ik, denk ik, duidelijk gemaakt dat we maar even moeten kijken hoe het dit jaar loopt met oud en nieuw en het vuurwerk en dan kunnen we tegelijkertijd ook kijken naar de suggesties en kritiek die u aanvoert. Dat lijkt me wel zo reëel om dat te doen. Over het huis-aan-huisverkoop moeten we dat op een ander moment nog maar eens een keertje hebben. Dus dat is, denk ik, de stand van zaken met de andere onderwerpen.

Interruptie mevrouw De Man (OR): Nog even ter interruptie, want u zegt nu, u vindt dat een reëel idee om dit jaar even af te wachten. Maar ik ben dan toch wel heel erg benieuwd waarom dan eigenlijk, want eigenlijk zorgt u er nu dus voor dat er nog meer te handhaven valt dan dat er eigenlijk al is. Er gebeurt al hartstikke veel wat allemaal niet mag. Dit geeft eigenlijk alleen maar weer een extra wijzigingen in de APV en misschien volgend jaar weer een wijziging in de APV. Ik vind dat eigenlijk een beetje zinloos nu. U onderbouwt eigenlijk niet heel erg, waarom u vindt dat we dit wel zou moeten handhaven. Daar wil ik toch nog even uw reactie op.

De voorzitter: Ik kan u niet verder helderheid helpen. Ik ben vrijwel dagelijks in overleg met politie, brandweer en hulpinstanties om in combinatie met de coronaomstandigheden ons voor te bereiden op een zeer onvoorspelbare oud en nieuw. Als u dagelijks om u heen kijkt, wordt er links en rechts vuurwerk afgestoken. Er zijn mensen die met vuurwerk in kelderboxen, op zolders bezig zijn. Het is onduidelijk of er nog omstandigheden zijn die oproer in de hand werken en daarbij denk ik ook aan mobiele oproer van mensen die de stad doortrekken en een beetje rotzooi lopen te trappen. Dus het is erg ongewis. We houden rekening met zware scenario's, waarbij mensen toch echt gewoon uit zijn op vernielingen en op geweld. Dus dat is de grootste zorg op dit moment, dan de kleinere handhavingsdingen moeten we dan even meenemen en voor lief nemen. Het is dus echt gewoon zeer serieus werk op dit moment om oud en nieuw te kunnen behappen. Ik kan u ook zeggen dat de hulpverleningsdiensten op 120 procent zitten. Dus het is niet niks waar we over praten.

Interruptie de heer Kooy: Voorzitter, ik hoor u praten over vuurwerk en vernielingen, bij mij komt dat over als stemmingmakerij. Wij hebben het hier over de APV en over kleine dingen en u zet dat heel zwaar aan. Kunnen we weer gewoon terug naar de APV?

De voorzitter: Ik geef u de omstandigheden waarbij ik moet afwegen wat ik doe met de opmerkingen van een raadslid. Niet meer, niet minder. Ik heb er denk ik nu wel genoeg over gezegd. Dan gaan we terug naar artikel 2:47 en 2:45. Mijnheer Van der Meij vroeg ga eens duiden wat 2:47 is. Dat gaat om situaties waarin bij een zekere mate van hinder geconstateerd door omwonenden of een eigen constatering kan worden opgetreden, maar het toepassen van dit artikel is geoorloofd bij heterdaadconstateringen op locatie waarbij een mate van overlast wordt gezien of gehoord door de opsporingsambtenaar of toezichthouder. Zonder eigen waarnemingen van de handhaver kan er niet, tot zeer lastig gehandhaafd worden. Dus je moet gewoon met een heterdaadje zitten, wil je 2:47 toepassen. Dat is natuurlijk lang niet altijd zo. Artikel 2:45 geeft een wat ruimere marge. Ik zeg er nogmaals bij hij is discretionaire. De opsporingsambtenaar, handhaver kan zelf naar inzicht van de te verwachte ontsporingen ingrijpen of niet. Hij gaat ingrijpen als hij voorziet dat de zaak uit de hand loopt en het herstel in de oorspronkelijke orde een hele zware opgave is. Dat is de kern van het discretionaire optreden. Dus je weet van tevoren niet precies, 100 procent de aanwezigheid van iemand geeft geen overlast, is geen dreiging voor ontsporingen of wel. Dat is juist het mooie van

deze bepaling dat je gewoon heus wel mensen kan toelaten op de gebieden die hier bedoeld zijn, maar dat uit de waarneming, observatie en taxatie volgt, ga ik optreden of niet. In heel veel gevallen zal dat niet het geval zijn. Dus mensen hoeven er niet meteen bevreesd voor te zijn dat hier direct wordt opgetreden. Alleen als de handhaver denkt maar dit gaat fout, gaat hij preventief iets doen. Daarbij heeft hij een beoordelingsvrijheid. Ik zie mijnheer Weterings en mijnheer Dolmans.

Interruptie de heer Weterings: Voorzitter, dank voor de extra toelichting. Volledig helder, dank u wel.

Interruptie de heer Dolmans: Ja, sowieso is het volgens mij zo dat een boa alleen een boete kan uitschrijven op het moment dat hij op heterdaad betrapt. Het voorstel wat u doet, gaat gewoon heel erg ver. Ik hoop dat raadsleden dat inzien, want u zegt in feite je mag niet in een park of op een groenstrook komen tenzij er ontheffing is verleend door het college. Dat gaat heel erg ver, want het is gewoon openbare publieke ruimte. Wat we als gemeente nu zeggen van je mag alleen maar in de openbare publieke ruimte komen op het moment dat wij als college daarvoor een ontheffing hebben verleend. Dat is een heel vergaande vrijheidsbeperking. Ik hoop dat u dat inziet. Het voorstel wat nu in 2:45 wordt gegaan, gaat dus ook veel verder dan wat het artikel inhoudt in de voorbeeld-APV van VNG, die is beperkter dan deze. Daarom wil ik u nogmaals een handreiking doen, neem dit artikel nou niet aan, laten we dan als raad begin volgend jaar dus even met handhavers gaan praten en horen van hen tegen welke concrete problemen ze aanlopen.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, u heeft geïnterrupteerd. Ik was uitgesproken. Ik stel voor dat we de beraadslaging tweede termijn afsluiten. Daar bent u het mee eens. Dan gaan we over tot ...

De heer Kooy: Voorzitter, ik had nog even één vraag. Ik begrijp dat de APV van kracht wordt drie dagen na publicatie, anders dan in het verleden wel is geweest op 1 januari van kracht wordt. Wat houdt ons er dan van tegen om het voorstel van de heer Constantijn aan te nemen om dat niet nu aan te nemen, maar daar nog een keer rustig naar te kijken in breder overleg?

De voorzitter: Ik kan niet goed taxeren wat u hiermee beoogt. Het is wel zo dat na het aanvaarden, treedt hij binnen drie dagen in werking na publicatie. Dat betekent dat we in deze oud-en-nieuwperiode al gebruik kunnen maken van deze APV. Daar is het voor bedoeld.

De heer Kooy: Ik bedoelde meer specifiek het voorstel van de heer Constantijn om 2.45 niet aan te nemen en daar nog een keer naar te kijken, want ik neem aan dat dat niet voor komend oud en nieuw een heet hangijzer is.

De voorzitter: Dat taxeert u verkeerd. Daar gebeurt natuurlijk van alles in deze verwarrende, vervreemdende coronatijd.

De heer Kooy: Kom op zeg, nou maakt u het echt bont. Ik moet hier toch echt tegen protesteren, hoor. Dit is procedureel echt onjuist. We gaan echt te ver nu.

De voorzitter: Goed. Zullen we daar gewoon maar mee stoppen? Oké. Dank voor het levendige debat, dat is ook wel weer eens leuk. Ik stel voor dat we de beraadslaging stoppen en naar besluitvorming over gaan.

Op verzoek van de heer Sleddering (VVD) wordt de vergadering voor vijf minuten geschorst voor overleg met zijn fractiegenoten.

De voorzitter: Ik zie mijnheer Sleddering op het scherm verschijnen. Ik heropen de vergadering. Mijnheer Sleddering, wat heeft de schorsing opgeleverd?

De heer Sleddering (VVD): Ja, het was zeker met een aantal juridisch geschoolde mensen in onze fractie, kan dat meteen een hele boeiende discussie worden, maar laat ik het zo zeggen, burgemeester, uw woorden hebben wij serieus opgevat, maar aan de andere kant, de VVD hecht ook

aan vrijheden en waar we trots op moeten zijn en waar we moeten voor vechten. U brengt ons in een heel groot dilemma. Ik zou het zo willen voorstellen. In respect naar de handhavers en in respect naar de burgemeester in zijn moeilijke taak gaan wij met u mee en steunen wij het amendement van D66 voorlopig niet. Maar we willen van u de garantie dat wij binnen drie maanden een uitvoerige discussie hebben over dit onderdeel met de handhavers erbij en dan kunnen we kijken of het nou beter gaat of slechter gaat. Nogmaals het is een enorm moeilijke beslissing, die vrijheden zijn ons erg lief, maar voor de VVD is het altijd duidelijk dat wij onze handhavers, onze boa's en onze politieagenten, onze dienders op straat moeten steunen. Dus ik wil u het voordeel van de twijfel geven, onder de toezegging dat we hier binnen drie maanden opnieuw over praten met onze handhavers.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering, dank voor uw gedachten hieromtrent. Ik heb bij het Forum ook al bij een paar gelegenheden gezegd waarin het over handhaving ging, dat ook de handhavingseenheid onder druk staat door de vele hoeveelheid werk die extra moet worden geleverd in verband met de corona-activiteiten. Nogmaals deze bepaling is ook mede daardoor geïnspireerd. Dus ik vind dat wel een goed voorstel om gewoon binnen enkele maanden eens te kijken hoe het gaat met handhaving: A, met de werkdruk en B, met de manier waarop er gewerkt moet worden. Dus ik was het sowieso al van plan, maar het is ook goed om dit element mee te nemen. Dan komt er misschien voor de mensen die aarzeling hebben wat meer duidelijkheid over hoe het nou is en hoe de samenleving zich nou verhoudt. Mijnheer El Majjaoui, u wou interrumpen of iets toevoegen, denk ik.

De heer El Majjaoui (CDA): Ik ben eigenlijk een beetje verleid met uw uitleg met betrekking tot 2:47, heterdaadgevallen, en 2:45 naar eigen inzicht te handelen. Het is een beetje te rijmen ook voor de handhavers. Wij willen instemmen met het besluit, als u ons kan beloven of toezeggen dat u toch volgend jaar dan, begin volgend jaar met een correcte modelbepaling komt van de gemeentes VNG. Dus niet uitgebreid, maar dan conform het VNG-model. Dan kunnen wij instemmen met de APV.

Interruptie mevrouw Pelzer (WIJ.): Richting VVD en CDA, zou ik willen zeggen en het is een beetje raar om nu de APV aan te passen voor een bepaald artikel wat je vervolgens binnen drie maanden gaat bespreken en dan weer terug zal moeten aanpassen. Dan zou ik toch echt willen oproepen om met de heer Dolman mee te gaan en het gewoon nu te laten zoals het is, of in ieder geval niet te laten, maar het amendement te steunen en vervolgens als je dan in gesprek gaat, dan hoeft je het daarna in ieder geval niet meer om te draaien. Het lijkt mij een beetje bijzonder.

De heer Sleddering (VVD): Ja, dat is hoe je erin staat, je kunt het nu veranderen en dan praat je er over drie maanden over en als het dan blijkt dat het hard nodig was dan hoeft je het niet te veranderen. Je kunt het nu veranderen volgens de lijn van de heer Dolmans en als het dan niet nodig is om het te veranderen, blijft hij ook. Dus dat maakt niet uit of je hem nou links bekijkt of rechts bekijkt. Het is wat je kiest. Geef je de handhavers het voordeel van de twijfel en kies je daar nu voor. Dat is even de vraag.

Interruptie de heer Dolmans (D66): Ja, ik had nog geen antwoord op mijn vraag gehad aan u, voorzitter, in uw functie als burgemeester. Het voorstel wat hier voorligt, is niet gelijk aan de model-APV van VNG. Het is niet gelijk, het gaat echt veel verder. Ik wil nogmaals de VVD aanspreken. Het is een enorme beperking van de persoonlijke vrijheid om tegen mens te zeggen je mag niet in een bepaalde publieke ruimte komen tenzij er ontheffing is van het college of tenzij er discretionaire bevoegdheid is. Dit gaat echt heel erg ver. Ik doe echt een zwaar beroep op de mederaadsleden van jongens, prima om daar begin volgend jaar eens even goed met elkaar over te hebben. Je kunt ook nog pleiten voor de model-APV, die ligt nu niet voor, er ligt dit amendement voor en een veel verdergaand artikel 2:45 dan de model-APV. Ik kan niet goed begrijpen ...

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, u valt in herhaling. Ik zelf misschien ook.

De heer Dolmans: Ik stel een vraag en die vraag daar bent u nog niet op ingegaan. Waarom stelt u hier een artikel voor wat veel verder gaat dan het model-APV?

De voorzitter: Mijnheer Weterings wil nog wat zeggen en mijnheer El Majjaoui inmiddels niet meer.

Mevrouw De Man (OR): Burgemeester, even voor de orde. Het begint er nu namelijk een beetje op te lijken dat de helft van de mensen een derde termijn krijgt en gezien de tijd lijkt me dat niet zo wenselijk. We hebben ook nog drie stukken waar we over moeten stemmen.

De voorzitter: Ik ben het helemaal met u eens. Voor mij is alles wel gezegd, is alles wel duidelijk voor dit moment. Ik begrijp dat een aantal raadsleden heel graag in het voorjaar gewoon in brede zin over de handhaving wil praten, ik doe dit ook graag. Dan komt dit ongetwijfeld naar voren en ook de werkdruk en waarschijnlijk de behoefte aan uitbreiding capaciteit. Zullen we het daarmee afronden?

Interruptie mevrouw Alberts: Ja, juist over die werkdruk gesproken dan is het juist niet handig om dan nu zo'n uitgebreid nieuw artikel op te gaan nemen in de APV, want dat betekent dat ze op meer moeten gaan handhaven of dat juist dan weer niet moeten doen om dat het dan allemaal in de werkinstructies staat en heel veel instructies moeten krijgen. Dus dat is geen goed argument hiervoor.

De voorzitter: Mevrouw Alberts, ik moet u echt tegenspreken. Ik krijg vanuit de handhavers gewoon het signaal, dit zouden we graag willen. Daar neem ik echt niks van terug. Als er aarzelingen zijn zoals door de raad geuit dan is dat zo. Maar daar is mij gewoon gevraagd door mijnheer Sleddering en volgens mij ondersteund door anderen, laten we gewoon in het voorjaar gewoon eens in brede zin naar handhaving kijken. Daar is niemand tegen. Daar komt alles wel aan bod. En de APV kun je ook binnen een maand wijzigen. Kunt u nog veel meer bekijken als het gaat om handhaving. Laten we het gewoon zo doen. Hierbij sluit ik de beraadslaging af en gaan we over tot besluitvorming.

Volgens mij was het amendement van mevrouw Alberts inzake de houtopstanden unaniem ondersteund. Is er nog behoefte aan een stemverklaring bij dit amendement van mevrouw Alberts? Is er niet. Mag ik dan constateren dat het unaniem is aanvaard? Dan is het amendement aanvaard. Het amendement van GroenLinks over houtopstanden is unaniem aangenomen door de raad.

De voorzitter: Volgens mij moeten wij even stemmen over het andere amendement, over artikel 2:45. Griffier, wilt u de stemming doen?

Amendement bij Raadsvoorstel wijziging APV over artikel 2:45	
Mevrouw De Man	Voor
De heer Van der Meij	Voor
Mevrouw Mooij	Voor
Mevrouw Van Nunen	Voor
De heer Oelen	Tegen
De heer Paredes Sanchez	Tegen
Mevrouw Pelzer	Voor
Mevrouw Schröter-Haas	Tegen
De heer Sleddering	Tegen
De heer Veerman	Tegen

De heer De Vries	Voor
De heer Weterings	Tegen
De heer Wit	Voor
Mevrouw Woudstra	Voor
Mevrouw Alberts	Voor
Mevrouw Amerongen	Voor
De heer Van Bemmelen	Voor
De heer Van den Berg	Tegen
De heer Braam	Tegen
De heer Cupedo	Tegen
De heer Dolmans	Voor
De heer Van Enk	Tegen
De heer Ezinga	Tegen
Mevrouw Kames	Tegen
Mevrouw Kistemaker	Voor
Mevrouw Koegler-Böhm	Tegen
Mevrouw Koopman	Voor
Mevrouw Van der Kooij	Voor
De heer Kooy	Voor
De heer Kruger	Tegen
De heer El Majjaoui	Tegen

De voorzitter: Dames en heren, de griffier heeft goed geteld, u heeft goed gestemd. Wij constateren 15 tegen en 16 voor. Daarmee is het aangenomen.

Met 16 stemmen voor en 15 stemmen tegen is het amendement over artikel 2:45 aangenomen.

Dames en heren, dan gaan we nu besluiten over de APV, de aangepaste versie 2:45 zit er niet meer in. Concludeer ik het goed dat u allemaal voor deze APV bent, nadat hij gewijzigd is? Of zijn er nog stemverklaringen van mensen die tegen zijn?

Stemverklaringen

Mevrouw De Man (OR): Gelet op de beantwoording die ik heb gekregen op het aangedragen punt met betrekking tot de sfeervuren, kan ik gewoonweg niet voor de APV in zijn geheel stemmen. Ik stem daarom dus ook tegen.

De heer Kooy (PvdA): Wij kunnen ook niet voorstemmen, gelet op dat juist een heleboel van de artikelen die echt essentieel zijn ook gewoon al in de algemene wetgeving staan en dat mede dat we dus de APV ook niet meer per 1 januari in hoeven te laten gaan, maar ook later kunnen bediscussiëren, zou ik dat toch graag willen doen met ook de richting die we de handhaving op willen laten gaan. Dus wij stemmen tegen het voorstel.

De voorzitter: Zijn er nog anderen met stemverklaringen? Met name die tegenstemmen, zie ik niet. Daarmee zou u kunnen akkoord gaan met besluitvorming in die zin waarin ik noteer dat tegen hebben gestemd de fracties van Onafhankelijk Rijswijk en de PvdA. Dat zijn drie stemmen. Dus dat betekent dat er 28 raadsleden voor hebben gestemd. Is dat een juiste conclusie? Ik zie iedereen akkoord gaat.

De raad heeft met 28 stemmen voor en 3 stemmen tegen ingestemd met het raadsvoorstel wijziging APV 2019 (nr 20-039).

13. Sluiting

De voorzitter: Daarbij komen wij bij het einde van de vergadering. Het is tien voor één. Het is laat zat. Toch heeft u een mooi stukje werk neergelegd om aan het slot van het politieke seizoen toch een hele pittige vergadering met hele stevige onderwerpen en goede debatten, mag ik dat zeggen. Complimenten vanuit mijn kant ook hoe u de zaken heeft benaderd en hoe u heeft bestuurd. Als we terugblikken, ik heb het niet allemaal meegemaakt, heeft deze raad beslist een lastig jaar gehad om in moeilijke omstandigheden van corona van maart tot juli, volgens mij, een weg zien te vinden om een plek in te nemen in de politieke besluitvorming en er ook te zijn voor de samenleving Rijswijk. Ik heb dat bij mijn openingsreden ook wel gezegd. Het is belangrijk dat de mensen in de stad, de instellingen en organisaties zien dat de raad er is, leidinggeeft aan het bestuurlijke proces en de juiste besluiten neemt. Volgens mij heeft u dat goed gedaan. U heeft het ook gedaan in saamhorigheid, dat heb ik ook gezien. Dat wil ik nog eens benadrukken. Dat belangrijk is dat we dat met z'n allen doen, dat iedereen het meemaakt en ook zijn plek krijgt. Daarmee wou ik het jaar afsluiten onder vermelding van het feit dat u vanavond thuis als het goed is een kerststukje is aangereikt vanuit de medewerkers van de Sociale Werkvoorziening. Het is de laatste week dat ze in die constellatie functioneren en ze hebben ook aan u gedacht en ook u willen bedanken voor het goede werk van deze stad. Dames en heren, we gaan echt afronden. Het was een spannend jaar. Het was me m'n raadje wel weer. U heeft ook wel wat ontspanning verdiend, net als de medewerkers van de griffie. Dus heel veel dank voor uw inzet en ik wens u in ieder geval een goede kerst toe en een voorspoedig nieuwjaar, dan zien wij elkaar in januari weer. Dank u wel.

De voorzitter sluit de vergadering om 01.05 uur.

Verslag (on)gewijzigd vastgesteld door de raad van de gemeente Rijswijk in zijn vergadering van

2 februari 2021

G.A.A. Verkerk, voorzitter.

J.A. Massaar, griffier